

Møteinnkalling

Utvalg: **Kvæningen kommunestyre**
Møtested: Kommunehuset
Dato: 16.12.2015
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 77 88 00. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Burfjord 04.12.15

Eirik Losnegaard Mevik
ordfører

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 74/15	Endring av pris på matombringning i hjemmebasert omsorg		2015/640
PS 75/15	Ressurslærer Ungdomstrinn i utvikling		2015/707
PS 76/15	Boligutvikling i Kvæningen -		2015/220
PS 77/15	Forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg		2015/404
PS 78/15	Tilsynsplan for barnehagene i Kvæningen, Nordreisa og Skjervøy kommune for perioden 2016 - 2019		2015/730
PS 79/15	Klage på avslag om brøyting ut til Saltnes		2015/48
PS 80/15	Overføring av lyd og bilde fra kommunestyrets møter		2015/666
PS 81/15	Nettbrett til folkevalgte organer		2015/666
PS 82/15	Endring i reglement, folkevalgtes arbeidsvilkår		2015/733
PS 83/15	Budsjett 2016, økonomiplan 2017 - 2019.		2015/711

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
42/15	Utvalg for oppvekst og omsorg	01.12.2015
74/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg - 01.12.2015

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Det fastsettes en fellespris på matombringning gitt gjennom enkeltvedtak og ved enkeltkjøp av middag, til kr 90 pr middag.

Endring av pris på matombringning i hjemmebasert omsorg

Administrasjonssjefens innstilling

Det fastsettes en fellespris på matombringning gitt gjennom enkeltvedtak og ved enkeltkjøp av middag, til kr 90 pr middag.

Saksopplysninger

I reglement for delegasjon av myndighet står det at kommunestyret skal ta avgjørelse i bla følgende sak; §1.2.punkt i, «Saker om å fastsette salgstariffer og priser for ytelser fra kommunale avdelinger, virksomheter, bedrifter eller selskaper når disse reelt er i en monopol-situasjon». Derfor fremlegges det til vedtak i sak om endring av pris for matombringning jmf enkeltvedtak etter helse og omsorgstjenesteloven

Bakgrunn

Pasienter i hjemmebasert omsorg kan søke om matombringning for middag ved enkeltvedtak. Denne tjenesten koster kr 1960 for 25 middager, som tilsvarer kr 78 pr middag. Det har også vært mulighet til å kjøpe enkeltmiddag til kr 96. Middagen lages på kjøkkenet på Gargo og blir for pasienter med enkeltvedtak kjørt rundt av ansatte i hjemmebasert omsorg tirsdag og fredag. For tiden er det ti personer i ukedagene og femten personer i helgene som har dette tiltaket. Utkjøring skjer for hele kommunen.

Det er ønskelig å få en felles pris for alle som mottar denne tjenesten. Slik det er i dag opereres det med to forskjellige priser, som er krevende å administrere. I tillegg gir det et urettferdig tilbud ved at noen må betale mye for en enkeltmiddag; altså kr 18 pr middag mer enn de som har for en hel måned. Det er ønskelig med et prinsipp om gjennomsnittsberegning på denne tjenesten.

Utkjøring av middag er gratis i Kvæningen. Noen andre kommuner tar egenandel for denne del av tjenesten, i tillegg til matpris.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
44/15	Utvalg for oppvekst og omsorg	01.12.2015
75/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Ressurslærer Ungdomstrinn i utvikling

Henvisning til lovverk:

Grunnlagdokumenter:

Meld. St. 22 (2010-2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter (Kunnskapsdepartementet, 2012)

Utdanningsdirektoratet: Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling

Utdanningsdirektoratet: Plan for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017

Vedlegg

1 00017H.pdf

2 00018H.pdf

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg - 01.12.2015

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Det tilsettes en ressurslærer ved skolene i 20 % stilling fra august 2016 til desember 2017. Det forutsettes en intern utlysning.

Administrasjonssjefens innstilling

Det tilsettes en ressurslærer ved skolene i 20 % stilling fra august 2016 til desember 2017. Det forutsettes en intern utlysning.

Saksopplysninger

Alle skoler med ungdomstrinn får tilbud om deltakelse i den nasjonale satsingen Ungdomstrinn i utvikling i løpet av en femårsperiode. Kvæningen er med i pulje 4, fra skolestart høst 2016 og til jul 2017. I regionen er det gjort en avtale om at i de kommunene som har kombinerte barne- og ungdomsskoler, skal også barnetrinnet være med i satsingen. For Kvæningen kommune betyr det at Kjækan skole også blir en del av skoleutviklingsprosjektet, sammen med barnetrinnet på Kvæningen barne- og ungdomsskole.

Skoler som deltar velger å arbeide med ett eller flere av de fire satsingsområdene regning, lesing og skriving som grunnleggende ferdigheter i alle fag og klasseledelse. Vurdering for læring og organisasjonslæring skal være gjennomgående temaer i arbeidet med satsingsområdene. Satsingsområdene for Kvæningen blir skriving og klasseledelse.

Støtte fra universitet eller høyskole

Skolene som deltar i pulje 4, vil motta støtte fra et universitet eller en høyskole. Kvæningen vil motta støtte fra Universitetet i Tromsø. Støtten vil gå over tre semestre for hver skole fra høsten 2016. Omfanget vil kunne variere ut fra satsingsområdets egenart og ut fra skolens behov. Den enkelte lærerutdanningsregion kan også velge å samarbeide med andre fagmiljøer, dersom de mener det er nødvendig for å møte skolens behov. Universitetet skal bidra med pedagogisk og fagdidaktisk kompetanse og blant annet gi eksempler på praktisk og variert opplæring. En suksessfaktor i arbeidet med skolebasert kompetanseutvikling er at universitetet og skolen/skoleeieren setter av tilstrekkelig tid til å avklare forventninger til hverandre, og til arbeidet som skal gjøres. Universitetet skal bidra i skoleeierens og skolens arbeid med å analysere og konkretisere utviklingsbehov innenfor satsingsområdene. De skal også gi faglig støtte og legge til rette for faglig refleksjon på skolen om videre utvikling av praksis innenfor satsingsområdene som skoleeiere og skoler har valgt. Dette innebærer blant annet å bringe inn eksisterende forskningsbasert kunnskap. Universitetet skal også bidra med kunnskap om organisasjonsutvikling, slik at arbeidet med skolebasert kompetanseutvikling videreføres på skolene etter at støtten fra Universitetet i Tromsø er avsluttet.

Stimuleringsmidler til skoleeier – inkl. finansiering frikjøp av ressurslærere

Hver skoleeier får et øremerket beløp til frikjøp av ressurslærere for tre semestre med virkning fra høsten 2016. Beløpet blir beregnet ut fra antall årsverk som benyttes til undervisning på ungdomstrinnet på hver av de deltakende skolene. Kvæningen barne- og ungdomsskole har 12 årsverk tilknyttet ungdomstrinnet, og vil motta et øremerket beløp på ca. 122.000,- (grunnbeløp kr 50.000 + 12 årsverk x kr 6000). For å få med barnetrinnene i satsingen krever det at skoleeier selv går inn med en egenandel. For Kvæningen kommune er denne egenandelen beregnet til ca. kr 50.000.

I tillegg får kommunen midler som skal dekke reisekostnader knyttet til kompetanseutvikling for ressurslærere, skoleledere og skoleeier.

Ressurslærere er faglige støttespillere og har som primæroppgave å støtte lærere i utviklingsarbeidet med ett eller flere satsingsområder. Det kan innebære observasjon av undervisningen, veiledning og faglig tilrettelegging. For å kunne dekke skolens kompetansebehov, kan det være hensiktsmessig for skoleeiere/skoler å samarbeide om ressursene som stilles til rådighet til frikjøp av ressurslærere. Ressurslæreren vil derfor også delta i nettverkssamarbeid i regionen.

Vurdering

Den lokale organiseringen i pulje 1 og 2 har vist at det er en utfordring at mange ressurslærere har en lav stillingsprosent, noe som kan ha innvirkning på utøvelsen av rollen. Skoleeierne må tilse at arbeidsoppgavene ressurslærer er tiltenkt samsvarer med ressurslærerens stillingsprosent.

Ressurslæreren i Kvæningen kommune skal veilede to skoler, og vil ha et utvidet ansvar for veiledning og faglig tilrettelegging i lærerkollegiet. Ressurslærer skal også samarbeide med skolelederne. Det anbefales å lyse ut internt en tidsbegrenset prosjektstilling på 20 % som ressurslærer i Kvæningen kommune. Utlysningen må skje ganske raskt, da dette må være avgjort innen utgangen av mars 2016. Opplæring av ressurslærer starter i april 2016.

Staten vil dekke hoveddelen av ressurslærerstillingen med ca. kr 122.000, skoleeier går inn med en egenandel på kr 50.000 slik at også barnetrinnet blir inkludert i Ungdomstrinn i utvikling.

Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017

I dette rammeverket informerer vi om nasjonale rammer, prinsipper, roller og organisering av skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, regning, lesing og skriving.

I tillegg presenterer vi definisjoner og beskrivelser av god klasseledelse, regning, lesing og skriving.

Kapittel 5 i rammeverket er skrevet i samarbeid med en forskningsgruppe i klasseledelse, Matematikksenteret, Lesesenteret og Skrivesenteret.

Innhold

- [Innledning](#)
- [1. Erfaringer fra implementering av statlige satsinger](#)
- [2. Skolebasert kompetanseutvikling](#)
- [3. Prinsipper for skolebasert kompetanseutvikling](#)
 - [Prinsipp 1: Kompetanseutvikling på både organisasjons- og individnivå](#)
 - [Prinsipp 2: Innsats over tid](#)
 - [Prinsipp 3: Differensierte tilbud til skolene](#)
 - [Prinsipp 4: Likeverdige tilbud i alle lærerutdanningsregionene](#)
 - [Prinsipp 5: Lett tilgjengelig materiell](#)
 - [Prinsipp 6: Kunnskapsutvikling på alle nivåer](#)
- [4. Organisering av skolebasert kompetanseutvikling](#)
 - [Pilot](#)
 - [Fullskala](#)
 - [Roller og organisering](#)
 - [Samarbeid og læring i nettverk](#)
- [5. Faglige innholdselementer i kompetanseutviklingen](#)
 - [Klasseledelse](#)
 - [Å forstå sitt lederansvar og klassen som et sosialt system](#)
 - [En positiv og støttende relasjon til hver enkelt elev](#)
 - [Etablering av en god læringskultur og et læringsfellesskap](#)
 - [Etablering av struktur, regler og rutiner](#)
 - [Tydelige forventninger og motivering av elevene](#)
 - [Klasseledelse er en integrert kompetanse](#)
 - [Grunnleggende ferdigheter](#)
 - [Regning](#)
 - [Regning som grunnleggende ferdighet](#)
 - [Helhetlig problemløsningsprosess](#)
 - [Hvordan utvikles ferdigheten?](#)
 - [Lesing](#)
 - [Lesing som grunnleggende ferdighet](#)
 - [God lesing på ungdomstrinnet](#)
 - [Skriving](#)
 - [Skriving som grunnleggende ferdighet](#)
 - [God skriving på ungdomstrinnet](#)
- [Referanser](#)
- [Bakgrunnsdokumenter](#)

Innledning

Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling 2013-2017 bygger på Meld. St. nr. 22 (2010-2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter. Ungdomstrinnet* (Kunnskapsdepartementet, 2011), Innst. 145 S (Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, 2011), *Strategi for ungdomstrinnet – motivasjon og mestring for bedre læring* (Kunnskapsdepartementet, 2012) og strategien *Lærerløftet – på lag for kunnskapsskolen* (Kunnskapsdepartementet, 2014). Utdanningsdirektoratet reviderte rammeverket på bakgrunn av erfaringer fra piloteringen av skolebasert kompetanseutvikling i skoleåret 2012/13. 37 skoler, fordelt på 22 kommuner og 12 fylker, deltok i utprøvingen. Direktoratet har i 2015 gjort en ny revisjon i tråd med Lærerløftet – på lag for kunnskapsskolen, og i tråd med en mer felles oppfatning av regning som grunnleggende ferdighet i alle fag (se kapittel 5).

Stortingsmeldingen peker på at ungdomstrinnet på mange måter fungerer godt, og at elevene trives og har gode relasjoner til lærerne. Mange elever er likevel ikke godt nok motivert til å yte sitt beste, og få elever går ut av grunnskolen med svært gode lese- og regneferdigheter. Videre pekes det på i meldingen at manglende ferdigheter i skrivning vil kunne begrense elevenes muligheter til å vise sin kompetanse i fag.

Meldingen om ungdomstrinnet skisserer en rekke tiltak som er nødvendige for å øke kvaliteten på opplæringen til elevene. Den peker på at vi må rette innsatsen spesielt inn mot å utvikle god læring og et godt læringsmiljø gjennom bedre klasseledelse, og å videreutvikle opplæringen i regning, lesing og skrivning. Tiltakene skal gi grunnlag for en mer motiverende opplæring som er relevant og utfordrende for alle elever.

Rammeverket bygger på Strategi for ungdomstrinnet

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet *Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling 2013-2017* for å informere om nasjonale rammer, prinsipper, roller og organisering av skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, regning, lesing og skrivning. I tillegg presenterer vi definisjoner og beskrivelser av god klasseledelse, regning, lesing og skrivning i rammeverket. Informasjon om finansiering, og flere detaljer om organisering og roller, er beskrevet i *Plan for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017*⁸ (Utdanningsdirektoratet, 2013).

Det er laget [bakgrunnsdokumenter](#)⁹ med utfyllende stoff om de fire satsingsområdene som vedlegg til dette rammeverket. Det er også laget et bakgrunnsdokument om vurdering for læring og et om organisasjonslæring, siden disse temaene skal inngå i kompetanseoppleggene for klasseledelse, regning, lesing og skrivning, og i arbeidet med å utvikle skolen som organisasjon.

Alle som bidrar i skolenes kompetanseutvikling er forpliktet til å følge rammeverket i arbeidet sitt.

Rammeverket har fire målgrupper

- De som har ansvar for å legge til rette for at skolene med ungdomstrinn når nasjonale mål for ungdomstrinnet (skoleeiere og skoleledere)
- De som skal bidra i skolenes kompetanseutvikling (universiteter og høyskoler)
- De som skal være støtteressurser for universiteter og høyskoler (nasjonale sentre og andre fagmiljøer)
- De som skal støtte skoleeiere, skoleledere og lærere (utviklingsveiledere og ressurslærere)

Rammeverket består av en innledning og fem kapitler. I innledningen presenterer vi status og målgrupper for dokumentet. I kapittel 1 presenterer vi erfaringer fra implementering av statlige satsinger. Erfaringene gir retning for kapittel 2 og 3 der vi definerer begrepet «skolebasert kompetanseutvikling» og fastslår seks prinsipper for skolebasert kompetanseutvikling i satsingen på ungdomstrinnet. Kapittel 4 og 5 handler om organisering, roller og faglig innhold i satsingen.

Målene for ungdomstrinnet

I arbeidet med den skolebaserte kompetanseutviklingen er det viktig at alle nivåer målretter innsatsen. Mål for ungdomstrinnet er de samme som de overordnede målene for grunnsopplæringen (Kunnskapsdepartementet, 2011):

- alle skal inkluderes og oppleve mestring
- alle skal beherske grunnleggende ferdigheter
- alle skal fullføre videregående opplæring

For å kunne vurdere måloppnåelse og følge opp data, vil det bli utviklet indikatorer som skal gi informasjon om

- elevenes motivasjon for å lære bedres
- opplæringen blir mer praktisk og variert, og oppleves mer utfordrende og relevant
- gjennomføringen av tiltakene i strategien

Hvordan måle elevenes ferdigheter?

Det blir ikke utviklet nye prøver for å måle elevenes ferdigheter i lesing, regning og skrivning etter 10. trinn. Lærere, skoleledere og skoleeiere vil kunne bruke informasjon fra eksisterende prøver som grunnlag for å undersøke om elevene øker sine ferdigheter. Skoleeiere og skoleledere vil ha nytte av

informasjonen fra nasjonale prøver på 8. og 9. trinn. Selv om eksamenskarakterer og læringsstøttende og karakterstøttende prøver i fag ikke måler elevenes kompetanse i ferdighetene lesing, regning og skriving, vil også disse prøvene sammen med den andre kunnskapen de har om elevene, kunne brukes av lærere og skoleledere som grunnlag for forbedring av undervisningen. Nasjonale myndigheter vil benytte informasjonen fra Norges deltakelse i de ulike internasjonale undersøkelsene som PISA og TIMSS for å følge med på norske elevers utvikling av ferdigheter i lesing og regning over tid.

Hvordan skal nasjonale myndigheter støtte arbeidet?

Nasjonale myndigheter skal på ulike måter bidra til å støtte arbeidet som gjøres på skolene. Vi vil sørge for at det blir utviklet pedagogiske ressurser, blant annet støtte- og veiledningsmateriell, og bidra til regionalt samarbeid og nettverk som skal støtte opp om den skolebaserte kompetanseutviklingen og det lokale utviklingsarbeidet. Skolebasert kompetanseutvikling vil være det mest omfattende tiltaket for å støtte kollektive utviklingsprosesser, og en mer praktisk og variert opplæring som kan motivere alle elever til å lære i alle fag.

Læreplanene for fag, den generelle delen og prinsippene for opplæringen (LK06) er viktige grunnlagsdokumenter som den skolebaserte kompetanseutviklingen skal bygge på. Utdanningsdirektoratet vil spesielt framheve hvor viktig det er at elevene deltar i utviklingsprosessene på alle skoler med ungdomstrinn.

1. Erfaringer fra implementering av statlige satsinger

Skoler i Norge har over tid arbeidet med å integrere de grunnleggende ferdighetene i alle fag, utvikle bedre læringsmiljø og vurderingspraksis, og tydelig ledelse og utvikling av skolen som lærende organisasjon. Hovedvekten av statlige tilbud har vært etter- og videreutdanning i form av kurs/studier for skoleledere og lærere. Samtidig har flere statlige satsinger de siste ti årene tatt utgangspunkt i samarbeid mellom flere aktører, og vi har gjort erfaringer knyttet til kunnskapsutvikling gjennom skolebasert kompetanseutvikling og lærende nettverk.

I noen av satsingene har enkeltlærere fått tilbud om ekstra kompetanseutvikling, og de har arbeidet med utvikling av egen praksis. I andre satsinger har lærere, skoleledere, skoleeiere og eksterne kompetansemiljøer samarbeidet både om utviklingsarbeidet på den enkelte skole og om kompetanseutvikling i nettverk. Vi har samlet og brukt erfaringene fra de ulike satsingene til å videreutvikle igangsatte tiltak, og som grunnlag for satsinger på skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet.

Gi rom for lesing! (2003-2007), **Lærende nettverk** (2004-2009), **Kunnskapsløftet – fra ord til handling** (2006-2010), **Bedre vurderingspraksis** (2007-2009), **Kompetanse for kvalitet** (2009-2012), **Bedre læringsmiljø** (2009-2014), **Skole- og kommuneutviklingsprogrammet** (2010-2012), **Ny GIV** (2010-2013), **Vurdering for læring** (2010-2014), **Lesesatsingen** (2010-2014), **Veilederkorps** (2010-) og **Kompetanse for kvalitet** (2012-2015)

Den skolebaserte kompetanseutviklingen på ungdomstrinnet bygger på systematisering av erfaringer fra tidligere satsinger (Rambøll, 2008, Buland, T mfl, 2008, Synnevåg, M mfl, 2009 a , Synnevåg, M, 2009 b, Utdanningsdirektoratet, 2009, Rambøll, 2010, Blossing, U mfl, 2010, Ekholm, M mfl, 2010, Helgøy, I og Homme, A, 2010 og 2011, Lund, T, 2011, Utdanningsdirektoratet, 2011):

- Å vurdere og analysere situasjonen før endringsarbeid settes i gang, øker sannsynligheten for at tiltakene fører til målet. Dette gjelder både på skolenivå, kommune-/ fylkeskommunenivå og på statlig nivå.
- Bruk av analyseverktøyene (Ståstedsanalysen, Organisasjonsanalysen og Tilstandsrapporten) skaper arenaer for refleksjon og utvikling av en felles kultur.
- De skolene som har felles mål for utvikling av skolen som organisasjon og forbedring av pedagogisk praksis, lykkes best.
- Skoleomfattende og systematisk kompetanseutvikling gjennom erfaringsdeling og refleksjon bidrar til spredning og videreutvikling av god praksis.
- Kompetanseutvikling virker best dersom den knyttes tett opp til den praksisen som skal endres.
- Der den øverste lederen kommuniserer tydelige forventninger til medarbeiderne og til resultatet, er det større sannsynlighet for at medarbeiderne er motiverte og målrettet i sin innsats.
- Der ny praksis kan supplere eller erstatte tidligere tanke- og handlingsmønstre, skjer utviklingen raskere.
- Der flere aktører samarbeider, blir resultatet best dersom innhold og prosess reforhandles gjennom hele perioden. Det bør settes av tid til å utvikle et felles språk og tid til å «oversette» for hverandre hvordan den enkelte oppfatter den konkrete situasjonen.
- Erfarne skolefolk som veiledere og eksterne kompetansemiljø tett på praksis kan gi inspirasjon og åpne for nye perspektiver.
- Veksling mellom faglig påfyll, erfaringsutveksling og eget arbeid mellom samlinger og nettverksmøter har vist seg å være meningsfylt og utviklende for både lærere, skoleledere, skoleeiere og faglige veiledere. Refleksjonen på samlingene gir også mulighet til å vurdere kompetansebehov og kursjusteringer underveis i utviklingsløpet

2. Skolebasert kompetanseutvikling

Skolebasert kompetanseutvikling kan defineres på ulike måter. Utdanningsdirektoratet legger denne definisjonen til grunn:

Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og

samarbeid.

Denne satsingen har som mål å utvikle skolenes praksis på områdene klasseledelse, regning, lesing og skriving på ungdomstrinnet. En hovedprioritering er å utvikle lærernes didaktiske kompetanse for at undervisningen skal bli mer motiverende i alle fag. Hensikten er god praksisendring over tid og å videreutvikle skolen som lærende organisasjon, slik at alle ledere og ansatte kan samarbeide godt om å forbedre elevenes læring.

Dette forutsetter:

- en systematisk utvikling på organisasjons- og individnivå over tid. Både skoleeiere, skoleledelsen og personalet ved den enkelte skole må være involvert i et forpliktende samarbeid.
- at kompetanseutviklingen er forankret i skoleeierens planer og målsettinger for skoleutviklingen i egen kommune. Dette må inngå som et sentralt element i skoleeierens styring, dialog og støttende tiltak rettet mot skolene.
- at elever, lærere, ledere og eksterne kompetansetilgjenger samarbeider for å utvikle god klasseledelse, og styrker regne-, lese- og skriveopplæringen.

Gjennomgående funn i nasjonal og internasjonal forskning viser at lærere opplever at egen læring i skolen har størst betydning for deres egen utvikling og for elevenes utbytte av undervisningen (Baumfield mfl, 2009; Timperley mfl, 2007; Postholm, 2010; Wall mfl, 2009). Forskning tilsier også at refleksjon basert på konkret observasjon er det beste utgangspunktet for å videreutvikle praksis (Clausen mfl, 2009; Ono & Ferreira, 2010; Postholm, 2008a; Timperley, mfl, 2007). Denne refleksjonen bør være kunnskapsbasert, og bygge på praktiske erfaringer og forskningsbasert teori (Eraut, 1994; Dale, 2001; Ertsås og Irgens, 2012). Det er vesentlig for medlemmene i en lærende organisasjon å ha en felles visjon, jobbe i felleskap og dele erfaringer for å nå ulike målsettinger.

Den forskningsbaserte kunnskapen må sees i sammenheng med lærernes egne erfaringer og kjennskap til elevene. Dette skjer gjennom læring i en sosial kontekst, og det er skolelederens oppgave å legge forholdene til rette for læring i et kollegium, og å sørge for at kunnskapen blir en del av organisasjonen. Skolelederne vil derfor få eget tilbud om kompetanseutvikling innenfor endringsledelse og organisasjonsutvikling knyttet til den skolebaserte kompetanseutviklingen.

Seks faktorer med positiv innvirkning på læreres profesjonelle utvikling (Timperley, H. mfl, 2007):

- Utvikling over en lengre tidsperiode
- Støtte av eksterne eksperter
- Sterkt involverte/engasjerte lærere
- Utfordre læreres forestilling om læring
- Deltakelse i et profesjonelt praksisnettverk
- Støtte fra skoleledelsen

3. Prinsipper for skolebasert kompetanseutvikling

Seks prinsipper er førende for alle som har en rolle i satsingen *Ungdomstrinn i utvikling*.

Prinsipp 1: Kompetanseutvikling på både organisasjons- og individnivå

Skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, regning, lesing og skriving skal rette seg mot alle ansatte på skolen, og bidra til å forbedre praksisen i klasserommet og videreutvikle skolen som organisasjon. Dette betyr at kompetanseutviklingen skal bygge på forskning om hva som fremmer god skoleutvikling og ha innholdselementer som retter seg mot skoleeieren som pådriver og støtte, mot rektor og skoleledelsen som skal lede arbeidet på egen skole, og mot utvikling av ungdomstrinnslærernes kompetanse for å bedre elevenes læring.

En viktig oppgave for ledelsen, i samarbeid med tillitsvalgte, er å skape tid og rom for utviklingsarbeid før, under og etter at universitet eller høgskole (UH) har bidratt. For at ny kunnskap ikke skal begrenses til enkeltlærere, må skolen etablere strukturer og planer for hvordan de skal dele, ivareta og anvende ny kunnskap.

Prinsipp 2: Innsats over tid

Arbeidet med å forbedre egen klasseledelse og regne-, lese- og skriveopplæring krever tålmodighet og langsiktighet. I perioden 2013-2017 vil alle skoler med ungdomstrinn få tilbud om støtte til å drive skolebasert kompetanseutvikling. Nasjonale myndigheter vil bidra med støtte over tre semestre. Nasjonal støtte forutsetter en langsiktig plan fra skoleeiers side. Kollektiv læring og utvikling av skolen som organisasjon vil kunne bidra til at utviklingsarbeidet blir videreført etter at den nasjonale støtten opphører.

Prinsipp 3: Differensierte tilbud til skolene

Skoler med ungdomstrinn er ulike og har kommet ulikt i sin utvikling. Noen har arbeidet lenge med klasseledelse, andre med regning, lesing og/eller skriving. Det er derfor mulig å velge flere satsingsområder i utviklingsarbeidet. Universiteter og høyskoler, og eventuelt deres samarbeidsparter, må tilpasse innholdet i den skolebaserte kompetanseutviklingen til lokale behov.

Det er sentralt at UH kombinerer teori med gode praksiseksempler, og legger vekt på å veilede framfor å forelese. UH skal bidra med fagdidaktisk kompetanse og gi eksempler på praktisk og variert opplæring. Vurdering for læring og organisasjonslæring er gjennomgående temaer i arbeidet med satsingsområdene. Alle tilbud om støtte og veiledning skal derfor inneholde elementer av disse temaene. Arbeidet med satsingsområdene skal være knyttet opp mot de nasjonale målene for ungdomstrinnet (se [innledningen](#)¹⁰).

Prinsipp 4: Likeverdige tilbud i alle lærerutdanningsregionene

Universiteter, høyskoler og andre fagmiljøer i alle lærerutdanningsregionene vil bli utfordret til å utvikle differensierte og likeverdige tilbud ut fra den enkelte skoles behov, og bidra i gjennomføringen av skolebasert kompetanseutvikling. Et suksesskriterium vil være at universiteter og høyskoler samarbeider med hverandre og andre fagmiljøer i og utenfor egen lærerutdanningsregion, og deltar aktivt i nettverk. Alle UH-institusjonene i satsingen er forpliktet til å følge rammeverket med bakgrunnsdokumenter i arbeidet sitt.

Prinsipp 5: Lett tilgjengelig materiell

Pedagogiske ressurser skal oppleves som relevante. De vil i all hovedsak være nettbaserte og dermed tilgjengelig for alle på [udir.no](#). Vi vil utvikle strategier for å gjøre materialet kjent, og for å få tilbakemeldinger fra skoler om bruken.

Prinsipp 6: Kunnskapsutvikling på alle nivåer

Skolebasert kompetanseutvikling skal organiseres slik at den bidrar til å utvikle kunnskap hos både skolene, kommunene, fylkene, nasjonale myndigheter og UH. Det betyr at alle involverte må observere, dokumentere, dele og reflektere over praksis, og arbeide for at kunnskapen i størst mulig grad blir skolens, og ikke begrenses til enkeltpersoner. Nettverk vil være en av flere viktige arenaer for kunnskapsutvikling.

4. Organisering av skolebasert kompetanseutvikling

Ungdomstrinnet omfatter omtrent 1250 skoler (770 kombinerte og 480 rene ungdomsskoler), 190 000 elever og ca. 19 000 lærere og ledere. Vi har 30 universiteter og høyskoler som tilbyr lærerutdanning. I tillegg er det mange andre kompetente miljøer som kan bistå skoler med ungdomstrinn i satsingen de neste fire årene.

Pilot

Skoleåret 2012/2013 ble skolebasert kompetanseutvikling prøvd ut i 22 kommuner, på 37 skoler. Seks universiteter og høyskoler har deltatt i den skolebaserte kompetanseutviklingen i piloteringen. Foreløpige erfaringer fra piloten har dannet grunnlag for planlegging av skolebasert kompetanseutvikling i fullskala. Evalueringsrapport fra NTNU og rapporterte erfaringer fra skoleeierne har også fått betydning for videre planlegging og gjennomføring av fullskala. Dette publiseres før skolestart 2013.

Fullskala

Fullskalaperioden går fra høsten 2013 og ut 2017. Hver skole får tilbud om støtte til skolebasert kompetanseutvikling over tre semestre, og gjennomføringen foregår i fire ulike puljer.

Roller og organisering

Satsingen på ungdomstrinnet har mange aktører og tiltak på ulike nivåer slik det er beskrevet i *Strategi for ungdomstrinnet – Motivasjon og mestring for bedre læring*. Deltakende organisasjoner i GNIST-partnerskapet, både nasjonalt og regionalt, har gitt viktige innspill til satsingen og er invitert til å delta i gjennomføringsarbeidet. Rammene for arbeidet og fordeling av ressurser følger ordinær linje: Kunnskapsdepartementet – Utdanningsdirektoratet – fylkesmannsembetene.

Skoleeiere og skoleledere

Skoleeier har ansvar for kvalitetsutvikling på sine skoler og bestiller støtte fra universiteter og høyskoler. En aktiv skoleeier stiller krav og støtter rektor i å analysere skolens kompetanse og utviklingsbehov, i å lede arbeidet på egen skole og legge til rette for samarbeid mellom skoler. Utviklingsarbeidet for alle ansatte på den enkelte skole ledes av rektor både før, under og etter at universitet eller høyskole har vært på skolen. Det er også viktig for skoleeiere og skoleledere å involvere partene lokalt gjennom medbestemmelse etter hovedavtalen. Utviklingsarbeidet forutsetter også elevmedvirkning og foreldreinvolvering for å øke elevenes motivasjon og forbedre læringsresultatene.

Universitets- og høyskolesektoren, regional GNIST ved prosjektledere GNIST fylke, utviklingsveiledere og ressurslærere bistår skoleeiere og skolene i utviklingsarbeidet.

Universitets- og høyskolesektoren som fagmiljø og utviklingspartner

Universiteter og høyskoler bidrar med

- faglig støtte innenfor satsingsområdene som skoleeiere og skoler har bestemt, og tilrettelegging for faglig refleksjon på skolen om videre utvikling av praksis. Dette innebærer å bringe inn eksisterende forskningsbasert kunnskap, men det er også mulig å bruke denne kunnskapen som grunnlag for videre utvikling gjennom samarbeid om FoU
- å analysere utviklingsbehov innenfor satsingsområdene, i samarbeid med skoleeiere og skoler
- kunnskap om organisasjonsutvikling som kan bidra til å styrke samarbeidsrutinene på skolene, slik at den skolebaserte kompetanseutviklingen videreføres etter at medvirkningen fra UH-sektoren er avsluttet

Den skolebaserte kompetanseutviklingen gir anledning til læring for alle deltakere når forskning og praksis møtes.

Nasjonale sentre og andre fagmiljøer

Lesesenteret, Matematikksenteret, Skrivesenteret og Senter for læringsmiljø og atferdsforskning har sentrale roller i satsingen på ungdomstrinnet. Sentrene, og fagmiljøer på områdene vurdering og organisasjonslæring,

- samarbeider med universiteter og høyskoler for å utvikle felles forståelse for hva regning, lesing og skriving som grunnleggende ferdigheter er
- bidrar med kunnskap om klasseledelse, praksiseksempler og annen støtte der det er behov for det

De nasjonale sentrene som har vært involvert i lærerskoleringen i NyGIV har relevant erfaring med utvikling og formidling av praktiske og varierte undervisningsopplegg.

Videre har sentrene, og fagmiljøene nevnt over, hovedansvar for å utvikle pedagogiske ressurser. De andre nasjonale sentrene involveres i arbeidet med utgangspunkt i aktørenes behov for fagressurser i grunnleggende ferdigheter på tvers av fag.

Prosjektledere GNIST fylke

Fram til sommeren 2014 var prosjektlederne ansvarlig for å kartlegge kommunenes ønsker om deltakelse i de første puljene. Prosjektlederne bidrar til samarbeid mellom skoleeiere og skoler, og mellom skoleeiere og UH-institusjoner.

Utviklingsveiledere

Utviklingsveiledere og ressurslære er kommunale stillinger for å styrke kapasiteten i kommunene og på skolene.

Skoleeierne samarbeider om å rekruttere utviklingsveiledere i eget fylke. De tilsettes i alle fylker fra januar 2014. Utviklingsveilederne støtter og veileder skoleeier og skoleleder i utviklingsarbeidet der det er ønskelig, for eksempel med å analysere skolens kompetanse og utviklingsbehov. Utviklingsveilederne legger til rette for arbeid i lokale nettverk mellom skoler og skoleeiere. De kan også bistå skoleleder med å organisere og tilrettelegge for skolens bruk av ressurslærere.

Ressurslærere

Ressurslærerne, som kommunene tilsetter fra skolestart høsten 2013, har god diaktisk kompetanse og kunnskap om ett eller flere av satsingsområdene, i tillegg til kompetanse innen vurdering og erfaring fra utviklingsarbeid. De støtter lærerne i skolens utviklingsarbeid på områdene klasseledelse, regning, lesing og skriving og skal bidra til at opplæringen blir mer praktisk og variert.

Skoleeiere samarbeider om å rekruttere og legge til rette for bruk av ressurslærere i perioden 2013-2017 for å sikre et godt tilbud innenfor alle satsingsområdene. Ressurslærernes arbeid tilpasses lokale strukturer og behov.

Utdanningsdirektoratet har ansvar for kompetanseutviklingsprosessen som drives for skoleeiere, skoleledere, utviklingsveiledere og ressurslærere i satsingen.

Samarbeid og læring i nettverk

Skoleeiere vurderer om de bruker nettverk som er etablert i for eksempel satsingene Ny GIV og Vurdering for læring, eller etablerer nye lokale nettverk i samarbeid med Fylkesmannen, KS og regional GNIST.

Nettverk handler om å etablere strukturer og arbeidsformer lokalt som bidrar til å forbedre praksis. For å understreke at hensikten er læring og god praksisendring over tid, brukes begrepet "lærende nettverk". Læreres profesjonelle utvikling styrkes når de deltar i lærende fellesskap på egen skole, og fellesskap mellom lærere styrkes ytterligere når lærere kan delta i nettverk med lærere fra andre skoler. Kobling mellom skolebasert kompetanseutvikling og læring gjennom deltakelse i nettverk blir derfor viktig.

Det viktigste er ikke nettverksstrukturene i seg selv, men måten man jobber på i nettverkene. Nettverkene skal være arenaer for erfaringsutveksling, refleksjon og faglig utvikling. Arbeidet skal ta utgangspunkt i konkrete eksempler fra skolens praksis og støttes opp av relevant teori og forskning. Det må avsettes tid til slikt samarbeid, og nettverkene må ha en leder som driver arbeidet framover.

Lærende nettverk (Utdanningsdirektoratet, 2011)

Det er viktig å:

- arbeide for felles forståelse og avklare forventninger, rollefordeling og avgrensninger av samarbeidet. Det vil si at nettverksleder og nettverksdeltakere er klar over hva som forventes av dem
- knytte arbeidet i nettverkene tydelig til utviklingsprosessen på den enkelte skole
- ha gjennomtenkt og planlagt struktur for samlinger/nettverksmøter med forhåndsdefinert innhold og forpliktende og gjensidig deltakelse. Det vil si at alle deltakere stiller forberedt og bidrar med erfaringer fra praksis på samlinger/nettverksmøter
- ha jevnlig samlinger med krav om arbeid/utprøving i klasserommet mellom samlinger/nettverksmøter
- vektlegge erfaringsdeling og refleksjon over egen praksis. En del av dette handler også om å utvikle en kultur i nettverket for å lære av hverandre og for å reflektere over og stille spørsmål ved egen og andres praksis
- ha faglige innlegg og litteratur som utfordrer egen praksis og bidrar til kompetanseutvikling
- innhente ekstern kompetanse ved behov

Nettverksstrukturer vil bli etablert på ulike nivåer for å gi rom for felles refleksjon om teori og praksis:

- Nasjonale og regionale nettverk for utviklingsveiledere. Nettverkene organiseres på tvers av fylkesgrenser der dette er ønskelig. Prosjektledere GNIST bistod skoleeierne i arbeidet våren 2014.
- Regionale nettverk for skoleeiere og skoleledere organiseres av skoleeierne inntil utviklingsveilederne er på plass og kan overta ansvaret. Alle skoleeiere og skoleledere i regionen deltar.
- Nettverk for skoler organiseres av skoleeiere, som eventuelt delegerer ansvaret til utviklingsveiledere eller ressurslærere. Det er opp til skoleeier å etablere nettverkene med bare skoler som deltar i en pulje, eller med en kombinasjon av skoler som deltar/ikke deltar i en pulje.
- Nettverk for kompetansemiljøer (UH, nasjonale sentre og andre fagmiljøer). NTNU har ansvar for å legge de faglige rammene for og lede samlingene i disse nettverkene.

5. Faglige innholdselementer i kompetanseutviklingen

Denne delen av rammeverket beskriver hva som kjennetegner god kvalitet i klasseledelse og i de grunnleggende ferdighetene regning, lesing og skriving. Beskrivelsene bygger på forskning, erfaringer fra praksis, opplæringsloven og læreplanverket. [Bakgrunnsdokumentene](#)⁹ gir fylldigere beskrivelse, også av hvordan undervisningen kan gjøres mer variert.

Klasseledelse

[Å forstå sitt lederansvar og klassen som sosialt system](#)¹¹

[En positiv og støttende relasjon til hver enkelt elev](#)¹²

[Etablering av en god læringskultur og et læringsfellesskap](#)¹³

[Etablering av struktur, regler og rutiner](#)¹⁴

[Tydelige forventninger og motivering av elevene](#)¹⁵

[Klasseledelse er en integrert kompetanse](#)¹⁶

Å forstå sitt lederansvar og klassen som et sosialt system

Klasseledelse handler om evnen til å skape et positivt læringsmiljø, hvor elevene kan konsentrere seg og bli motiverte for læring og utvikling. Vi kan si at klasseledelse handler om å skape gode betingelser for både faglig og sosial læring i skolen (Hattie, 2009). Det innebærer å utvikle og lede et læringsmiljø der elevene lærer å ta ansvar for både egen og fellesskapets læring, og der de får lære om demokrati og forpliktelse gjennom å oppleve det i praksis. Denne ledelsen er svært kompleks og krevende. For å kunne håndtere denne lederoppgaven, er det vesentlig at lærere og ledere utvikler en felles forståelse for god klasseledelse, og at lærere støtter hverandre og blir støttet av ledelsen i utøvelsen av klasseledelsen.

En forutsetning for god klasseledelse er en forståelse av klassen som et sosialt system. Elevene har ulik sosial og kulturell bakgrunn. De har ulik

mestringserfaring og ulike forventninger til hva skolen skal være for dem, og hvordan de selv skal bidra i egen læring og i et læringsfellesskap. Skolen skal bygge på mangfoldet i elevenes bakgrunn og forutsetninger. Opplæringen skal blant annet fremme demokrati og allsidig utvikling av evner og egenart (Utdanningsdirektoratet, 2006). Det er derfor viktig at opplæringen på ungdomstrinnet blir mer praktisk og variert (Meld. St. 22 Motivasjon-Mestring-Muligheter, 2010-11).

Klasseledelse skal realisere et sentralt pedagogisk paradoks: Hvordan skal læreren lede eleven til å lede seg selv? Hvordan skal eleven gjennom medvirkning bidra til sin egen utvikling? Å kunne lede seg selv på sikt er kun mulig gjennom en ytre påvirkning eller gjennom en oppdragelse (von Ottingen, 2003). Klasseledelse innebærer dermed en asymmetrisk relasjon mellom elev og lærer der elevene trekkes med og får ansvar tilpasset alder og utviklingsnivå. En relasjon som ikke er likestilt, men likeverdig. Læreren må utøve en form for myndighet eller ha en viss kontroll, samtidig som læreren må være støttende, anerkjennende og nær den enkelte elev. Nedenfor er det presentert fire grunnleggende premisser eller arbeidsoppgaver for læreren i utøvelse av en hensiktsmessig klasseledelse (Stensmo & Harder, 2009).

En positiv og støttende relasjon til hver enkelt elev

Å etablere og opprettholde en positiv relasjon til hver enkelt elev kan beskrives som hjørnesteinen i klasseledelse (Marzano, 2009). Forskning har vist at lærer-elev-relasjonen har betydning for elevers læringsresultat (Hattie, 2009) og for elevers atferd (Marzano, 2009). En positiv relasjon bygger på lærerens vilje til å bry seg om alle elever, vise interesse for den enkelte og hans/hennes situasjon, være støttende og ha forventninger om utvikling (Hattie, 2009). Dette er viktig for alle elever, og særlig viktig for elever som av ulike grunner strever på skolen (Bru, 2011). Fordi foreldre er elevenes viktigste voksne, må en relasjonsbygging til den enkelte eleven også omfatte foreldrene.

Etablering av en god læringskultur og et læringsfellesskap

Læringskulturen på en skole og i en klasse handler om at det eksisterer en kultur som støtter læring (Hattie, 2009). I enhver klasse vil det utvikle seg normer for hva som er viktig, hvordan en skal forholde seg til medelever og lærere, og hvilken arbeidsinnsats som forventes eller er akseptabel. Denne prosessen som styres av forventninger, tolkninger og vurderinger, starter med en gang gruppen samles (Vaaland, 2011). I dette sosiale systemet skapes sosiale strukturer som har betydning for elevers konsentrasjon (Thuen mfl, 2007), for deres deltakelse (Buhs mfl, 2006 og Ladd mfl, 2008) og for motivasjonsklimaet i klassen (Stornes mfl, 2008).

Hendelser i klasserommet skjer i offentlighet, og de er med på å bestemme posisjonen til den enkelte, samspillet og forståelsen for hva som er viktig i gruppen. Læreren er leder av klassen og vil med sine valg og handlinger ha sterk påvirkning på utviklingen av normer og verdier i kulturen (Roland, 1995). Lærerens oppgave er å lede dette sosiale systemet slik at det fremmer læring, trivsel, demokratiforståelse og helse.

Etablering av struktur, regler og rutiner

Å etablere regler og rutiner er et virkemiddel for læring og effektivitet i gruppen (Doyle, 2006). Det har også betydning for gruppen som sosialt system ved at det gir en felles referanse, skaper integrasjon og gir signaler om ønsket sosialt samspill (Evertson & Weinstein, 2006 og Roland, 1995). På den måten bidrar regler og rutiner til å skape normer for samhandling. En tydelig leder som er opptatt av elevers læring og utvikling, vet at det er nødvendig med regler og rutiner for en forutsigbar og god arbeidsdag. De reglene og rutinene en velger å innføre, må øves på dersom de skal innarbeides i klassen. Det krever årvåkenhet, tydelighet og tålmodighet hos læreren (Doyle, 1986).

Regler uttrykker standarder for hvordan vi vil ha det, mens rutiner er en beskrivelse av forventet atferd (Marzano, 2009). Lærere og elever må ha en forståelse for at standarden er nødvendig, og lære rutinene for å leve opp til standarden. Derfor bør elevene også trekkes med i arbeidet med å sette standarder og beskrive rutiner (Marzano, 2009 og Nordenbo mfl, 2008). For å oppnå en konsistent praksis på skolen er det nødvendig å etablere regler og rutiner som er like på tvers av klasser. Slike regler kan være knyttet til lærerens rolle som klasseleder. En konsistent praksis på skolen har vist seg å ha betydning for skolens effektivitet (Reynolds & Teddlie, 2000). Det er skolelederens ansvar å være en tydelig leder for utviklingen av konsistent praksis.

Tydelige forventninger og motivering av elevene

Om elevene i en klasse skal realisere sitt potensial for læring, er det avgjørende at læreren har tydelige forventninger til elevene og kan motivere elevene til arbeidsinnsats. Studier har vist at å tydeliggjøre hensikten med aktivitetene er viktig for elevenes læringsutbytte (Hattie, 2009). Ved at læreren viser til hensikten med aktiviteten og samtidig klargjør forventninger til elevene, får de hjelp til å ha et metablick på sin egen læring.

Lærerne bør ha både høye og realistiske forventninger til elevene, og det må være utfordringer og variasjon i læringsaktivitetene. Disse forventningene må være relatert til elevenes forutsetninger, men relativt sett skal alle elever oppleve høye forventninger (Marzano, 2009). Dette er særlig viktig i forhold til elever som har et svakt læringsutbytte, eller som har problemer på andre måter i og utenfor skolen. Læreren må likevel ikke bare ha forventninger til elevene, men også stille krav og ha forventninger til seg selv som leder og lærer (Nordahl, 2012). Ledelse av læringsaktivitet innebærer å legge til rette for mestring hos alle elever. Å være i en situasjon som man ikke mestrer, kan svekke egne forventninger om mestring og dermed bidra til lav motivasjon.

Klassene har elever som lærer på ulike måter, og variasjon i bruk av undervisningsformer påvirker læringsresultatene positivt. God klasseledelse

innebærer derfor å kunne beherske et variert sett av metoder som også inkluderer praktiske arbeidsmåter i alle fag, og evnen til kritisk å vurdere hvilke situasjoner der de metodene og arbeidsformene er beste egnet.

Klasseledelse er en integrert kompetanse

Klasseledelse består ikke av enkeltfaktorer. Det er hvordan enkeltfaktorene utøves sammen, som har betydning. Det er en integrert kompetanse som trengs. Når Nordenbo med flere (Nordenboe m.fl, 2008) peker på at lærere må ha relasjonskompetanse, regelledelseskompetanse og didaktikkompetanse, er det ikke nok å øve opp disse kompetansene hver for seg. Det er kombinasjonen av dem som virker på det sosiale systemet og på enkeltelevne. God klasseledelse kjennetegnes av at denne integrerte kompetansen i tillegg har en merverdi, noe som ofte benevnes som *mindfulness* (Marzano, 2009). Det krever en lærer som er årvåkent til stede, som forstår klasserommets dynamikk, og som har ferdigheter til å løse hendelser på en måte som bidrar til å skape en mestringskultur med fokus på læring, trivsel og helse for alle elevene.

Grunnleggende ferdigheter

Kunnskapsløftet (LK06) beskriver fem grunnleggende ferdigheter som er integrert i kompetansemålene og som er en del av kompetansen i faget, ut ifra fagets egenart og formål. Ferdighetene er redskap for læring og utvikling i fag, og er samtidig en forutsetning for at elevene skal kunne vise sin kompetanse i faget. De grunnleggende ferdighetene i LK06 tilsvarer en utvidet forståelse av literacy, som dreier seg om å kunne lese, skrive, regne, snakke og anvende digitale ferdigheter i ulike kontekster. Ferdighetene er redskaper man trenger hele livet på forskjellige måter i ulike sammenhenger. De grunnleggende ferdighetene handler ikke om ferdigheter på et elementært nivå, men om ferdigheter som er grunnleggende og nødvendige redskaper for læring i alle fag på alle trinn.

Privatliv, arbeid og samfunnsliv stiller også krav til grunnleggende ferdigheter. Vi leser, skriver, snakker på ulike måter i ulike sammenhenger dagen lang, livet igjennom. I skolen er det først og fremst fagene som er de forskjellige kontekstene hvor ferdighetene kommer ulikt til uttrykk og til ulik anvendelse. Etter Kunnskapsløftet har lærere i alle fag et felles ansvar for å støtte elevenes læring når det gjelder de grunnleggende ferdighetene, og ivareta dette i opplæringen i sine fag.

Se også [Rammeverket for grunnleggende ferdigheter](#)¹⁷ (Utdanningsdirektoratet 2012)

Regning

Å kunne regne er en del av kompetansen i alle fag. Regneferdighet er en viktig forutsetning for egen utvikling og for å ta hensiktsmessige avgjørelser på en rekke områder i dagliglivet og arbeidslivet. Ferdigheten er også nødvendig for å kunne vurdere og ta stilling til samfunnsspørsmål på en reflektert og kritisk måte. Alle lærere har ansvar for å legge til rette for at elevene møter regning i alle fag slik at elevene utvikler regneferdighetene sine.

Regning som grunnleggende ferdighet

Kunnskapsløftet (LK06) beskriver fem grunnleggende ferdigheter som er integrert i kompetansemålene og som danner grunnlaget for læring i alle fag. Grunnleggende ferdigheter i regning handler om å kunne formulere, bruke og tolke matematikk i forskjellige kontekster. Videre gir regneferdigheter et grunnlag for å kunne kommunisere og samhandle med andre. En slik forståelse av regning ligger til grunn for blant annet Rammeverket for grunnleggende ferdigheter.

Den grunnleggende regneferdigheten omfatter alt fra enkel bruk av de fire regneartene til problemløsning og anvendelse i forskjellige situasjoner. Elevene skal utvikle regneferdigheten gjennom hele opplæringsløpet. Ferdigheten er en del av kompetansen i alle fag. Dette er tydeliggjort i eget avsnitt i læreplanene for fag og i kompetansemålene. Alle fag har ansvar for å synliggjøre behov for og bruk av regneferdigheter. Dette kan bidra til at elevene får økt forståelse av lærestoffet i det aktuelle faget og utvikler regneferdighetene sine.

Helhetlig problemløsningsprosess

Å kunne regne består av fire ferdighetsområder. De tre ferdighetsområdene, *Gjenkjenne og beskrive*, *Bruke og bearbeide*, og *Reflektere og vurdere*, er prosesser elevene må arbeide seg gjennom når de regner i fagene. De tre ferdighetsområdene utgjør til sammen en helhetlig problemløsningsprosess som vi kaller matematisk modellering (se for eksempel Lesh & Zawojewski, 2007; Niss, Blum & Galbraith; 2007; OECD, 2013; Polya, 1957). *Kommunisere*, som er det fjerde ferdighetsområdet, er et sentralt element i hver av de tre ferdighetsområdene.

Gjenkjenne og beskrive

Elevene skal lære hvordan de kan gjenkjenne situasjoner fra ulike fag hvor det er hensiktsmessig å bruke regning. Dette kan være situasjoner som involverer for eksempel tallstørrelser, diagrammer, tabeller, geometriske former og måleenheter. De skal videre lære å analysere og formulere problemstillinger på en hensiktsmessig måte slik at de kan løses ved hjelp av regning.

Bruke og bearbeide

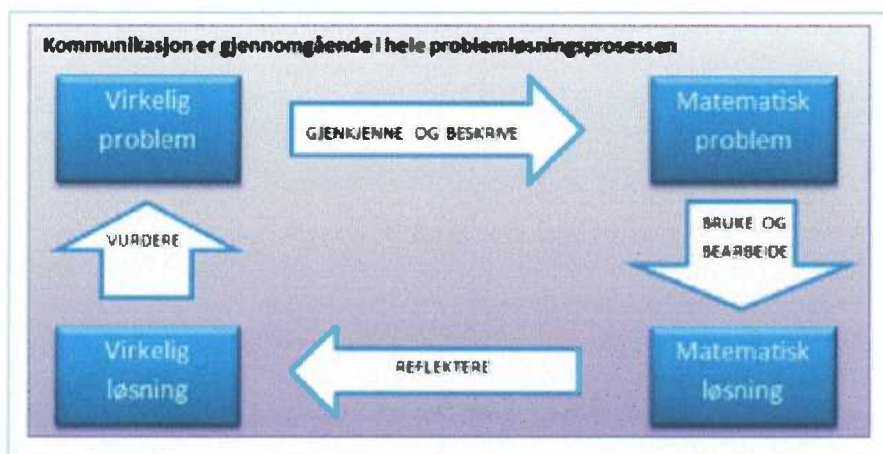
Elevene skal lære å anvende matematisk kompetanse for å løse problemstillinger i ulike faglige kontekster. For å løse problemene må elevene bruke matematiske begrep, fakta og verktøy. Underveis må de resonnerer, velge gode strategier og bruke hensiktsmessige verktøy.

Reflektere og vurdere

Elevene skal lære hvordan de kan reflektere over, tolke og vurdere løsninger. Både løsningen og resonnementet må vurderes, og elevene må avgjøre om resultatene som de har funnet er fornuftige og logiske ut fra den opprinnelige situasjonen. Vurderingen blir gjort på bakgrunn av den opprinnelige problemstillingen, den faglige konteksten og kunnskapen eleven har i faget.

Kommunisere

Elevene skal lære å formulere problemstillinger, uttrykke fremgangsmåter, resonnement og resultater på ulike måter og diskutere dette med medelever og lærere. De må også kunne begrunne valg av strategier og verktøy. Kommunikasjon kan skje både skriftlig og muntlig.

Figur 2: Helhetlig problemløsningsprosess – matematisk modellering

Å regne for å lære i fagene innebærer for eksempel å stille opp en modell for befolkningsvekst, finne ut hvilket mål en meisekasse skal ha, eller vurdere en grafisk framstilling av valgresultatene fra siste stortingsvalg. Når elevene regner i fag arbeider de seg gjennom ett eller flere i trinn i modelleringsprosessen slik den er fremstilt i figur 2.

I enkelte tilfeller kan en av prosessene være mer krevende enn de andre, og det kan også være slik at elevene ikke er innom alle prosessene. Hvis elevene får presentert en ferdig modell, for eksempel en grafisk framstilling av valgresultater, vil det være naturlig at de går direkte til prosessen *Bruke og bearbeide*.

Hvordan utvikles ferdigheten?

Utviklingen i ferdigheten kan beskrives som en utvikling langs to akser. Den ene akse handler om kompleksiteten i situasjonen, mens den andre handler om bredden av matematiske begreper og metoder som tas i bruk for å løse problemet. Utviklingen i regning går fra å kjenne igjen og løse problemer i enkle situasjoner ved hjelp av noen enkle metoder til å kunne løse problemer i komplekse situasjoner ved hjelp av et bredt spekter av strategier og metoder.

Elevene utvikler gode regneferdigheter gjennom en variert undervisning som tar utgangspunkt i både praktiske og teoretiske situasjoner. Dette er nærmere beskrevet i bakgrunnsdokumentet for regning.

Elevene trenger matematisk kompetanse for å kunne regne i fag. Denne kompetansen kan vi beskrive ved hjelp av fem komponenter: forståelse, beregning, anvendelse, resonnering og engasjement (Kilpatrick et al., 2001). En grundig gjennomgang av de fem komponentene, med eksempler, finnes i bakgrunnsdokumentet for regning.

Lesing

Lesekompetanse defineres gjerne som å kunne forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i skrevne tekster for å kunne nå sine mål, for å

utvikle sine kunnskaper og evner, og for å delta i samfunnet (OECD 2007, s 12). En slik forståelse av lesing ligger også til grunn for planer, dokumenter og undersøkelser som er sentrale i norsk skolekontekst, for eksempel Kunnskapsløftet, PISA, nasjonale prøver i lesing og rammeverk for grunnleggende ferdigheter.

Lesing som grunnleggende ferdighet

I Kunnskapsløftet blir lesing beskrevet som en av fem grunnleggende ferdigheter. Lesing som grunnleggende ferdighet innebærer at lesing er et redskap for tekstbasert læring i alle fag, og er slik tett knyttet til læring i fagene. Lesing er både en forutsetning for å utvikle fagkunnskap og en del av fagkompetansen i ulike fag (Skjelbred & Aamotsbakken, 2010).

Å lære et fag handler om å bruke fagspråk og sjanger på en måte som er i tråd med fagets tekstkultur og skriftpraksis – med andre ord om å bli fortrolig med fagets literacy (Berge, 2007). På den måten får eleven en posisjon i forhold til faget og fagets tekster; eleven blir i stand til å forstå faglig innhold og opptre på en faglig adekvat måte. Tekstbasert læring kjennetegnes ved at språklige ferdigheter – talt og skrevet verbalspråk – er tett innvevd i hverandre. Elevene lytter og taler, og de leser og skriver – elevenes læring foregår for en stor del i og med språket.

Gjennom ungdomstrinnet vil kravene til elevenes leseferdighet øke. Tekstene som elevene skal lese og forstå, blir vanskeligere. Fagtekstene inneholder nye emner med ukjent terminologi, setningene blir mer komplekse, og informasjonstettheten i tekstene øker. For å møte denne kompleksiteten må elevene kunne veksle mellom hensiktsmessige posisjoner i forhold til teksten (Langer, 2011). Særlig viktig blir det å oppøve kritisk og selvstendig vurderingsevne. I arbeidet med skjønnlitteratur møter elevene både ungdomslitteratur og voksenlitteratur, og i samtaler og skriftlige tekster om litterære emner øker forventningene om at elevene skal kunne distansere seg fra sine egne umiddelbare opplevelser, og vise forståelse for helhetlige betydnings- og verdistrukturer i tekstene (Skafun, 2010).

God lesing på ungdomstrinnet

En god leser på ungdomstrinnet er en aktiv og engasjert leser. En engasjert leser er motivert for å lese for å oppnå personlige mål, er strategisk ved at han/hun bruker ulike tilnærminger for å forstå, konstruerer ny forståelse fra en tekst på en kyndig måte basert på tidligere erfaring, og deltar i sosial interaksjon omkring teksten (Guthrie & Wigfield, 2000 og Roe, 2011).

God leseferdighet på ungdomstrinnet innebærer sikker og automatisert ordlesing og god leseflyt. God leseforståelse henger tett sammen med begrepsforståelse (Baumann, 2009 og Nagy & Townsend, 2012).. Den gode leseren har strategier for å avkode ukjente ord, og forsøker å finne forklaring på ukjente ord og uttrykk i teksten.

God leseferdighet på ungdomstrinnet innebærer at man kan lese på ulike måter. Leseren kan finne fram til informasjon som er direkte, tydelig, eller eksplisitt uttrykt i teksten, kan lokalisere og kombinere elementer fra ulike steder i teksten og skille relevant informasjon fra sterkt konkurrerende informasjon. Leseren kan forstå og tolke teksten. Forståelse og tolkning spenner fra å kunne trekke enkle slutninger mellom innholdet i to setninger som følger etter hverandre, til å kunne trekke kompliserte slutninger vi vanligvis forbinder med å "lese mellom linjene". Leseren kan også reflektere over og vurdere form og innhold i teksten. Dette innebærer at leseren forholder seg selvstendig til teksten, noe som spenner fra å kommentere innholdet i teksten med utgangspunkt i egne meninger, til å forholde seg til teksten som helhet og begrunne egne synspunkter, analyser eller vurderinger på en adekvat måte.

God leseferdighet på ungdomstrinnet innebærer at leseren kan innta ulike posisjoner i forhold til teksten, alt etter hva som er formålet med lesingen (Langer, 2011). En god leser kan både bevege seg inn i teksten for å etablere forståelse av ukjent innhold, og ut av teksten for å vurdere ulike aspekter ved teksten. Å bevege seg inn i teksten kan innebære å se over teksten før man begynner å lese, legge merke til hvordan teksten er strukturert og aktivere forkunnskap om emnet. Underveis i lesingen orienterer en god leser seg i teksten og beveger seg slik mellom ulike deler og ulike nivåer. Dette kan innebære å finne sammenhenger, trekke slutninger, lese selektivt, skille ut viktig informasjon, oppsummere og sammenfatte det leste (Dole mfl, 2009). En god leser overvåker forståelsen sin underveis i lesingen, og har strategier for å gjenopprette forståelsen dersom den blir brutt. Å lære fra en tekst innebærer at leseren sammenholder det han/hun har lest med det han/hun vet fra før. Ved å ta et steg vekk fra teksten og vurdere den kritisk og analytisk, beveger en god leser seg ut av teksten. Dette kan innebære å gi en begrunnet vurdering av om teksten er relevant og pålitelig.

God leseferdighet på ungdomstrinnet innebærer kunnskap om og erfaring med et mangfold av tekster og sjangere – både papirbaserte og digitale (Fox & Alexander, 2009). Leseren kan forholde seg til tekster hvor innholdet er strukturert på ulike måter, for eksempel kan tekstene være ikke-sammenhengende, dynamiske eller interaktive. God leseferdighet innebærer også at man kan forstå og integrere informasjon fra ulike semiotiske ressurser, for eksempel illustrasjoner, symboler, tabeller, kart, grafer og diagrammer. Lesing skal kunne brukes til å tilegne seg kunnskap innenfor ulike andre skolefag.

Skriving

Skrivekompetanse kan defineres som det å kunne ytre seg i skrift på en forståelig og hensiktsmessig måte tilpasset ulike situasjoner og ulike formål. Definisjonen legger til grunn en funksjonell forståelse av skrijving og tar utgangspunkt i hva vi bruker skrijvingen til (Evensen, 2010). Å skrive er å utføre en *handling* som oppfyller ett eller flere formål. Vi skriver for å *samhandle* med andre, for å *reflektere*, *beskrive*, *utforske*, *overbevise* eller for å *forestille oss noe* (Evensen, 2010, Utvalgsprøven i skrijving, 2012). Skrijving er et viktig redskap for samhandling med andre, for å lære og for å utvikle

egne tanker. Slik er skrivekompetanse også sterkt knyttet til faglig og personlig utvikling. Å utvikle god skrivekompetanse er viktig for å nå sine mål, utvikle kunnskaper og evner og for å kunne delta i samfunnet. Denne forståelsen av skrivekompetanse ligger til grunn for sentrale planer og dokumenter som er viktige i norsk skolesammenheng: Kunnskapsløftet(LK06 Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Udir.no), Rammeverket for grunnleggende ferdigheter (Rammeverk for grunnleggende ferdigheter, Utdanningsdirektoratet, 2012) og Utvalgsprøven i skrivning (Evensen, 2010, Utvalgsprøven i skrivning, 2012).

Skriving som grunnleggende ferdighet

I Kunnskapsløftet er skrivning løftet fram som én av fem grunnleggende ferdigheter. Det innebærer at skrivning er et redskap for kunnskapsutvikling i alle fag, samtidig som det å kunne skrive er en viktig del av fagkompetansen i de ulike fagene. Å lære seg et fag er å lære seg å uttrykke seg om og i faget på en måte som oppfattes som relevant. Med andre ord å bli fortrolig med fagets literacy (Berge, 2005).

Tekstbasert læring kjennetegnes ved at språklige ferdigheter – talt og skrevet verbalspråk – er tett innvevd i hverandre. Elevene lytter og taler, og de leser og skriver, og deres læring foregår for en stor del i og med språket. Slik henger lesing og skrivning tett sammen. Å lære å skrive forutsetter at man kan vurdere kvaliteter og forbedringspotensial i egne tekster, det vi på fagspråk kaller å ha revisjonskompetanse. For å utvikle denne kompetansen må man ha lest og diskutert en rekke tekster, ikke bare med blick for innholdet, men også for å få en forståelse for hvordan tekstene virker (Graham, 2007 og Pressley, 2006). Det å skrive er å gå inn og ut av rollene som leser og skriver, og denne vekslingen er en viktig evne i tekstskapsarbeidet.

Gjennom ungdomstrinnet møter elevene større faglige krav og større krav til skriveferdighet. Skrivning blir et viktig redskap i elevenes læring, og det er gjennom skrivning elevene ofte synliggjør sine kunnskaper. Elevene utfordres til å skrive om nye emner og problemstillinger. Kravene til elevenes tekster øker både med hensyn til innhold og form, og skrivningen er ofte tett knyttet til det å formidle et fagstoff. Elevene forventes å ta i bruk fagbegrep og å skrive i fagspesifikke sjangrer. God skriveferdighet på ungdomstrinnet er derfor tett knyttet til faglig utvikling, hvor skriveferdigheter og faglige ferdigheter utvikles parallelt (Rammeverk for grunnleggende ferdigheter, Utdanningsdirektoratet, 2012).

Elevene møter skolen med svært ulike erfaringer med samfunnets skriftkultur. Skolens skriveopplæring skal gi alle, uavhengig av bakgrunn, mulighet for deltakelse i samfunns- og yrkesliv gjennom å utstyre elevene med den tekstkompetansen som samfunnet krever (DeSeCo, 2005). Skolen har et ansvar for å forberede elevene på de skrivesituasjonene de vil møte senere i livet, utenfor skolen.

Motivasjon for å skrive er nødvendig for å utvikle elevenes skriveferdigheter. Derfor må elevene få skriveoppgaver som oppleves som meningsfulle og relevante (Solheim, 2011). Det handler om å gi skriveoppgaver med klart definerte formål: elevene må vite hvorfor de skriver, hvem som skal lese teksten og hva den skal brukes til.

God skrivning på ungdomstrinnet

Planlegge og bearbeide

God skriveferdighet på ungdomstrinnet innebærer at eleven har god kjennskap til, og kan overvåke, sin egen skriveprosess. En forutsetning for at elevene skal kunne overvåke sin egen skriveprosess, er at de har en forståelse for hva vi kan bruke tekst og skrift til. En slik forståelse opparbeides over tid i klasserom der elever og lærer leser, skriver og diskuterer tekster både med hensyn til innhold, form og formål. En god skriver på ungdomstrinnet vet at skrivning er en prosess i flere faser og kan ta i bruk ulike strategier i de ulike fasene av skriveprosessen. Det innebærer at eleven kan velge hensiktsmessige strategier når det gjelder planlegging, for å komme i gang med skrivning og for å bearbeide det han har skrevet. En god skriver har teknikker og prosedyrer han kan bruke, bevisst eller ubevisst, når han skal skrive.

Utforme

God skriveferdighet på ungdomstrinnet innebærer evne til å bygge opp en tekst med god struktur og sammenheng, samt å uttrykke seg gjennom et variert og godt språk. En god skriver på ungdomstrinnet kan bygge opp tekstene sine på en formålstjenlig måte ved å dele tekstene inn i funksjonelle hoveddeler og avsnitt. Han kan også skape sammenheng i tekstene gjennom å ta i bruk ulike former for tekstbinding, og han bruker et stadig mer presist og variert ordforråd, med fagbegreper der det er nødvendig. God språkbruk på ungdomstrinnet handler også om at skriveren bruker en språklig stil som er tilpasset formålet for skrivningen. En god skriver på ungdomstrinnet har god ortografi og tegnsetting.

God skriveferdighet på ungdomstrinnet innebærer god bruk av skriftmediet. En god skriver på ungdomstrinnet skal ha utviklet en funksjonell, personlig og godt lesbar håndskrift, og han mestrer tekstskaping på tastatur. Han kan også nyttiggjøre seg de verktøyene som ligger i tekstbehandlingsprogrammene.

God skriveferdighet på ungdomstrinnet innebærer også å kunne ta i bruk ulike uttrykksmidler i tekstskapingen sin. En god skriver på ungdomstrinnet har kunnskap om og kan integrere meningsressurser som bilder, illustrasjoner, tabeller, kart, grafer og diagrammer i tekstene sine på en hensiktsmessig måte.

Kommunisere

God skriveferdighet på ungdomstrinnet innebærer at skriveren kan kommunisere med kjente og ukjente lesere og tilpasse teksten ut fra skrivingens formål og den konteksten skrivingen foregår i. En god skriver på ungdomstrinnet utformer teksten sin på en relevant måte med tanke på leseren, og han henvender seg til ulike lesere på ulike måter. Han velger ut et relevant innhold, tilpasser mengden etter leser og formål og skriver i et bredt utvalg av sjangre. Skriveren kan uttrykke egne erfaringer, tanker og meninger i tekstene sine, begrunne synspunkter i argumenterende tekster og nyttiggjøre seg andres synspunkter i oppbygging og utforming av egne tekster. En god skriver på ungdomstrinnet kan bruke kilder som grunnlag for egen skriving og kan referere til kildene.

Reflektere og vurdere

God skriveferdighet på ungdomstrinnet innebærer å kunne bruke skriving som verktøy i kunnskapsutviklingen og som verktøy for å reflektere over seg selv og sin plass i verden. En god skriver på ungdomstrinnet bruker uformell skriving i sin egen læringsprosess. Samtidig er det å skrive en måte å reflektere over egne erfaringer og meninger på. Å skrive er å konkretisere tanker og erfaringer, og derfor blir skriving en viktig del av refleksjonen rundt egen identitet for ungdomsskoleeleven.

Referanser

- Baumann, J. (2009). Vocabulary and reading comprehension: The nexus of meaning. *Handbook of research on reading comprehension*. New York: Routledge, 323-346.
- Baumfield, V.M., Hall, E., Higgins, S. & Wall, K. (2009). Catalytic tools: Understanding the interaction of enquiry and feedback in teachers' learning. *European Journal of Teacher Education*, 32(4), 423-435.
- Berge, K. L. (2005). Skrivning som grunnleggende ferdighet og som nasjonal prøve - ideologi og strategier. I A. J. Aasen & S. Nome (red.), *Det Nye norskfaget* (s. 161-188). Bergen: Fagbokforlaget.
- Berge, K. L. (2007). Grunnleggende om de grunnleggende ferdighetene. In H. Hølleland (Ed.), *På vei mot Kunnskapsløftet: begrunnelser, løsninger og utfordringer*, Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.
- Blossing, U. m fl.(2010): Kunnskapsløftet – fra ord til handling. Sluttrapport fra evalueringen av et statlig program for skoleutvikling. Fafo.
- Bru, E. (2011). Emosjonelt sårbare og sosialt passive elever. In U. V. Midthassel, E. Bru, S. K. Ertesvåg & E. Roland (Eds.), *Sosiale og emosjonelle vansker. Barnehagens og skolens møte med sårbare barn og unge*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Buhs, E. S., Ladd, G. W., & Herald, S. L. (2006). Peer exclusion and victimization: Process that mediate the relation between the peer group rejection and children's classroom engagement and achievement? *American Psychological Association*.
- Buland, T mfl (2008): «Det er nå det begynner! Sluttrapport fra evalueringen av tiltaksplanen Gi rom for lesing!», SINTEF.
- Clausen, K.W., Aquino, A-M. & Wideman, R. (2009). Bridging the real and ideal: A comparison between learning community characteristics and a school-based case study. *Teaching and Teacher Education*, 25(3), 444-452.
- Dale, E.L. (2001). Den profesjonelle lærer, I: Trygve Bergem (red.), *Slipp elevene løs! Artikler med søkelys på lærerrollen*. Gyldendal Akademisk. ISBN 82-417-1167-0. s 281-292
- DeSeCo (2005). The Definition and Selection of Key Competencies.
http://www.deseco.admin.ch/bfs/deseco/en/index/02_parsys.43469.downloadList.2296.DownloadFile.tmp/2005_dskcexecutivesummary.en.pdf¹⁸ Lastet ned oktober 2012.
- Dole, J. A., Nokes, J. D., & Drits, D. (2009). Cognitive strategy instruction. *Handbook of research on reading comprehension*, 347-372.
- Doyle, W. (1986). Classroom Organization and Management. In M. Wittrock (Ed.), *Handbook on Research on Teaching* (third ed.). London: MacMillan Publishing Company.
- Doyle, W. (2006). Ecological approaches to classroom management. In C. M. Evertson & C. S. Weinstein (Eds.), *Handbook of classroom management* (pp. 97-126). USA: Lawrence Erlbaum Associates.
- Ekholm, M. m fl (2010): Skoleutvikling i praksis. Universitetsforlaget
- Eraut, M. (1994). *Developing Professional Knowledge and Competence*. London: The Falmer Press
- Ertsås, T.I. & Irgens, E.J. (2012): Teoriens betydning for profesjonell yrkesutøvelse. I Postholm, M.B.: *Læreres læring og ledelse av profesjonsutvikling*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (2012).
- Evensen, L. S. (2010). En gyldig vurdering av elevers skrivekompetanse? I J. Smidt, I. Folkvord & A. J. Aasen (red.), *Rammer for skriving: om skriveutvikling i skole og yrkesliv* (s. 13-31). Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

- Evertson, C. M., & Weinstein, C. S. (2006). Classroom management as a field of enquiry. In C. M. Evertson & C. S. Weinstein (Eds.), *Handbook of classroom management. Research, practice and contemporary issues*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Fox, E., & Alexander, P. A. (2009). Text comprehension: A retrospective, perspective, and prospective. *Handbook of research on reading comprehension*, 227-239.
- Graham, S., Perin, D. (2007). *Writing Next. Effective strategies to improve writing of adolescents in middle and high schools. A Report to Carnegie Corporation of New York. Alliance for Excellent Education*. <http://www.all4ed.org/files/WritingNext.pdf>¹⁹ Lastet ned oktober 2012.
- Graham, S. (2008). *Effective Writing Instruction for All Students. Renaissance learning. Advanced Technology for Data-Driven Schools* <http://doc.renlearn.com/KMNet/R004250923GJCF33.pdf>²⁰. Lastet ned oktober 2012.
- Guthrie, J. T., & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. *Handbook of reading research*, 3, 403-422.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning - A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Ne Work: Routledge.
- Helgøy og Homme (2010 og 2011) «Evaluering av satsingen Bedre læringsmiljø» delrapport 1 og 2, Uni Rokkan, Bergen.
- Hertzberg, F. (2006). Skrivekompetanse på tvers av fag. I E. Elstad & A. Turmo (red.), *Læringsstrategier: søkelys på lærernes praksis* (s. 111-126). Oslo: Universitetsforlaget.
- Kilpatrick, J., Swafford, J., & Findell, B. (2001). *Adding it up: Helping children learn mathematics*. Washington, DC: National Academy Press.
- Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen (2011). *Innst. 145 S Motivasjon – Mestring – Muligheter*.
- Kunnskapsdepartementet (2011). *Meld. St. nr. 22 Motivasjon – Mestring – Muligheter (2010 – 2011)*.
- Kunnskapsdepartementet (2012). *Strategi for ungdomstrinnet – Motivasjon og mestring for bedre læring*.
- Ladd, G. W., Herald-Brown, S. L., & Reiser, M. (2008). Does chronic classroom rejection predict the development of children's classroom participation during the grade school years? *Child Development*, 79(4), 1001-1015.
- Langer, J. A. (2011). *Envisioning Knowledge: Building Literacy in the Academic Disciplines*: Teachers College Press.
- Lund, T. (2011) «Skoler i nettverk - erfaring med dialogkonferanser som nettverkets læringsarena» i *Skoleutvikling og digitale medier- kompleksitet, mangfold og ekspansiv læring* Erstad, O. og Hauge, T-E (red).
- Marzano, R.J. (2009). *Classroom management that works – research based strategies for every teacher*. New Jersey: Pearson Education Inc.
- Nagy, W., & Townsend, D. (2012). Words as Tools: Learning Academic Vocabulary as Language Acquisition. *Reading Research Quarterly*, 47(1), 91-108.
- Nasjonalt kompetansemiljø i vurdering (2012). *Teoretisk bakgrunnsdokument for arbeidet med implementering av vurdering for læring i ungdomsskolen*.
- NCETM (2008). *Mathematics matters*. London: National Centre for Excellence in Teaching Mathematics (NCETM). Niss, M., Blum, W., & Galbraith, P. (2007). Introduction. In W. Blum, P. Galbraith, H-W. Henn & M. Niss. (Eds.) (2007), *Modelling and Applications in Mathematics Education. The 14th ICMI Study*(pp 3–32). New York, NY: Springer Science + Business Media, LLC.
- Nordahl, T. (2012). *Dette vet vi om klasseledelse*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Nordenbo, S. E., Søggaard, L., M, Tifticki, N., Wendt, R. E., & Østergaard, S. (2008). *Lærerkompetencer og elevers læring i førskole og skole*. Århus: Dans clearinghouse for udnannelsesforskning, Danmarks Pædagogiske Universitetskole, Universitetet i Århus.
- Normprosjektets nettside: <http://norm.skivesenteret.no/>²¹
- Normprosjektets prosjektskisse: <http://norm.skivesenteret.no/wp-content/uploads/2012/02/Prosjektskisse.pdf>²² Lastet ned oktober 2012.
- OECD (2007). *Reading Literacy: a framework for PISA 2009*. Paris: OECD Publications.
- OECD (2013) *PISA 2012 Assessment and Analytical framework: Mathematics, Reading, Science, Problem Solving and Financial Literacy*. Paris: OECD Publishing.
- Ono, Y. & Ferreira, J. (2010). A case study of continuing teacher professional development through lesson study in South Africa. *South Africa Journal of education*, 30(1), 59-74.
- Pressley, M (2006): *Expert Primary-Level Teaching of Literacy Is Balanced Teaching. Reading Instructions That Works. The Case for Balanced Teaching*. New York: Guilford.

- Polya, G. (1957). *How to Solve It* (2nd ed.). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Postholm, M.B. (2008a). Teachers Developing Practice: Reflection as Key Activity. *Teaching and Teacher Education*, 24(7), 1717-1728.
- Postholm, M.B. (2010) Self-regulated pupils in teaching: Teachers' experiences. *Teachers and Teaching: Theory and practice* 16(4), 491-505.
- Rambøll (2008): "Mobilisering til Kunnskapsløftet fra ord til handling".
- Rambøll (2010): "Sammenstilling og analyse av sluttrapporter fra 2007-prosjektene".
- Reynolds, D. & Teddlie, C. (2000). The process of school effectiveness. In C. Teddlie & D. Reynolds (Eds.), *The International Handbook of School Effectiveness Research*. London: Falmer Press.
- Roe, A. (2011). *Lesedidaktikk: etter den første leseopplæringen* (2 ed.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Roland, E. (1995). *Elevkollektivet*. Stavanger: Rebell forlag.
- Roland, E. (Eds.), *Sosiale og emosjonelle vansker. Barnehagens og skolens møte med sårbare barn og unge*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Skaffun, A. (2010). *Litteraturens nytteverdi*. Bergen: Fagbokforlaget/LNU.
- Skjelbred, D. og Aamotsbakken, B. (red.) (2010). *Lesing av fagtekster som grunnleggende ferdighet*. Oslo: Novus forlag.
- Solheim, R. (2011). *Kvifor skriv vi? Og kva brukar vi skrivinga til?* I Smidt, J., Solheim, R., & Aasen, A. J. (2011). *På sporet av god skriveopplæring: ei bok for lærere i alle fag*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Stensmo, C. & Harder, J. (2009). *Lederstil i klasseværelset – innovation og professionalitet*. Fredrikshavn: Dafolo forlag.
- Stornes, T., Bru, E., & Idsøe, T. (2008). Classroom social structure and motivational climates: on the influence of teachers' involvement, teachers' autonomy support and regulation in relation to motivational climates in school classrooms. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 52(3), 315-329.
- Synnevåg, M. (2009)a: "Sammenfatning av sluttrapporter fra Kunnskapsløftet – fra ord til handling 2006-porteføljen".
- Synnevåg, M. m fl (2009)b «Lærende nettverk gjennom fem år» i *Digital kompetanse*, vol 4.
- Thuen, E., Bru, E., & Ogdén, T. (2007). Coping styles, learning environment and emotional and behavioural problems. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 51(4), 347-368.
- Timperley, H., Wilson, A. Barrar, H., & Fung, I. (2007). *Teacher professional learning and development: Best evidence synthesis iteration*. Wellington, New Zealand: Ministry of Education.
- Utdanningsdirektoratet (2006). *Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06)*. <http://www.udir.no/Lareplaner/>²³ Lastet ned oktober 2012.
- Utdanningsdirektoratet (2011). *Grunnlagsdokumentet «Satsingen Vurdering for læring 2010-2014»*.
- Utdanningsdirektoratet (2012). *Rammeverket for grunnleggende ferdigheter*
http://www.udir.no/Upload/larerplaner/lareplangrupper/RAMMEVERK_grf_2012.pdf?epslanguage=no²⁴ Lastet ned oktober 2012.
- Utdanningsdirektoratet (2013). *Plan for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017*.
- Vaaland, G. S. (2011). God start - utvikling av klassen som sosialt system. In U. V. Midthassel, E. Bru, S. K. Ertesvåg & E. Roland (Eds.), *Tidlig intervensjon og systemrettet arbeid for et godt læringsmiljø*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Von Ottingen, A. (2003). *Det pædagogiske paradox*. København: Klim forlag.
- Wall, K., Higgins, S., Glasner, E., & Gormally, J. (2009). Teacher Enquiry as a tool for professional development: Investigating pupils' effective talk while learning. *The Australian Educational Researcher*, 36(2), 93-117.

Bakgrunnsdokumenter

 [Vedlegg 1: Bakgrunnsdokument om klasseledelse](#)¹

 [Vedlegg 2: Bakgrunnsdokument om regning \(revidert våren 2014\)](#)²

 [Vedlegg 3: Bakgrunnsdokument om lesing³](#)

 [Vedlegg 4: Bakgrunnsdokument om skriving⁴](#)

 [Vedlegg 5: Bakgrunnsdokument om vurdering for læring⁵](#)

 [Vedlegg 6: Bakgrunnsdokument om organisasjonslæring⁶](#)

 [Vedlegg 6: Bakgrunnsdokument om organisasjonslæring \(engelsk\)⁷](#)

Oppsummering av lenker i dette dokumentet

1. http://www.udir.no/globalassets/upload/ungdomstrinnet/rammeverk/ungdomstrinnet_bakgrunnsdokument_klasseledelse_vedlegg_1.pdf
2. http://www.udir.no/globalassets/upload/ungdomstrinnet/rammeverk/ungdomstrinnet_bakgrunnsdokument_regning_vedlegg_2.pdf
3. http://www.udir.no/globalassets/upload/ungdomstrinnet/rammeverk/ungdomstrinnet_bakgrunnsdokument_lesing_vedlegg_3.pdf
4. http://www.udir.no/globalassets/upload/ungdomstrinnet/rammeverk/ungdomstrinnet_bakgrunnsdokument_skriving_vedlegg_4.pdf
5. http://www.udir.no/globalassets/upload/ungdomstrinnet/rammeverk/ungdomstrinnet_bakgrunnsdokument_vurdering_for_laring_vedlegg_5.pdf
6. http://www.udir.no/globalassets/upload/ungdomstrinnet/rammeverk/ungdomstrinnet_bakgrunnsdokument_organisasjonslaring_vedlegg_6.pdf
7. http://www.udir.no/contentassets/e030fc7ec0994725980408b86a56a453/bakgrunnsdokument_organisasjonslaring_engelsk.pdf
8. <http://www.udir.no/Utvikling/Artikler-utvikling/Skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet----overordnet-plan-for-fullskala-2013-2017-/>
9. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/Vedlegg/>
10. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/Innledning/>
11. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/5-Faglige-innholdselementer-i-kompetanseutviklingen/51-Klasseledelse/511/>
12. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/5-Faglige-innholdselementer-i-kompetanseutviklingen/51-Klasseledelse/512/>
13. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/5-Faglige-innholdselementer-i-kompetanseutviklingen/51-Klasseledelse/513/>
14. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/5-Faglige-innholdselementer-i-kompetanseutviklingen/51-Klasseledelse/514/>
15. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/5-Faglige-innholdselementer-i-kompetanseutviklingen/51-Klasseledelse/515/>
16. <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/Skolebasert-kompetanseutvikling/Rammeverk-for-skolebasert-kompetanseutvikling-pa-ungdomstrinnet-2012-2017/5-Faglige-innholdselementer-i-kompetanseutviklingen/51-Klasseledelse/516/>
17. <http://www.udir.no/Lareplaner/Forsok-og-pagaende-arbeid/Lareplangrupper/Rammeverk-for-grunnleggende-ferdigheter/>
18. <http://www.deseco.admin.ch/bfs/deseco/en/index/02.parsys.43469.downloadList.2296.DownloadFile.tmp/2005.dskcexecutivesummary.en.pdf>
19. <http://www.all4ed.org/files/WritingNext.pdf>
20. <http://doc.renlearn.com/KMNet/R004250923GJCF33.pdf>
21. <http://norm.skrivesenteret.no/>
22. <http://norm.skrivesenteret.no/wp-content/uploads/2012/02/Prosjektskisse.pdf>
23. <http://www.udir.no/Lareplaner/>
24. http://www.udir.no/globalassets/upload/larerplaner/lareplangrupper/rammeverk_grf_2012.pdf

Plan for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017

Denne planen beskriver hvordan arbeidet med skolebasert kompetanseutvikling skal foregå i satsingen Ungdomstrinn i utvikling.

Artikkel | Publisert: 16.05.2013 | Sist endret: 17.04.2015

Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid.

Innhold

- [Innledning](#)
 - [1. Hvem er involvert i satsingen og hvordan kommunisere?](#)
 - [2. Skolebasert kompetanseutvikling i fullskala](#)
 - [Skoleeiere og skoleledere](#)
 - [Hvem bistår skoleeiere og skoleledere?](#)
 - [Fylkesmannen](#)
 - [Prosjektledere GNIST](#)
 - [Utviklingsveiledere](#)
 - [Ressurslærere](#)
 - [NyGIV prosjektledere](#)
 - [Lærende nettverk](#)
 - [Universitets- og høgskolesektoren som fagmiljø og utviklingspartner](#)
 - [Kompetanseutvikling for UH-sektoren](#)
 - [Finansiering](#)
 - [Hvem bistår UH-sektoren?](#)
 - [Pengestrøm og rapportering](#)
 - [Tilbudssiden](#)
 - [Etterspørselssiden](#)
 - [Gjennomføring i fire puljer](#)
 - [Dimensjonering av puljene](#)
 - [Hvem deltar i pulje?](#)
 - [Kommuner som ikke deltar i pulje 1](#)
 - [3. Pedagogiske ressurser](#)
 - [4. Kunnskap om måloppnåelse](#)
-

Innledning

Dokumenter som gir rammer og retning til satsingen

Arbeidet med skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet er forankret i *Strategi for ungdomstrinnet Motivasjon og mestring for bedre læring – felles satsing på klasseledelse, regning, lesing og skriving og Lærerløftet – på lag for kunnskapsskolen* [1].

I forordet til strategien vektlegger kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen at regjeringen støtter opp om at alle skoler blir lærende organisasjoner, men at selve lagbyggingen må skje lokalt. *Ungdomstrinn i utvikling* er et viktig nasjonalt tiltak – både for å bidra til denne lagbyggingen og for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter. Strategien har som målsetting å være til hjelp og støtte for lærere, skoleledere og skoleeiere. En godt organisert skole, dyktig ledelse og et sterkt

lærings- og profesjonsfelleskap er til det beste for elevenes læring og motivasjon.

De mest sentrale tiltakene i satsingen er skolebasert kompetanseutvikling, utvikling av pedagogiske ressurser og etablering av nettverk for erfaringsutveksling og profesjonsfelleskap. Tilbud om skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, regning, lesing og skriving blir omtalt som det mest omfattende tiltaket for å støtte lærere og skoleledere i arbeidet.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet *Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017* [2] som bygger på Strategi for ungdomstrinnet og Lærerløftet. Rammeverket informerer om nasjonale rammer, prinsipper, roller og organisering av skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, regning, lesing og skriving. I tillegg presenterer vi i rammeverket, som også består av seks bakgrunnsdokument, definisjoner og beskrivelser av god klasseledelse, regning, lesing og skriving.

Skoleåret 2012/13 deltok 22 kommuner fordelt på 12 fylker, 37 skoler og seks universiteter og høyskoler i en pilotering av skolebasert kompetanseutvikling. Som i pilot blir det i fullskala viktig å samle tilbakemeldinger både fra deltakere og andre på en systematisk måte. Dette vil Utdanningsdirektoratet gjøre gjennom forskning, rapportering fra deltakerne og i dialog med aktørene. I tillegg vil vi følge med i mediene og på sosiale medier.

Innholdet i denne planen

Denne planen er en operasjonalisering av Strategi for ungdomstrinnet og målgruppen er primært de som har ansvar for å planlegge og administrere arbeidet med satsingen lokalt og nasjonalt.

I planen starter vi med å presentere alle aktørene for å gi et visualisert bilde av hvem som er involvert i arbeidet, og de store linjene for hvordan vi har tenkt å kommunisere med dem (kapittel 1). Deretter følger det mest omfattende kapittelet - om skolebasert kompetanseutvikling i fullskala (kapittel 2) – der vi beskriver

- hvilke oppgaver som er tiltenkt de ulike aktørene og ansvaret de skal ha
- hvilken kompetanse de som skal bistå skoleeiere og skoler må ha
- hvordan kompetanseutvikling for de som etterspør støtte, tilbydere selv og andre er planlagt
- hvordan midlene til tilbydere og skoleeiere skal kanaliseres og fordeles
- framdriften for hele satsingen i form av fire puljer
- mulighetene kommuner som ikke deltar i en pulje har til å dra nytte av satsingen

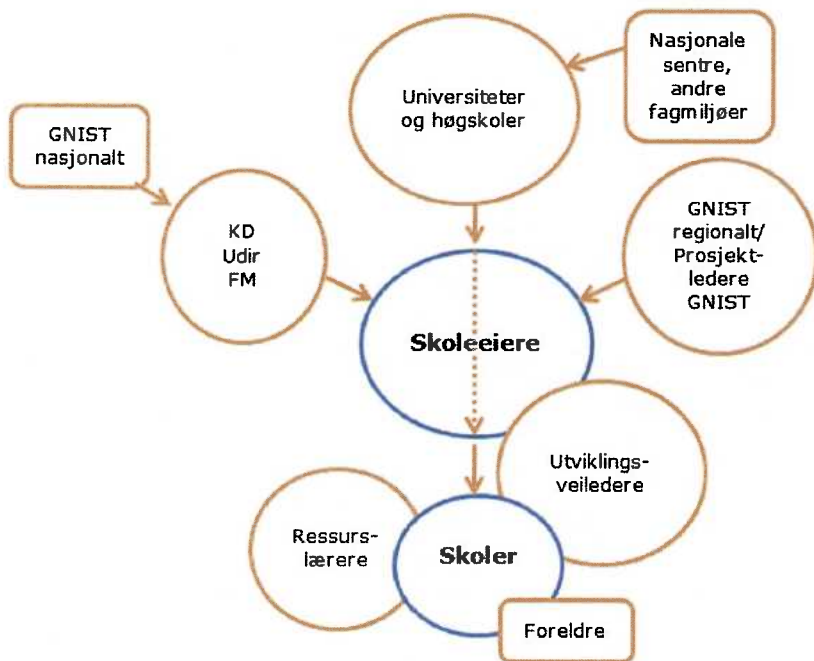
I kapittel 3 omtaler vi nettressurser som er og skal bli utviklet for å støtte opp om skoleutvikling i klasseledelse, regning, lesing og skriving, mens i kapittel 4 beskriver vi arbeidet med å utvikle indikatorer som skal brukes for å få kunnskap om måloppnåelse i satsingen.

[1] Kunnskapsdepartementet (2012)

[2] Utdanningsdirektoratet (2013)

1. Hvem er involvert i satsingen og hvordan kommunisere?

Modellen under viser alle aktørgruppene som vi per i dag mener vil ha en sentral rolle i satsingen Ungdomstrinn i utvikling. Illustrasjonen viser hvem som skal bistå skoleeiere og skoler i arbeidet for økt læring og motivasjon for elevene på ungdomstrinnet.

Partnere i GNIST er KS, Utdanningsforbundet, Norsk Lektorlag, Skolenes landsforbund, Norsk Skolelederforbund, Nasjonalt råd for lærerutdanning, Elevorganisasjonen, Norsk studentorganisasjon, Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet, LO og NHO.

Nasjonale myndigheter vil:

- på grunnlag av de årlige statsbudsjettene bidra med statlige ressurser til støtte- og veiledning og kompetanseutvikling under strategien
- bidra til regionalt samarbeid og koordinering mellom partene i strategien
- sørge for at det utvikles beskrivelser av gode ferdigheter og gode praksiser i et samarbeid mellom forskere, praktikere og representanter for partnerne i Gnist
- etablere og videreutvikle kompetanse- og utviklingstiltak for lærere, skoleledere og skoleeiere for å legge til rette for bedre kvalitet i opplæringen i lesing, skriving og regning, og for bedre klasseledelse
- videreutvikle lærerutdanningene og UH-institusjonenes rolle som kompetansemiljø for skoleutvikling

Fra strategi for ungdomstrinnet - Motivasjon og mestring for bedre læring

Mål for kommunikasjonsarbeidet i fullskalaperioden er å bidra til at skoleeiere og skoler med ungdomstrinn blir godt kjent med de prioriterte satsingsområdene, og at de tar i bruk ressursene som finnes på udir.no.

Kommunikasjonen med aktørene vil foregå på ulike måter og i ulike kanaler. Den viktigste kanalen for å nå skoleeiere, skoleledere og lærere er nettsidene våre. Det er viktig å legge til rette for at de som ikke får tilbud fra starten av, også opplever satsingen som relevant, spesielt at de finner fram til nettressursene og ser nytteverdien av dem.

På nettsidene våre ønsker vi også å nå andre aktørgrupper, som for eksempel universitet og høyskole (UH). Andre aktuelle kanaler for å nå UH, skoleeiere med flere vil være nettverkssamlinger, konferanser og seminarer, utsendinger på e-post, trykt materiell m.m. Hvilke kanaler vi velger å bruke, blir avhengig av målgruppe, innhold og hva vi ønsker å oppnå.

Mange aktører skal sammen bidra til å gjøre ungdomstrinnet mer praktisk og variert for bedre læring for elevene. Da er det viktig at

- alle har samme mål, forventninger og retning for arbeidet. De ulike gruppene som skal støtte skoleeiere og skoler «snakker samme språk» og har felles forståelse av oppgavefordeling

- og ansvar.
- skoleeier, skole og UH finner gode løsninger sammen.

2. Skolebasert kompetanseutvikling i fullskala

Skoleeierne vil få tilbud om støtte til skolebasert kompetanseutvikling for sine skoler med ungdomstrinn i tre semestre. I rammeverket presenterer vi seks prinsipper for skolebasert kompetanseutvikling: Kompetanseutvikling på både organisasjons- og individnivå, innsats over tid, differensierte tilbud til skolene, likeverdig tilbud i alle lærerutdanningsregionene, lett tilgjengelig materiell og kunnskapsutvikling på alle nivåer. Disse prinsippene, sammen med Utdanningsdirektoratets definisjon av «skolebasert kompetanseutvikling», gir føringer for utviklingsarbeidet lokalt. Definisjonen vi legger til grunn er denne:

Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid.

Et mål med den skolebaserte kompetanseutviklingen er å gi ny kompetanse og utvikle skolenes praksis innenfor klasseledelse, regning, lesing og skriving. En forutsetning for at skoleledere og lærere bedre kan støtte arbeidet med elevenes læring, er at skolen videreutvikler seg som organisasjon.

Dette forutsetter:

- en systematisk utvikling på organisasjons og individnivå over tid. Både skoleeiere, skoleledelsen og personalet ved den enkelte skole må være involvert i et forpliktende samarbeid.
- at kompetanseutviklingen er forankret i skoleeierens planer og målsettinger for skoleutviklingen i egen kommune. Dette må inngå som et sentralt element i skoleeierens styring, dialog og støttende tiltak rettet mot skolene.
- at elever, lærere, ledere og eksterne kompetansetilbydere samarbeider for å utvikle god klasseledelse, og styrker regne-, lese- og skriveopplæringen.

Fra Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017

Skoleeierne vil få tilbud om støtte til skolebasert kompetanseutvikling for sine skoler med ungdomstrinn i tre semestre.

Skoleeiere og skoleledere

I denne delen beskriver vi

- forventninger til og oppgaver for skoleeiere og skoleledere som deltar i den skolebaserte kompetanseutviklingen i fullskala
- forventninger til aktørene som skal bistå dem i arbeidet
- kompetanseutviklingstiltak for de som er nevnt i punktene over

Utviklingsarbeidet skal ledes av rektor. Det forutsetter en aktiv skoleeier som støtter og hjelper skoleledelsen til å lede arbeidet på egen skole, og som legger til rette for samarbeid mellom skoler. Staten legger imidlertid rammer og har tydelige forventninger til de skoleeierne som takker ja til tilbudet [\[3\]](#).

Skoleeiere

Aktive skoleeiere er en forutsetning for utviklingsarbeidet i skolen, blant annet for å sikre at utviklingsarbeidet understøtter lokale behov og mål, og nasjonale mål. Dette stiller krav til at skoleeiere prioriterer satsingsområdene i sitt plan- og utviklingsarbeid, og legger til rette for at politiske, administrative og faglige aktører kan ha dialog og samarbeid om skolenes arbeid med å forbedre kvaliteten i opplæringen.

Det forventes at skoleeiere:

- støtter skolenes arbeid for å få til mer praktisk og variert undervisning på ungdomstrinnet
- analyserer skolenes behov og legger til rette for den skolebaserte kompetanseutviklingen
- samarbeider med, følger opp og legger til rette for at skolelederne og lærerne har tid til å følge opp arbeidet med strategien
- legger til rette for og deltar i nettverk for kompetansedeling både for lærere og skoleledere
- deltar aktivt i lokalt og regionalt samarbeid om strategien

Fra *Strategi for ungdomstrinnet - Motivasjon og mestring for bedre læring*

I denne satsingen innebærer dette at skoleeierne

- tar ansvar for analyse av skolenes ståsted og utviklingsbehov (for eksempel ved hjelp av Ståstedsanalysen)
- tar ansvar for skolenes valg av satsingsområder. Det er mulig å velge flere av de fire satsingsområdene
- samarbeider med den eller de universitetene og høgskolene som tilbyr støtte i den skolebaserte kompetanseutviklingen i kommunen
- fordeler stimuleringsmidler mellom skolene i kommunen eller på tvers av kommunegrensene der dette er aktuelt
- blir enige om hvilken eller hvilke kommuner som skal ha arbeidsgiveransvar for utviklingsveilederne i det enkelte fylket
- supplerer arbeidet med egne ressurser ved behov
- involverer partene lokalt gjennom medbestemmelse etter hovedavtalen

Finansiering

Stimuleringsmidlene til skoleeier beløper seg i gjennomsnitt til 120.000 kroner per skole totalt for de tre semestrene skolen deltar. Beløpet beregnes ut fra antall lærere som underviser på ungdomstrinnet på de deltakende skolene. Av de 120 000 skal 92.000 kroner brukes til frikjøp av ressurslærere. Resterende beløp, 28.000 kroner, skal dekke reisekostnadene til skoleeier, skoleleder og ressurslærer i forbindelse med samlinger i regi av nasjonal kompetanseutvikling for disse.

Fylkesmannen skal utbetale stimuleringsmidlene for de tre semestrene ved oppstart av hver pulje.

Skoleledere

Rektor har et ansvar for læringsresultatene, læringsmiljøet og undervisningspraksis på skolen. Rektor har også et ansvar for at «... skolen fungerer godt som organisasjon. Dette innebærer å bygge fellesskap, arbeidsmiljø, samarbeid og organisasjonskultur, slik at lærerne og andre tilsatte kan hjelpe hverandre og være stolte og motiverte. De skal oppleve at de får støtte, hjelp og veiledning av lederen».^[4]

Skolens ledelse har det overordnede ansvaret for utvikling og endring i skolen. Det er avgjørende at lærerne deltar aktivt i den skolebaserte kompetanseutviklingen, at de samarbeider med kolleger og foreldre, og at de legger til rette for elevmedvirkning i læringsarbeidet. Når det gjelder 1-10 skoler, avgjør rektor om hele personalgruppen skal delta i den skolebaserte kompetanseutviklingen, eller om utviklingsarbeidet avgrenses til lærerne på ungdomstrinnet.

Det forventes at skoleledere:

- utvikler skolen som lærende organisasjon
- initierer og leder pedagogisk utviklingsarbeid på egen skole, herunder arbeidet med skolebasert kompetanseutvikling
- etablerer gode arenaer for kompetansedeling og erfaringsdeling på den enkelte skole og mellom skoler
- legger til rette for å utnytte tilgjengelig støtte- og veiledningsmateriell
- deltar i lokale nettverk for skoleledere for å dele erfaring og øke egen kompetanse

Kompetanseutvikling for skoleeiere og skoleledere

Utdanningsdirektoratet har ansvar for kompetanseutvikling for skoleeiere og skoleledere i satsingen. Vi legger opp til fire samlinger i løpet av de tre semestrene de deltar, og lokal veiledning mellom samlingene. I tillegg vil skoleeiere og skoleledere bli invitert til å delta på noen av samlingene i nettverk for kompetansemiljøer (UH, nasjonale sentre og andre fagmiljøer).

Private skoler og skoleeiere

De private skolene med ungdomstrinn får tilbud om å være med i den skolebaserte kompetanseutviklingen på linje med offentlige skoler. De rapporterer til Fylkesmannen på linje med offentlige skoler.

[3] Strategien, rammeverket, fullmaktsbrev og egne brev til skoleeiere og skoleledere skal samlet sett inneholde rammene og tydelige forventninger.

[4] Ledelse i skolen – krav og forventninger til en rektor, Utdanningsdirektoratet (2008)

Hvem bistår skoleeiere og skoleledere?

Universiteter og høyskoler som deltar i satsingen er ansvarlige for å tilby støtte til skolebasert kompetanseutvikling til de aktuelle skoleeierne og skolelederne.

Her finner dere en oversikt over hvem som bistår skoleeierne og skolelederne.

Fylkesmannen

Fylkesmannen deltar i tilretteleggingen av arbeidet med strategien regionalt, gjerne gjennom regional GNIST. Dette arbeidet skal koordineres med fylkesmannens øvrige kontakt med kommunene. Fylkesmannen får en sentral oppgave i å fordele ressurser og midler i fylket og sammenstille rapportering på bruk av midler i fylket. Fylkesmannen bistår også i planlegging av hvilke skoleeiere/skoler som får tilbud i de ulike puljene. I tillegg kan Fylkesmannen få oppgaver knyttet til kompetanseutvikling av de som skal støtte skoleeier og skoleleder i utviklingsarbeidet.

Kompetanse og kapasitet hos skoleeier og skoleleder er blant de mest kritiske suksessfaktorene i den skolebaserte kompetanseutviklingen. Det er derfor allerede i oppstartsfasen av satsingen opprettet prosjektlederstillinger knyttet til regional GNIST. I fullskala fungerer utviklingsveiledere og ressurslærere som støttefunksjoner lokalt.

Prosjektledere GNIST

Prosjektledere GNIST, én i hvert fylke, var ansatt til sommeren 2014. De skulle

- bidra til best mulig samarbeid mellom skoleeiere, UH-institusjonene og GNIST- partnerne i fylket
- kartlegge og tilrettelegge kommunenes behov for støtte på satsingsområdene
- bruke eksisterende nettverk eller samarbeidsformer i fylket
- bistå skoleeier, dersom skoleeier ønsker det, i å organisere og følge opp nettverk for utviklingsveiledere i eget fylke

Kompetanseutvikling for prosjektledere GNIST

Kunnskapsdepartementet var ansvarlig for kompetanseutvikling for prosjektlederne på fylkesnivå i samarbeid med direktoratet, og var invitert til relevante samlinger som ledd i kompetanseutvikling for de andre aktørene i satsingen. Det ble arrangert møter og årlig konferanse for de regionale GNIST-partnerskapene.

Relevant informasjon om gjennomføringen av satsingen vil fortløpende bli lagt ut på GNIST web.

Utviklingsveiledere

Utdanningsdirektoratet fordeler ressurser til utviklingsveiledere til fylkene fra og med 2014. Vi legger opp til totalt 50 utviklingsveiledere i kommunene. Skoleeierne kan benytte stillingene for å styrke kapasiteten i kommunene og på skolene. Kommunene har full styringsrett over stillingene. Skoleeierne må sammen med Fylkesmannen bli enige om lokalisering av utviklingsveiledere og hvordan stillingene fordeles på kommunene i hvert fylke. Tilknytningen bør ivareta muligheten for nettverkssamarbeid med skoleeiere og skoleledere i regionen. I noen tilfeller vil det også være naturlig med samarbeid på tvers av fylkesgrenser. Prosjektledere GNIST hadde i samarbeid med Fylkesmannen ansvar for å stimulere til og å identifisere samarbeidsstrukturene.

Utviklingsveilederne må ha god innsikt i ledelse av utviklingsprosesser i skolen, og de vil kunne være svært sentrale aktører for at skoleeiere og skoleledere lykkes med den lokale skoleutviklingen. De skal bidra til arbeidet i kommunene med

- å utvikle skolene som lærende organisasjoner
- å analysere skolens kompetanse og utviklingsbehov
- etablere gode arenaer for kompetanse- og erfaringsdeling på og mellom skoler
- bruk av tilgjengelig støtte- og veiledningsmateriell
- å organisere og tilrettelegge for skolenes bruk av ressurslærere

I tillegg skal utviklingsveilederne legge til rette for arbeid i lokale nettverk, og ha god dialog med UH-institusjonen for å sikre en felles retning i veilednings- og utviklingsarbeidet.

Det vil være hensiktsmessig å rekruttere veiledere som allerede har realkompetanse innenfor de nevnte punktene. Utviklingsveilederne bør ha liknende kompetanse som veilederne i det nasjonale veilederkorpsset, erfaring som skoleleder/skoleeier eller annen relevant erfaring med utviklingsarbeid. Utviklingsveilederne må videre ha god kunnskap om de nasjonale satsingsområdene, god forståelse for hva grunnleggende ferdigheter er og god læreplanforståelse.

Det vil nasjonalt og regionalt bli etablert nettverk for utviklingsveilederne. Der kommunene har gode erfaringer med samarbeidsstrukturen i arbeidet med Ny GIV, Vurdering for læring eller andre nettverk, anbefaler vi at disse videreføres.

Kompetanseutvikling for utviklingsveilederne

Utdanningsdirektoratet har ansvar for kompetanseutvikling for utviklingsveilederne. Dette organiseres som nettverkssamlinger med vekt på å utvikle egen veilederrolle. I tillegg skal de delta som ressurspersoner på samlingene knyttet til kompetanseutvikling for skoleeiere og skoleledere.

Ressurslærere

Ressurslærerne skal støtte lærerne i arbeidet med klasseledelse, og i å gjøre opplæringen i regning, lesing og skriving mer praktisk, variert og relevant for økt læring.

Ressurslærerne er kommunale stillinger skoleeierne kan benytte for å styrke kapasiteten på skolene. Skoleeierne skal samarbeide om å rekruttere og legge til rette for bruk av ressurslærere for å sikre et godt tilbud innenfor alle satsingsområdene. Høsten 2013 fikk skoleeier øremerkede midler til å frikjøpe ressurslærere på skolene som er med i pulje 1. Tilsvarende for de tre resterende puljene.

Ressurslærerne skal være faglige ressurslærere, og må ha god didaktisk kompetanse og kunnskap om ett eller flere av satsingsområdene. Ressurslærerne skal bistå i å gjøre opplæringen praktisk og variert. Ressurslærerne i en kommune bør til sammen kunne dekke alle satsingsområdene kommunen ønsker å satse på. Det er viktig at ressurslærerne kjenner og tar i bruk de ulike dokumentene og ressursene som ligger på udir.no/ungdomstrinnet.

Ressurslærere må ha god læreplanforståelse og kunnskap om lokalt læreplanarbeid. Det vil si at de må kunne identifisere grunnleggende ferdigheter i kompetansemålene, kunne operasjonalisere kompetansemål og bruke disse for å lage pedagogiske opplegg som fremmer elevenes ferdigheter i regning og/eller lesing og skriving. De bør kunne anvende sin kompetanse på tvers av fag, og

bruke prinsippene for god undervisvurdering for å fremme læring.

Ressurslærerne bør også ha innsikt i suksesskriterier for endrings- og utviklingsarbeid i skolen og ha kunnskap om og erfaring med observasjon og veiledning i et personale. Ressurslærerne skal ha kunnskap om ulike metoder/arbeidsmåter som er hensiktsmessige å benytte i skolebasert kompetanseutvikling. Det kan være metoder som lesson study, aksjonslæring, kollegabasert veiledning osv.

Vi legger opp til at én ressurslærer dekker i gjennomsnitt fire skoler for å kunne bidra faglig, men skoleeier velger selv hvordan ressursen skal fordeles. Organiseringen av arbeidet må tilpasses lokale strukturer og behov. Ressurslærere kan være lærere som har deltatt i nasjonale satsinger som Ny GIV, Bedre læringsmiljø, Vurdering for læring, eller andre lærere med særskilt kompetanse innenfor satsingsområdene.

Skolelederne skal involvere ressurslærere i planlegging og gjennomføring av den skolebaserte kompetanseutviklingen.

Kompetanseutvikling for ressurslærere

Utdanningsdirektoratet har ansvar for kompetanseutvikling for ressurslærerne. Vi legger opp til samlinger og arbeid mellom samlingene i de to første semestrene. Rammen blir fire til seks hele dager, eventuelt flere halve dager.

NyGIV prosjektledere

Fram til 2014 bidro de kommunale prosjektlederne i NyGIV i arbeidet med satsingen ved å videreføre erfaringer fra NyGIV i utviklingsarbeidet på skoler med ungdomstrinn.

Lærende nettverk

Nettverk er ett av tre hovedtiltak i satsingen som er ment å gi grunnlag for bedre læring, jf. Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling 2013-2017 [5]. Nettverksstrukturer vil bli etablert på ulike nivåer for å gi rom for felles refleksjon om teori og praksis:

- Fylkesvise nettverk for utviklingsveiledere Nettverkene organiseres på tvers av fylkesgrenser der dette er ønskelig.
- Nasjonalt nettverk for utviklingsveiledere
- Regionale nettverk for skoleeiere og skoleledere organiseres av skoleeierne inntil utviklingsveilederne er på plass og kan overta ansvaret. Alle skoleeiere og skoleledere i regionen deltar. Prosjektledere GNIST kan bistå skoleeier i arbeidet skoleåret 2013/2014.
- Nettverk for skoler organiseres av skoleeiere, som eventuelt delegerer ansvaret til utviklingsveiledere eller ressurslærere. Det er opp til skoleeier å etablere nettverkene med bare skoler som deltar i en pulje, eller med en kombinasjon av skoler som deltar/ikke deltar i en pulje. Skoleeier tar utgangspunkt i de lokale kompetansebehovene og eksisterende strukturer for samarbeid.
- Nettverk for kompetansemiljøer (UH, nasjonale sentre og andre fagmiljøer). NTNU har ansvar for å legge de faglige rammene for og lede samlingene i disse nettverkene.

[5] Se beskrivelse av lærende nettverk i [rammeverket](#)

Universitets- og høgskolesektoren som fagmiljø og utviklingspartner

Koordinerende institusjon i hver lærerutdanningsregion skal lage oversikt over tilbud i egen region, og samarbeide med andre fagmiljøer for å dekke skoleeierens og skolens behov, også de private skolens kompetansebehov.

Universitet og høyskoler skal bidra med

- faglig støtte innenfor satsingsområdene som skoleeiere og skoler har bestemt, og tilrettelegging for faglig refleksjon på skolen om videre utvikling av praksis. Dette innebærer å bringe inn eksisterende forskningsbasert kunnskap, men det er også mulig å bruke denne kunnskapen som grunnlag for videre utvikling gjennom samarbeid om FoU
- å analysere utviklingsbehov innenfor satsingsområdene, i samarbeid med skoleeiere og skoler
- kunnskap om organisasjonsutvikling som kan bidra til å styrke samarbeidsrutinene på skolene, slik at den skolebaserte kompetanseutviklingen videreføres etter at medvirkningen fra UH-sektoren er avsluttet

Universitetene og høgskolene blir utfordret til å utvikle opplegg tilpasset skolenes behov, og likeverdige tilbud i alle lærerutdanningsregionene.

Den enkelte UH-institusjon er ansvarlig for å eventuelt samarbeide med nasjonale sentre og andre fagmiljøer for å bidra til at den skolebaserte kompetanseutviklingen har høy kvalitet.

Skolenes behov for støtte fra UH-sektoren vil variere. UH-institusjonen må kombinere teori med gode praksiseksempler, og legge vekt på å veilede framfor å forelese. Vurdering for læring og organisasjonslæring er gjennomgående temaer i arbeidet med satsingsområdene. Støtte og veiledning fra universiteter og høgskoler skal derfor inneholde elementer av disse temaene.

Det forventes at UH-institusjonene:

- utvikler og tilbyr skolebasert kompetanseutvikling innenfor rammen av strategien
- bidrar til å utvikle og formidle kunnskap om god praksis i klasseledelse, regning, lesing og skriving
- legger til rette for at studenter i praksis utfordres til å utvikle mer praktisk og variert undervisning
- deltar i skoleutviklingsprosjekter
- deltar i regional GNIST

Fra Strategi for ungdomstrinnet - Motivasjon og mestring for bedre læring

Kompetanseutvikling for UH-sektoren

Vi legger opp til nettverk for kompetansemiljøer og har inngått avtale med NTNU som skal ha det faglige ansvaret for nettverkssamlingene. I tillegg vil direktoratet, i samarbeid med NTNU, arrangere fagseminarer med vekt på gode praksiseksempler i klasseledelse, regning, lesing og skriving, og med eksempler på hvordan de gjennomgående temaene kan integreres i det skolebaserte arbeidet.

Lærerutdanningsregionene vil være utgangspunkt for de nettverkene som blir etablert. Nettverkene samarbeider på tvers av regionsgrenser dersom antall tilbydere blir for lavt til å danne et nettverk i hver region.

Finansiering

Utdanningsdirektoratet utbetaler driftsmidlene til UH-sektoren via lærerutdanningsregionene. Dette tilsvarer 130.000 kroner per skole som skal få støtte til skolebasert kompetanseutvikling fra UH-institusjonene i regionen. Beløpet inkluderer reisekostnader. Fra og med pulje 2 utbetaler vi to tredeler av driftsmidlene ved oppstart av puljen og én tredel ved avslutning av puljen.

Hvem bistår UH-sektoren?

Satsingen handler både om et ungdomstrinn og en lærerutdanning i utvikling, og UH-institusjonenes rolle som kompetansemiljø for skoleutvikling. Nasjonale myndigheter kjøper tjenester fra universiteter og høgskoler og vil bidra til at de har den kompetansen som blir etterspurt av skoleeiere og skoler på områdene i satsingen. Rapport fra NTNU, med funn og analyser fra en kartlegging av kompetanse og kapasitet i UH-sektoren våren 2013, har bidratt til innsikt i status for de syv lærerutdanningsregionene.

NTNU

NTNU skal ha en koordinerende rolle for universitetene og høgskolene som bidrar i den skolebaserte kompetanseutviklingen. NTNUs arbeid innebærer blant annet å:

- legge de faglige rammene for og lede nettverkene for kompetansemiljøer (tilbydere, nasjonale sentre og andre fagmiljøer)
- legge til rette for at sentrene og andre relevante fagmiljøer blir synlige for alle som kan tenkes å ha nytte av dem i satsingen
- samle nødvendig informasjon fra UH i den skolebaserte kompetanseutviklingen for å kunne gjøre nødvendige endringer i arbeidet underveis
- oppdatere egne nettressurser knyttet til satsingen

Det er hovedsakelig de nasjonale sentrene som vil være støtteressurser for UH-sektoren, men vi vil også legge til rette for at fagmiljøer på områdene vurdering og organisasjonslæring kan bidra til økt kompetanse i de lærerutdanningsregionene som har behov for det.

Nasjonale sentre

I pilotperioden samarbeidet Matematikksenteret og Lesesenteret med både tilbyderne og skoleeierne, og i enkelte tilfeller støttet de arbeidet direkte på skolen. I fullskala spisses rollen deres til å være ressurser for de universitetene og høgskolene som tilbyr støtte til skolebasert kompetanseutvikling. Dette vil også gjelde Skrivesenteret og Senter for læringsmiljø og atferdsforskning som vil ha sentrale roller i samarbeidet med UH-sektoren.

Nasjonale sentre skal

- samarbeide med UH-sektoren for å utvikle felles forståelse for hva regning, lesing og skriving som grunnleggende ferdigheter er, og bidra med kunnskap om klasseledelse, grunnleggende ferdigheter, praksisseksempler og annen støtte det er behov for
- bidra på samlinger for skoleeiere og skoleledere, og for ressurslærere
- bidra på fagseminarer felles for UH, nasjonale sentre og andre fagmiljøer i regi av direktoratet og NTNU
- videreutvikle eksisterende pedagogiske nettressurser og utvikle nye ved behov

De nasjonale sentrene som har vært involvert i lærerskoleringen i NyGIV har relevant erfaring med utvikling og formidling av praktiske og varierte undervisningsopplegg.

De fire sentrene som er nevnt over trekker inn andre nasjonale sentre i arbeidet der dette er hensiktsmessig.

De to gjennomgående temaene i satsingen skal bygge opp om utviklingen mot en mer praktisk og variert opplæring i arbeidet med klasseledelse, regning, lesing og skriving. I og med at vi ikke har nasjonale sentre som dekker de gjennomgående temaene, vil vi trekke inn relevante fagmiljøer i vurdering for læring og organisasjonslæring. NTNU, som leder nettverkene for kompetansemiljøer, vil sørge for at vurdering og organisasjonslæring vil være integrerte temaer på samlingene i de nettverkene som har behov for det. Utdanningsdirektoratet vil også sørge for kompetansestøtte utover nettverkssamlingene til tilbyderne som har behov for det.

Fagmiljø vurdering

Vurdering for læring skal være et gjennomgående tema i skolenes arbeid med satsingsområdene. Men vektleggingen vurdering skal få i utviklingsarbeidet innen klasseledelse, regning, lesing og/eller skriving, bestemmer skolene selv.

Skoler som har deltatt/deltar i den nasjonale satsingen Vurdering for læring, vil kunne fortsette å arbeide med elementer fra denne i den skolebaserte kompetanseutviklingen. Det innebærer at enkelte skoleeiere/skoler kommer til å satse på å utvikle vurderingspraksisen sin som en del av arbeidet med bedre klasseledelse og/eller i arbeidet med elevenes regne-, lese- og/eller skriveopplæring. Det forutsetter tilbydere med kunnskap om prinsipper for god undervisningsvurdering, og om hvordan prinsippene kan brukes i arbeidet med blant annet opplæringen i regning i alle fag.

Fagmiljø organisasjonslæring

Den kanskje største utfordringen for skolene vil være å gjennomføre et skolebasert utviklingsarbeid som involverer alle ansatte og bidrar til læring i hele organisasjonen. Både UH-sektoren og utviklingsveilederne skal veilede og støtte skoleeierne og skolene i dette arbeidet.

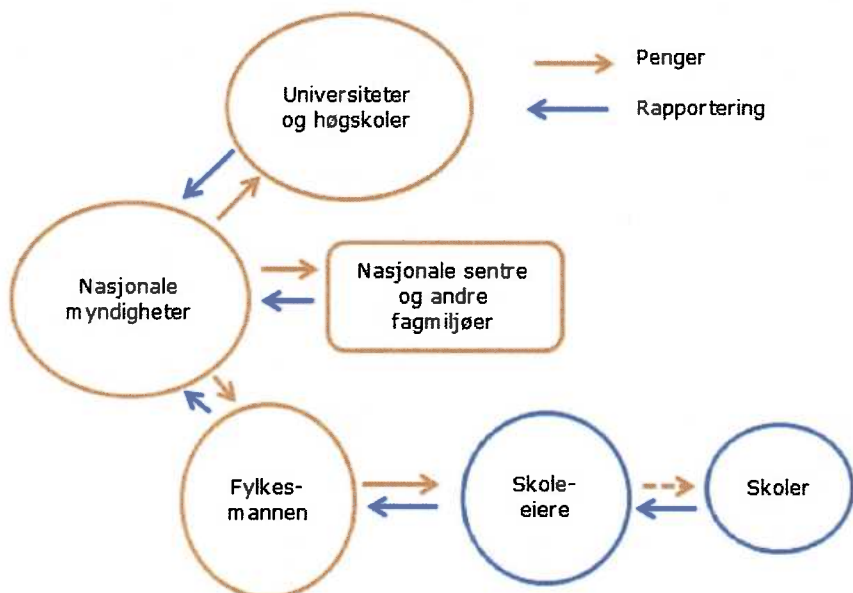
Utdanningsdirektoratet vil bidra til god kompetanse i vurdering for læring og organisasjonslæring i UH-sektoren.

Pengestrøm og rapportering

Det er primært lærerutdanningsregionene, nasjonale sentre og andre fagmiljøer og skoleeierne som vil få tildelt midler fra nasjonale myndigheter til gjennomføring av den skolebaserte kompetanseutviklingen, og til å videreutvikle pedagogiske ressurser.

Fra nasjonale myndigheter går det i hovedsak tre pengestrømmer:

- to går til tilbudssiden av den skolebaserte kompetanseutviklingen (universiteter og høyskoler, nasjonale sentre og andre fagmiljøer)
- én går til etterspørselssiden (skoleeierne og skolene via FM)

Tilbudssiden

Universitets- og høyskoleinstitusjonene får tildelt midler fra nasjonale myndigheter slik at de kan tilby støtte til den skolebaserte kompetanseutviklingen uten at skoleeier og skole betaler for den. Det er koordinerende institusjon i den enkelte lærerutdanningsregion som har ansvar for å koordinere tilbudet i regionen. Det er regionen som mottar midlene til tilbudssiden og som fordeler midlene på de ulike institusjonene. Regionene må differensiere ut fra aktivitetsnivå og varierende reisekostnader ved den enkelte institusjonen. Hver institusjon rapporterer om bruk av midlene til sin regionskoordinator, som sender samlet rapport til direktoratet.

Nasjonale sentre og andre fagmiljøer får tildelt midler fra nasjonale myndigheter for å støtte UH-sektoren som tilbyr, og til å videreutvikle pedagogiske ressurser. Nasjonale sentre og andre fagmiljøer rapporterer på bruk av midlene til direktoratet.

Etterspørselssiden

Midlene til etterspørselssiden kanaliseres gjennom Fylkesmannen. Dette gjelder stimuleringsmidler til skoleeier, utviklingsveiledere og prosjektledere GNIST.

Finansiering av prosjektledere GNIST fylke

Midlene til de 19 prosjektlederne ble gitt i Statsbudsjettet 2013 – fullmaktsbrev til fylkesmennene. Tilsvarende skjer for 2014.

Finansiering av utviklingsveiledere

Midler til utviklingsveiledere i fylkene vil bli fordelt fylkesvis ut fra antall kommuner i fylket, og antall lærere som underviser på ungdomstrinnet i disse kommunene. Utviklingsveilederne blir ansatt på kommunenivå. Fylkesmannen har ansvar for å fordele midlene til den eller de kommunene som skal ha arbeidsgiveransvar for utviklingsveilederne i fylket. Midlene skal dekke årsverskostnaden til veilederen i tillegg til reiseutgifter i forbindelse med lokal veiledning og samlinger. Det er tatt utgangspunkt i en årsverkskostnad på 900 000 kroner, i tillegg til reisekostnader. Fylkesmannen må differensiere reisekostnadene mellom kommunene etter lokale forhold. Fem fylker vil få ekstra midler til reisekostnader på grunn av lokale forhold.^[6]

Finansiering frikjøp av ressurslærere – stimuleringsmidler til skoleeier

Hver skoleeier får et øremerket beløp som skal gå til frikjøp av ressurslærere i kommunen. Beløpet blir beregnet ut fra antall lærere som underviser på ungdomstrinnet på hver av de skolene som starter i de ulike puljene. Fordelingen per kommune vil komme frem av fullmaktsbrev til fylkesmennene. Skoleeier fordeler midlene til frikjøp av ressurslærere ettersom én ressurslærer skal dekke flere skoler. I noen tilfeller vil det være naturlig med samarbeid på tvers av kommunegrenser.

Resterende midler, utover de øremerkede midlene til frikjøp av ressurslærere, skal dekke reisekostnader knyttet til kompetanseutvikling av ressurslærere, skoleledere og skoleeier og fordeles fylkesvis i fullmaktsbrev til fylkesmennene. Fylkesmannen må differensiere reisekostnadene mellom kommunene etter lokale forhold. Skoleeier må differensiere reisekostnadene mellom skolene der dette er hensiktsmessig. Fem fylker vil få ekstra midler til reisekostnader på grunn av lokale forhold.^[7]

Hver skole rapporterer på bruk av midlene til skoleeier, som rapporterer til Fylkesmannen. Fylkesmannen sender samlet rapport til direktoratet.

[6] Fylkene som får ekstra midler til reisekostnader er Finnmark, Nordland, Troms, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Nevnte fylker har erfaringsmessig høyere reisekostnader enn de resterende fylkene.

[7] Se forrige fotnote.

Gjennomføring i fire puljer

Her finner dere en oversikt over dimensjonering av puljene, bakgrunnen for hvem som deltar i pulje 1 og hvordan vi ønsker å støtte kommuner som ikke deltar i første pulje.

Dimensjonering av puljene

I pulje 1 deltar om lag 250 skoler. Vi tar sikte på å gi tilbud til 300 skoler i de resterende tre puljene.

Puljeoversikt fullskala	H2013	V2014	H2014	V2015	H2015	V2016	H2016	V2017	H2017	Antall skoler per pulje
Pulje 1										250
Pulje 2										300
Pulje 3										300
Pulje 4										300
Totalt antall skoler i gang med skolebasert kompetanseutvikling	250	250	550	300	600	300	600	300	300	1150

Antall UH-institusjoner

Det er 28 universiteter og høyskoler i Norge som tilbyr lærerutdanning. Universiteter og høyskoler innenfor samtlige lærerutdanningsregioner tilbyr støtte til skolebasert kompetanseutvikling i fullskala. I tillegg er det mange andre kompetente miljøer som kan bistå skoler med ungdomstrinn i satsingen de neste fire årene.

Antall skoleeiere

Det er 428 skoleeiere med ungdomstrinn i Norge. Det er skoleeiers ansvar å utvikle ungdomstrinnet i hele kommunen.

Antall skoler

Det er 1 295 skoler med ungdomstrinn i Norge. Av disse er om lag 120 private.

Antall lærere som underviser på ungdomstrinn

På 440 av skolene med ungdomstrinn er det færre enn 10 lærere som underviser på ungdomstrinnet. Det er mellom 10 og 30 lærere som underviser på ungdomstrinnet på hele 579 skoler. 276 skoler har mer enn 30 lærere.

I noen tilfeller vil det være hensiktsmessig at de minste skolene samarbeider. Lokale variasjoner vil påvirke hvilket samarbeid det er mulig å gjennomføre.

Hvem deltar i pulje?

Direktoratet beslutter hvilke skoleeiere som skal få tilbud om støtte til skolebasert kompetanseutvikling av hvilke UH-institusjoner i de ulike puljene.

Valget baserer seg på

- Tilbakemelding fra lærerutdanningsregionene om hvilke UH-institusjoner i egen region som kan tilby skolebasert kompetanseutvikling fra høsten 2013
- NTNU sin kartlegging av kompetanse og kapasitet i UH-sektoren
- Prosjektledere GNIST fylke og utviklingsveilederne kartlegging av skoleeierne og skolenes kompetansebehov
- Dialog med Fylkesmannen
- Tilbakemelding fra lærerutdanningsregionene, utviklingsveilederne og Fylkesmannen på forslag til hvilke lærerutdanningsinstitusjoner som skal gi tilbud til hvilke skoleeiere/skoler

Direktoratet avgjør også fordelingen av utviklingsveiledere mellom de ulike fylkene med virkning fra januar 2014. Antall lærere som underviser på ungdomstrinn og lokale reiseutfordringer er de viktigste prinsippene i fordelingen av midler til utviklingsveilederne.

Kriterier for å få tilbud om støtte til skolebasert kompetanseutvikling i de ulike puljene

Fire kriterier gjelder for deltakelse i de ulike puljene. Disse bør kombineres så langt det er mulig:

1. Likeverdige tilbud i alle syv regioner

Vi legger til grunn at alle lærerutdanningsregionene gir tilbud om støtte til skolebasert kompetanseutvikling innenfor alle satsingsområdene i fullskala.

2. Samsvar mellom etterspørsels- og tilbydersiden

Kommunenens utviklingsbehov blir sett opp mot hvilken kapasitet og kompetanse tilbydersiden har for å tilfredsstille behovene.

3. Klynger eller allerede eksisterende nettverk lokalt

Puljene bør bestå av klynger av kommuner og skoler for å stimulere til lokalt nettverksarbeid på skoleeier-, skoleleder- og lærernivå. De bør bygge videre på eksisterende nettverk lokalt der dette finnes. I en klynge er det ønskelig å identifisere både skoleeiere og skoler som kan sees på som «fyrtårn» jf. forrige punkt.

4. Skoler og kommuner som allerede samarbeider med en lærerutdanningsinstitusjon

Skoler med ungdomstrinn som er partnerskoler/partnerskapsskoler for lærerutdanningene bør ha særlig prioritet, forutsatt at den samarbeidende lærerutdanningsinstitusjonen kan bidra i den skolebaserte kompetanseutviklingen for det som etterspørres.

Kommuner som ikke deltar i pulje 1

Direktoratet ønsker å støtte kommuner og skoler som ikke deltar i pulje 1 ved å

- være tydelige på hvilket støttemateriell som finnes tilgjengelig for alle på udir.no/ungdomstrinnet.
- sammenfatte og gjøre tilgjengelig hovedinnholdet i rapporter som skolene kan dra nytte av i eget utviklingsarbeid.

3. Pedagogiske ressurser

Det er utviklet pedagogiske ressurser til bruk for alle skoler med ungdomstrinn, både for deltakende og ikke-deltakende kommuner/skoler i den nasjonale satsingen på ungdomstrinnet. Alle ressursene er gjort tilgjengelig på udir.no, og det er laget videre planer for hva fagmiljøer skal utvikle av nytt materiell for å støtte lærere, skoleledere, skoleeiere og tilbydere i gjennomføringen av skolebasert kompetanseutvikling.

Ressursene skal støtte og stimulere bruken av praktiske og varierte arbeidsmåter på ungdomstrinnet, og fremme utfordrende og relevant undervisning. Ressursene er også ment å gi faglig retning ved at flere av dem er beskrivelser av hva som kjennetegner god klasseledelse og god regne-, lese- og skriveopplæring. Det er også utviklet bakgrunnsdokumenter om vurdering for læring og organisasjonslæring [8] for å støtte arbeidet på skolene.

I fullskalaperioden blir det like viktig å vedlikeholde og oppdatere det som allerede foreligger som å utvikle nye ressurser. Målet er ikke mest mulig, men best mulig, og «best mulig» vil basere seg på kunnskap om og tilbakemelding fra brukerne. Dette gjelder også presentasjonen av ressursene på udir.no i andre kanaler.

Lett tilgjengelige pedagogiske ressurser er ett av tre hovedtiltak i satsingen. Vi vil bruke eksisterende, effektive kanaler for å spre informasjon om ressursene, for eksempel møter, e-poster til skoleeiere og skoleledere og sosiale medier.

Elever på ungdomstrinnet har høy digital kompetanse. For å øke elevenes motivasjon og opplevelse av en mer relevant, praktisk og variert opplæring, vil det bli viktig å støtte lærerne med digitale læringsressurser. Nasjonale myndigheter samarbeider med IKT-senteret om slike ressurser.

[8] Vedlegg til *Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet 2013-2017*, Utdanningsdirektoratet (2013)

4. Kunnskap om måloppnåelse

Alle som arbeider med satsingen på ungdomstrinnet har behov for informasjon om måloppnåelsen innenfor eget ansvarsområde: skoler og kommuner, regionalt og nasjonalt nivå. Kunnskap om måloppnåelse i fullskala vil bygge på tre hovedkilder – forskningsrapporter om evaluering av virkemidler i satsingen, indikatorrapporter og rapporter fra fylkesmennene basert på skoleeieres rapportering.

Evaluering av virkemidler

Utdanningsdirektoratet bestiller en forskningsbasert evaluering av virkemidler i satsingen på ungdomstrinnet. Formålet med evalueringen er å skaffe kunnskap blant annet om og hvordan ulike virkemidler bidrar til måloppnåelse i ungdomstrinnsatsingen.

Evalueringen skal legge vekt på de tre mest sentrale virkemidlene i satsingen:

- Skolebasert kompetanseutvikling i de prioriterte satsingsområdene klasseledelse, regning, lesing og skriving
- Pedagogiske ressurser
- Lærende nettverk

Skolene velger ulike satsingsområder, og vurdering for læring og organisasjonslæring er gjennomgående temaer i satsingen som evalueringen skal ta høyde for.

Indikatorrapport

Det er utarbeidet en rapportmal med indikatorer som skal brukes for å dokumentere status i satsingen på ungdomstrinnet. Innholdet er gruppert i fire kategorier:

1. Framdrift i bruk av nasjonale støttetiltak
2. Elevenes opplevelse av undervisningen gitt de nasjonale støttetiltakene
3. Andelen som gjennomfører Vg1
4. Andre relevante kilder for å kartlegge implementeringen av strategien

Formålet er å innhente informasjon om måloppnåelse som blant annet kan brukes til å korrigere en eventuell uheldig utvikling tidligst mulig i satsingsperioden.

Rapportene vil bli publisert på Utdanningsdirektoratets nettsider og spredd til relevante aktører.

Rapportering fra fylkesmennene

Direktoratet vil be om en sluttrapport fra hver av fylkesmennene ved avslutningen av hver pulje. Rapportene skal være basert på skoleeieres rapporteringer etter en felles mal. Direktoratet utarbeider malen i samarbeid med relevante aktører.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
95/15	Kvæningen formannskap	09.12.2015
76/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Boligutvikling i Kvæningen - tiltak i 2016

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Boligsosial handlingsplan 2008-2012
- 2 Tilstandsrapport - offentlig bygg i Kvæningen kommune

Administrasjonssjefens innstilling

For å møte boligutfordringene i Kvæningen skal det legges til rette for samarbeid mellom kommunen, Husbanken og private eiendomsutviklere – med utgangspunkt i Hamarøymodellen, men med evt. nødvendige tilpasninger iht. Kvæningen kommunes behov. Hensikten er å skaffe flere boliger og tilrettelegge for økt bostedsattraktivitet og økt tilflytting til kommunen. I regi av «Boligprosjekt i Nord Troms» igangsettes følgende tiltak i 2016:

1. Kvæningen kommune lyser ut offentlig anbud på langsiktige leieavtaler for boliger til vanskeligstilte og flyktninger på Doffin. Dette skal ivaretas innenfor rammen av Lov om offentlige anskaffelser. Den kommunale eiendomsmassen skal med dette ikke øke.
2. Kvæningen kommune foretar en kartlegging av utleieboliger i det private markedet.
3. Det utarbeides felles retningslinjer og kriterier for søknader og tildeling av kommunale boliger. Retningslinjene godkjennes av kommunestyret.
4. Det settes i gang en planleggingsprosess for boligpolitisk plan for Kvæningen kommune, og denne tas med kommunens planstrategi. **En boligpolitisk plan** er et strategisk verktøy for å planlegge og synliggjøre kommunens mål, tiltak og prioriteringer innenfor boligområdet. Boligpolitisk plan er en temaplan etter plan- og bygningslovens § 11-1. Planen skal være sentral i utformingen av boligpolitikk og danne grunnlaget for helhetlig tenking og prioriteringer innenfor området. En boligpolitisk plan skal både inneholde det boligsosiale behovet og det mer generelle behovet for boliger som kommunen skal ha et ansvar for.

Saksopplysninger

Kvænangen kommune deltar i prosjektet «Boligutvikling i Nord-Troms» i regi av Nord-Troms Regionråd DA. Storfjord er administrasjonskommune på vegne av Nord-Troms kommunene. Prosjektet er et 3-årig prosjekt med oppstart 1.3.2015, jmf vedtak i sak 29/15 i kommunestyret den 29.04.2015. Det er etablert en intern arbeidsgruppe i vår kommune for dette prosjektet, bestående næringskonsulent Anne Berit Bæhr, konsulent Anne Berit Holst, rådgiver Arne Rødberg, ergoterapeut Louise Nygaard Petersen, NAV ved Susanne Belles. Arbeidsgruppen skal koordinere og igangsette tiltak lokalt.

Prosjektets hovedmål er å se boligutvikling i et bolyst-perspektiv og utvikle en «Nord-Troms-modell». Det skal utvikles nye samarbeidsformer og boformer, og legge til rette for utbyggingsprosjekter i et framtidsperspektiv. Storfjord kommune har vedtatt å legge ut langsiktige utleiekontrakter på anbud, og resultatet er at utbyggingen i kommunen er godt i gang etter «Hamarøymodellen». Kommunen har positive erfaringer, med at det bygges nye utleieboliger og kommunen har ingen kostnader med investeringene.

I løpet av prosjektperioden skal prosjektet «Boligutvikling i Nord-Troms»:

- 1) Bidra til at boligbygging blir en del av stedsutviklingen i kommunene.
- 2) Tilrettelegge for en helhetlig lokalsamfunnsplanlegging, som innebærer næringsutvikling, kompetanseutvikling, levende og attraktive bomiljø som inkluderer nye innbyggere.
- 3) Bidra til å øke boligkapasiteten i regionen gjennom å utvikle modeller for boligforsyning, som tar hensyn til miljø, arkitektur, lokal tilpasning og universell utforming.
- 4) Bidra til at institusjonelle boligarealer kan ha flere funksjoner, som for eksempel base for kommunale tjenester, kompetanseutvikling, arbeidsutprøving, opplæringsarena m.v.

I høringsutkastet for kommuneplanens arealdel er det definert følgende mål for boliger og bosetning i kommunen:

Det skal være tilgjengelige boliger til alle som ønsker å bo eller å bosette seg i kommunen

Kvænangen kommune skal være en attraktivt kommune å bo i. Kvænangen skal ha boliger, boformer og bomiljøer som bidrar til mangfold, trivsel og god livskvalitet. Alle som vil skal kunne etablere seg og ha egen bolig.

Det er et overordnet mål om at det skal være levende bygder i Kvænangen og at det skal bo folk i hele kommunen.

Kvænangen kommune har en Bolig sosialplan ble sist revidert i 2008. Boligsosial handlingsplan mål er at flest mulig kan få bo i et godt og trygt bomiljø uavhengig av helse og personlige utfordringer

Kvænangen kommune har følgende utleieenheter:

Hvor:	Antall leiligheter	Byggeår	Tilleggsopplysninger:
Hybelbygg for eldre, bak Gargo	10	1981	Ett rom er i tillegg gjesterom på 14 m2
Eldreboliger, bak Lukas	6	70-80	
Lukas	13	70-80	NB! 1 alkove (uten soverom)
Furutoppen	12	2012	2 stk brukes til drift og en leilighet leies ut til lege/sykepleie vikarer
Alteidet	2	2015	
Badderren	2	2015	
Ambulansebolig	3	Før 70	Hovedleilighet og en leilighet er leid til UNN, Tromsø
Stormoveien 25	3	1989	
Stormoveien 38	2	1985	
Stormoveien 40	2	1981	
Stoemoveien 42	2	70-80	
Stormoveien 44	2	70-80	
Skoleveien 1	5	1991	
Skoleveien 3	7	Res 90	
Skoleveien 5	3	70-80	Skolen benytter seg av to leiligheter til undervisning
Sum	74		

Alle utleieenheterne er utleid. Pr. i dag har vi 3-4 leiligheter som står tom pga de er i så dårlig tilstand at de ikke er beboelige. Tilstandsvurderingen av kommunale bygg fra 2014 viser at kommunen har et etterslep på kr. 26 mill. på vedlikehold av utleieboliger. Det er generelt dårlig standard på de kommunale boligene, men kommunens økonomi tillater ikke oppussing og vedlikehold. Salg av en del kommunale leiligheter kan være et tiltak for å begrense utgifter med oppussing og vedlikehold av boligmassen. Det er bygg 4 nye kommunale utleieenheter i 2015, og alle er utleid. Administrasjon og ansvar for av utleie av de ulike utleieenheterne er organisert i forskjellige sektorer i kommunen, og det har vært ulik praksis for virksomheten. Det er en prosess for

Det er behov for kommunale boliger både til nytilsatte, vikarer og folk som vil flytte til kommunen. Kommunen har utfordringer med å finne boliger til de som blir tilsatt i kommunen og operer venteliste med 4-5 stk. Kommunen har ingen tilgjengelige boliger for folk i krisesituasjoner eller vanskeligstilte som trenger boliger.

Det oppleves også at eldre ønsker å leie eldreboliger i Burfjord, pga nærhet til butikk og lege m.m. Vi har søkere fra Langfjord som ønsker eldrebolig i Burfjord.

Kommunestyret har vedtatt å utrede bosetting av inntil 45 flyktninger over en treårs periode. I saksfremlegget understrekes det at tilgangen på egnet bolig ses som den klart største begrensningen i kommunen og det er et faktum at det allerede i dag er ventelister til kommunale boliger og at det ikke ses andre muligheter på kort sikt enn å leie bolig og på lengre sikt å kjøpe eller bygge boliger med tanke på utleie til bosatte familier.

Det private leiemarkedet er meget begrenset i kommunen. Det er imidlertid igangsatt bygging av private utleieboliger i Burfjord i år. Det bygges 2 utleieenheter i år, med planer om å bygge to til. De siste par årene har det vært bygd 1-3 private boliger i året i Kvænangen, til tross for at Kvænangen kommune har hatt to virkemidler for å stimulere til boligbygging. Kommunen har tilbudt gratis boligtomter i regulerte boligfelt og gitt økonomisk støtte til boligbygging utenfor regulerte felt.

Som en følge av «boligprosjekt i Nord Troms» har flere av nord-troms kommunene igangsatt boligprosjekt etter Hamarøymodellen, hvor offentlige og private samarbeider om et boligbygging. Modellen går ut på at kommunen lyser ut langsiktige leieavtaler på boliger til utvalgte målgrupper (vanskeligstilte, flyktninger) på Doffin. Private eiendomsutviklere bygger, eier og forvalter boligen, og får samme tilskudd fra Husbanken som kommunen ville fått. I leieavtalene er det lagt inn krav om at det skal bygges minst like mange boliger for ordinære

boligsøkere som for vanskeligstilte. Dette sikrer tilbud til begge grupper og bidrar til mangfold og inkludering. Boligprosjektet blir finansiert av Husbanken og utbyggerne. Den kommunale boligmassen blir ikke økt, og kommunene får hverken investeringskostnader og vedlikeholdskostnader etter denne modellen.

Modellen er organisert innenfor rammen av Lov om offentlige anskaffelser .

Vurdering

I forslaget for kommuneplanens arealdel understrekes det at kvæangssamfunnet står overfor en del veivalg som vil være avgjørende for at man greier å opprettholde og gjerne øke befolkningstallet. Dette kan man oppnå ved at folk trives med å bo i kommunen, men så langt synes manglende arbeidsplasser som den største utfordringen. I tillegg til arbeidsplasser er tilgang på boliger en viktig faktor for tilflytting. I rapporten om «omstillingsbehov i kommunene i Troms» Telemarksforskning (2015) konkluderes det at Kvæningen både må gjøre noe med næringsutviklingen for å unngå ytterligere arbeidsplassnedgang og samtidig vurdere tiltak som gjør at bostedsattraktiviteten kan bedres.

Kvæningen kommunes økonomiske handlingsrom kan være en begrensende faktor for boligutvikling, samtidig som kommunen skal være en tilrettelegger og stimulere til utbygging. Boligsituasjonen i kommunen er utfordrende, og det er mangel på kommunale utleieenheter for alle typer boligsøkere (vanskelig stilte, flyktninger, eldre, kommunalt ansatte og tilflyttere), og det private markedet er meget begrenset. For tiden er det vanskelig å skaffe seg bolig i Kvæningen. Imidlertid kan Kvæningen kommunes deltakelse i «Boligprosjektet i Nord Troms», bidra til at boligutvikling i Kvæningen være mulig i løpet av kort tid. Nye utleieboliger kan skaffes ved tilrettelegging for privat bygging og/eller offentlig-privat samarbeid, uten at kommunen trenger å investere i boliger med egne midler. Det vil også være nødvendig å sette i gang tiltak for å samordne og effektivisere utleie av de boligene som kommunen eier i dag.

Kommunestyret rullerte i 2008 boligsosial handlingsplan for perioden 2008-2012. Denne planen legget til grunn at kommunen skal bestrebe seg på å yte et helhetlig og positivt tilbud. Boligsosial handlingsplan skal bidra til at flest mulig kan få bo i et godt og trygt bomiljø uavhengig av helse og personlige utfordringer. Målgruppene er i denne sammenheng eldre, funksjonshemmede, personer med rusproblemer, unge under etablering, vanskeligstilt ungdom og personer som har problemer med etablering i boligmarkedet. I denne planen ble det identifisert behov for boliger for disse målgruppene. Det er en del tiltak i denne planen, som ikke er gjennomført i henhold til planen. Prosjektgruppen kan ikke se at situasjonen er blitt bedre, særlig i forhold til tilrettelegging av boliger til vanskeligstilte, rus, unge etablerer m.m.

Når det gjelder boliger til flyktninger som skal bosettes i kommunen, er bygging av nye boliger det eneste alternativet. Det finnes ikke ledige boliger i markedet. Slike boliger bør være lokalisert i nærhet skole, barnehage, helse og butikk. Burfjord vurderes som det beste alternativet for boliger til disse målgruppene. Kvæningen kommune har byggeklare tomter i Burfjord, og har tidligere gitt dispensasjon til bygging av utleieenheter i dette boligfeltet, og har et vedtak fra 19.09.2012 «*Kvæningen kommunestyre stiller gratis tomter til disposisjon for utbyggere av utleieboliger. Forutsetningen for tildeling av tomt/tomter er at det fremmes en formell søknad samt at det tegnes en avtale mellom selskapet og kommunen. Hovedformålet skal være boenheter. Kommunestyret delegerer til ordfører å inngå avtale om vilkår for tildeling og drift*»

Administrasjonssjefen anbefaler at formannskapet er mulighetene ved samarbeid mellom Kvæningen kommune, Husbanken og private eiendomsutviklere. Dette er et godt alternativ da det blir bygget nye utleieboliger, uten at kommunen bruker egne midler til investeringer. Det anbefales også at det igangsettes andre tiltak for å sette fokus på boligutvikling og boligutbygging i Kvæningen.

**RULLERING
BOLIGSOSIAL HANDLINGSPLAN
FOR KVÆNANGEN KOMMUNE
2008-2012**

Vedtatt av Kvæningen kommunestyre den

Innhold:

1	Innledning.....	3
2	Mål.....	3
3	Situasjonsbeskrivelse.....	3
4	Boligsituasjonen.....	6
5	Tomtearealer.....	8
6	Forslag til tiltak.....	8
7	Boligkontor.....	9
8	Boligkontrakter.....	9
9	Kostnader.....	9
10	Vedlegg kart: arealer Alteidet.....	10
	Vedlegg kart: arealer Burfjord	
	Vedlegg kart: arealer Badderren	
	Vedlegg kart: arealer Kjøkan	
	Vedlegg kart: arealer Sørstraumen	

1 INNLEDNING

Rullering av boligsosial handlingsplan må i forhold til kommuneloven sees i sammenheng med en rekke offentlige tiltak og planer. Aktuelle planer/tiltak er:

- Handlingsplan for eldreomsorgen 1998 – 2001
- Psykiatriplanen 2006-2010
- Rehabiliteringsplan
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2008 - 2012 er under arbeid
- Kommunens arealplan / arealdelplaner

Planen må videre innarbeides i og i budsjett og økonomiplan for kommunen. Rullering av boligsosial handlingsplan skal vise dagens situasjon i forhold til foreslåtte tiltak i plan vedtatt av Kvæningen Kommunestyre den 22.11.2002, oppnådde mål, nye utfordringer, mulige tiltak og oppfølging.

2 MÅL

Overordnet målsetning:

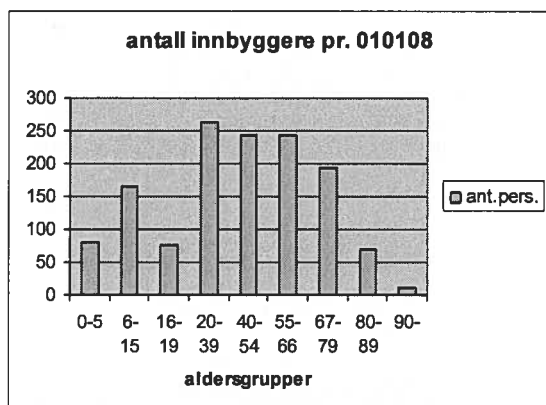
"Kommunen skal bestrebe seg på å yte et helhetlig og positivt tjenestetilbud".

Boligsosial handlingsplan må derved bidra til at flest mulig kan få bo i et godt og trygt bomiljø uavhengig av helse og personlige utfordringer.

Målgruppene er i denne sammenheng eldre, funksjonshemmede, personer med rusproblemer, unge under etablering, vanskeligstilt ungdom og personer som har problemer med etablering i boligmarkedet.

3 SITUASJONSBEKRIVELSE

Antall innbyggere i Kvæningen kommune pr. 01.01.2008 :

Pr. 1.januar 2008 var det registrert 1348 innbyggere i Kvæningen kommune. Den største aldersgruppen er mellom 20-39 med 263 personer, 40-54 med 244 og 55-66 med 244 personer. Gruppen 67-79 er på 194 personer og gruppen 80-89 med 70 personer (SSB 13.03.08) Kjønnsmessig fordeler disse gruppene seg ca 50/50. Barn i skolepliktig alder (6-15) er på 97 og fra 0-5 er det 41.

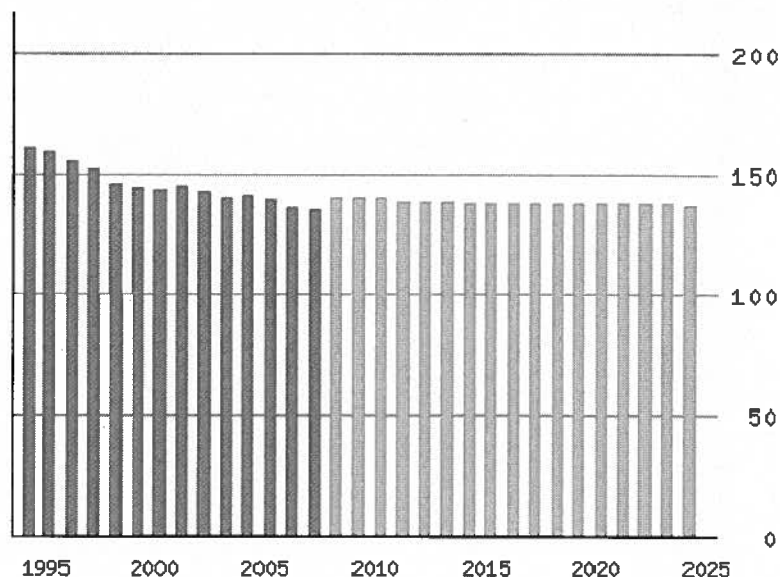
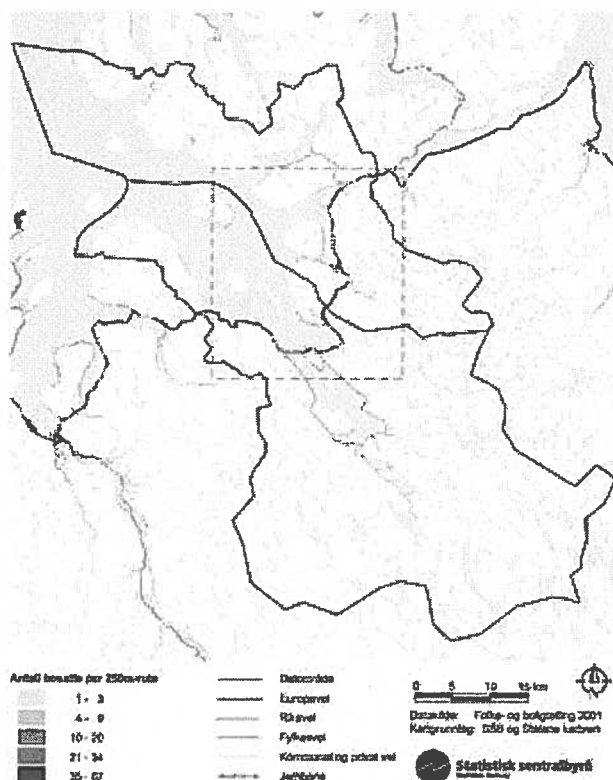
Tall om Kvæningen kommune

Areal: 2 108,3 km²

Innbyggere 1.1.2008: 1 348

1943 Kvæningen - bosettingsmønster

Folkemengde 1995-2008 og framskrevet 2009-2025¹

¹Framskrivning basert på alternativ MMMM (middels vekst)

Befolkningsutvikling 1997-2007

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Fødselsoverskudd	-13	6	-6	-4	-10	-8	-12	-9	-12	-3	-7
Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	-28	-55	-17	-4	33	-18	-12	16	-10	-34	4
Folketilvekst	-41	-49	-23	-8	23	-26	-24	7	-14	-36	-3

¹Tallene for 2004 og tidligere er basert på foreløpige tall, og vil derfor avvike fra endelige tall som framgår i statistikken Befolkningsendringer i kommunene 1951-

Kommuneøkonomi 2006

Kommunen Fylket Landet

Frie inntekter per innb. Kroner	50 817	32 928	29 715
Brutto utgifter fordelt på sektor. Prosent			
Administrasjon	13,6	7,5	6,9
Barnehage	6,9	9,4	9,8
Grunnskole	19,8	23,5	23,1
Pleie og omsorg	27,2	27,3	26,3
Kommunehelse	5,7	4,1	3,8
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	5,4	2,9	5,6
Netto lånegjeld per innb. Kroner	32 462	37 158	20 730
Statlige rammeoverføringer som andel av brutto driftsinntekter. Prosent	44,1	28,8	17,7
Salgs- og leieinntekter i kommunen i prosent av driftsinntektene	9,6	12,3	13,4

Arbeid/inntekt

Kommunen Fylket Landet

Sysselsatte 15-74 år (med bosted i kommunen). 4. kvartal 2006. Prosent av befolkningen	64	70	70
Menn	66	72	73
Kvinner	61	68	67
Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, årsgjennomsnitt. 2006. Prosent	4,6	2,9	2,6
Menn	6,0	3,3	2,6
Kvinner	2,9	2,4	2,6
Netto innpendling til Kvæningen. 2006	-92	--	--
Andel uførepensjonister 16-66 år. 2006. Prosent	20,3	12,5	10,3
Bruttoinntekt per innb. 17 år og over. 2006	223 900	273 200	293 600
Menn	255 400	318 800	361 900
Kvinner	190 700	227 700	227 400
Sysselsatte fordelt på næring 2006. Prosent			
Primær	15,9	4,8	3,4
Sekundær	12,3	14,5	20,5
Tertiær	70,4	80,3	75,6

Sysselelsatte fordelt på sektor. 2006. Prosent			
Offentlig forvaltning	43,2	39,9	29,4
Privat sektor og offentlige foretak	56,8	60,1	70,6

Helse, sosial og omsorg 2006

	Kommunen	Fylket	Landet
Andel barn 0-17 år med barnevernstiltak Prosent	5,2	4,4	3,8
Sosialhjelpsmottakere per 100 innb. 20-66 år	5,9	3,9	4,2
Legeårsverk per 10 000 innb.	22,4	10,7	9,0
Andel innb. 80 år og over som er beboere på institusjon. Prosent	23,5	17,8	14,3
Andel innb. 80 år og over som mottar hjemmetjenester. Prosent	48,2	40,3	37,0

2008 © Statistisk sentralbyrå

4 BOLIGSITUASJONEN

Privat utleiemarked er nærmest fraværende. Det har ikke vært vanlig å bygge boliger i Kvænanen med tanke på utleie, selv om der er et behov. Private entreprenører har ingen utleieboliger i kommunen, unntatt til næringsformål.

Kommunen har i dag 64 boenheter (leiligheter/hybler), herav 28 avsatt for eldre/uføre. I tillegg 1 bolig (psykiatri) som brukes av flere aktører. Dessuten leier kommunen 3 private boliger.

Boligbehovet er pr. oktober -07 meldt slik:

Sosialkontoret: Disponerer ikke egne boliger for vanskeligstilte. De har notert en person uten fast bopel. Barnevernet ser også behov for flere små boligenheter.

Psykiatritjenesten har et snarlig behov for boliger, minst 4 boenheter må planlegges med heldøgnsbemanning.

Eldreboliger bør bygges innen den neste 4-årsperioden, da eldebølgen vil komme med full tyngde fra 2013.

Antall eldre mellom 70-79 vil øke med ca 40 de neste 15 år. Selv om det planlegges og legges til rette for at flest mulig skal kunne bo hjemme, har det vist seg at mange i den

aldersgruppen har behov for eldreboliger. Av de som bor i disse boligene i dag var 14 personer under 80 da de flyttet inn, og av disse 4 personer under 70. Dette tilsier at det må planlegges og bygges flere eldreboliger de nærmeste år.

Fra TTPU/Skoleveien meldes det om snarlig behov for 4 leiligheter til, totalt. 8 leiligheter til sammen. I og med at eksisterende 4 leiligheter er i dårlig stand til det formål som de er tiltenkt, bør det planlegges nye bygg på et annet område enn i dag, hvor det også tenkes på avlastningstilbud. (Ytterligere 3 leiligheter må planlegges og bygges i løpet av en 5-års periode.) Et dagsenter hvor det gis ulike aktivitetstilbud til mennesker med psykisk utviklingshemming bør også med i denne planleggingen. Altså et nybygg med totalt 8 leiligheter + dagsenter i tilknytning til boligkomplekset. Dagsenteret skal være fysisk adskilt fra boligkomplekset, dvs at man ikke kan gå innendørs mellom boliger og dagsenter.

Spesialtilpassede boliger for rusmisbrukere bør planlegges raskt, da et slikt behov er til stede.

Gargo sykehjem

Dagens situasjon:

Antall plasser til sammen		30
Langtidsplasser	27	
(derav 6 plasser på skjermet enhet)		
Korttidsplasser/Avlastning	2	
Sykehusseng	1	

Langtidsplassene er fordelt som følgende:

14 pasientenheter i 2. etasje, 6 pasientenheter på såkalt skjermet avdeling i 1. etasje og 7 pasientenheter på "sykestue" i 1. etasje. 2 korttidsplasser og sykehussengen befinner seg også i 1. etasjen på "sykestue".

Framtidens behov:

Tar man i betraktning den nasjonale og internasjonale utviklingen er vi nødt til å ta høyde for at gjennomsnittsalderen i befolkningen kommer til å øke betydelig de neste årene framover. Kvæningen kommune som allerede i dag sliter med fraflytting og synkendes innbyggertall står her foran en veldig stor utfordring angående å kunne betjene sine innbyggers behov i løpet av de neste årene framover.

Allerede i dag ser vi at behovet for flere plasser i en ekstra tilrettelagt avdeling (skjermet avdeling) for demente klienter er tilstedet.

Dessuten må vi ta høyde for at vi per dags dato beklageligvis ikke alltid kan innvilge søknader om korttidsopphold og avlastning. Dette må det gjøres noe med siden kommunen i utgangspunktet har som mål å kunne la folk bo hjemme så lenge som mulig og kommunens innbygger har lovpålagt krav på disse tjenestene.

Antall plasser til sammen		33
Langtidsplasser	28	
(derav 10 plasser på en skjermet enhet)		
Korttidsplasser/Avlastning	4	
Sykehusseng	1	

Prioriterte tiltak må være bygging av nye TTPU boliger samt psykiatriboliger.

5 TOMTEAREALER

Pr. i dag er det ikke lønnsomt å bygge videre i Skoleveien for TTPU. Boliger for disse må lokaliseres et annet sted. Nye eldreboliger bør legges i Burfjord-området, da disse bør ha lett tilgjengelighet til butikk, lege, post m.v. Spesialtilpassede boliger for rusmisbrukere bør ikke plasseres i nærheten av skole eller barnehage, men ellers kan de godt integreres i et vanlig bomiljø – forutsatt at beboerne er orienterte om disse planene og er enige i det.

Det er få frie arealer for boligbygging i Burfjord, men det arbeides med aktuelle nye boligområder i Burfjord sentrum. .

Kommunen har 4 felt som er tilrettelagt gjennom regulering, også med vann, veg og kloakk. Disse er Burfjord Syd og Øst, Sætra Boligfelt og Alteidet boligfelt.

6 FORSLAG TIL TILTAK

Behovsprøving mht. kommunens behov for rekruttering, helhetlig vurdering av sosiale og økonomiske vilkår.

- det opprettes team som arbeider etter ad hoc metoden, dvs. de kommer sammen på veldig kort varsel for om mulig å hjelpe boligsøker (hvis nødvendig) med henblikk på at boligsøker kanskje kan fortsette å bo i egen bolig (eldre) eller utrede mulige tiltak (bostedsløse/rus/psykiatri)
 - samme arbeidsform brukes ved andre sosialrelaterte søknader. Grappa settes sammen etter hvilke saker som kommer opp til enhver tid. Ansvarlig for innkalling bør være der søknadene lander / behov for hjelp oppstår
 - alle boligsøknader til kommunen sendes teknisk kontor for registrering. Søknad på eldreboliger videreformidles til Gargo
 - boligtildeling skjer etter prioritets hensyn
 - i forbindelse med mottatte søknader om eldrebolig i Burfjord etableres oppsøkende virksomhet mot eldre og vanskeligstilte boligsøkere
 - i slike tilfeller bør vaktmestertjenesten gjennom Kvæningen Produkter brukes der dette faller naturlig. Dette må skje i samarbeid med faglig bistand (ergoterapeut/øk.rådgiver) som kan bistå med spesielt tilpassede tiltak for at økt botid i hjemmet kan realiseres.
- Evt. kan teknisk kontor i kommunen tre inn i stedet for KP ved utbedringstakst
- kommunen tar i bruk tidsbestemte kontrakter for utleieboliger
 - det private boligmarkedet må utnyttes i den grad det er mulig
 - det bør bygges flere små leiligheter på ca. 40 m²
 - det bør planlegges å bygge 2 boliger spesielt tilpasset rusmisbrukere
 - Hjemmetjenesten og eldrevaktmester styrkes slik at eldre kan bo hjemme lengre
 - Sosialkontoret ønsker en leilighet som de kan disponere for øyeblikkelige tiltak

- Psykiatritjenesten har behov for minst 4 leiligheter
- TTPU har et behov for 6 leiligheter totalt (dagens botilbud er uegnet) og 2 hybler til avlastning. (Ved nytt bygg vil det bli frigjort 4-5 leiligheter til ordinær utleie).

7 BOLIGKONTOR

Alle søknader om kommunale boliger bør kanaliseres gjennom teknisk kontor. Tildeling og avslag, ventelister, utstedelse av boligkontrakter og meldt behov for bolig bør skje fra/til samme kontor. Inn- og utflytting bør skje med personale fra teknisk kontor til stede, slik at evt. mangler/utbedringer blir meldt fra omgående. Videre oppfølging fra Gargo om endringer i boforhold for eldre bør omgående meldes fra til samme kontor.

En fullstendig kontroll med boligbehov, inn- og utflytting, vil sikre at saksbehandlingen vil bli så effektiv som mulig og at andre hjelpetiltak innenfor boligformidlingen kan kanaliseres videre for rask behandling.

8 BOLIGKONTRAKTER

Nye boligkontrakter utarbeides. En type kontrakt for eldreboliger og en type for øvrige utleieboliger.

Kommunale utleieboliger/leiligheter subsidieres år 0 til 4. Fra år 5 følges generell markedspris.

Leilighetene graderes etter standard og byggeår.

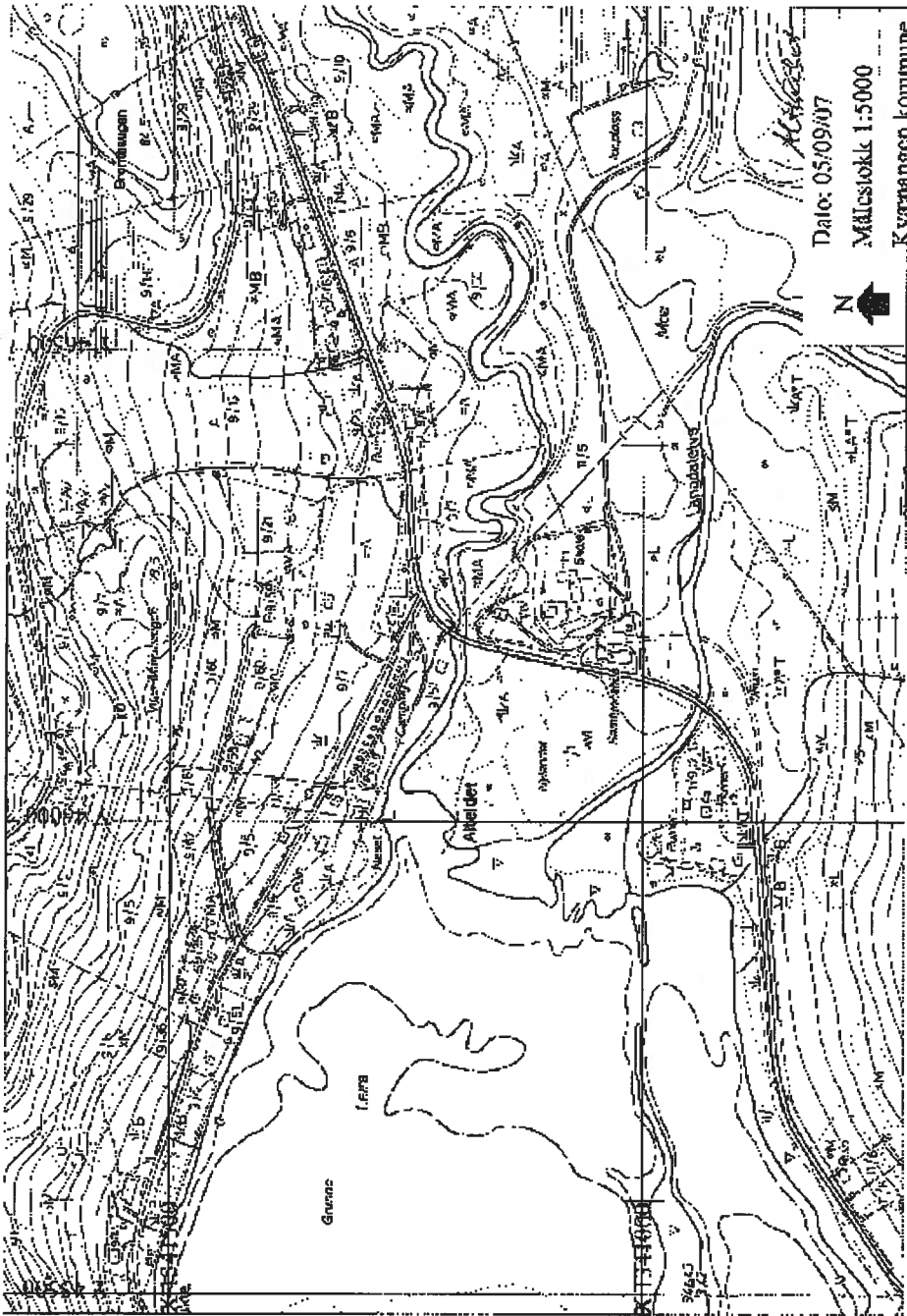
Leie for eldreboliger reguleres i forhold til budsjettvedtak.

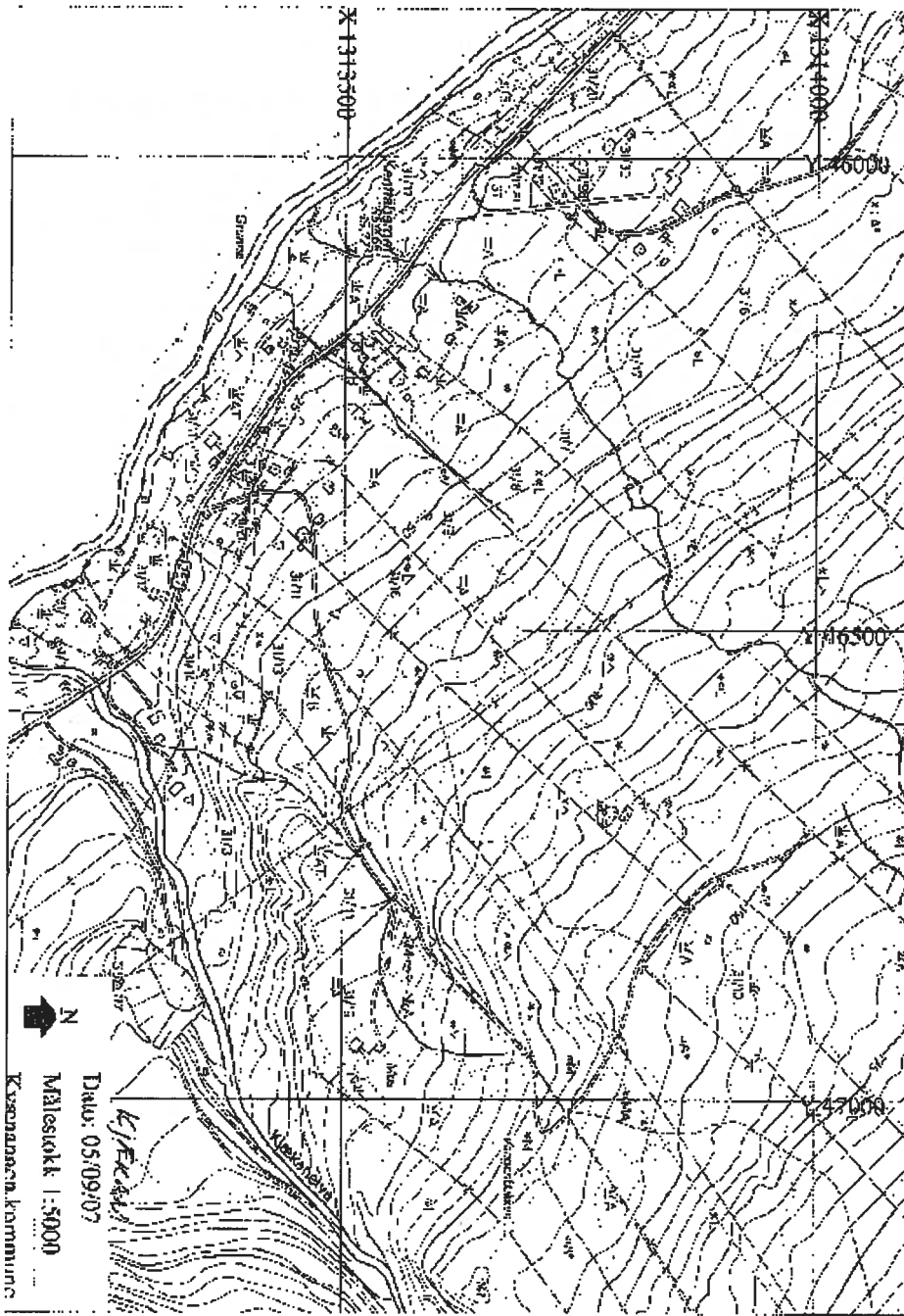
9 KOSTNADER

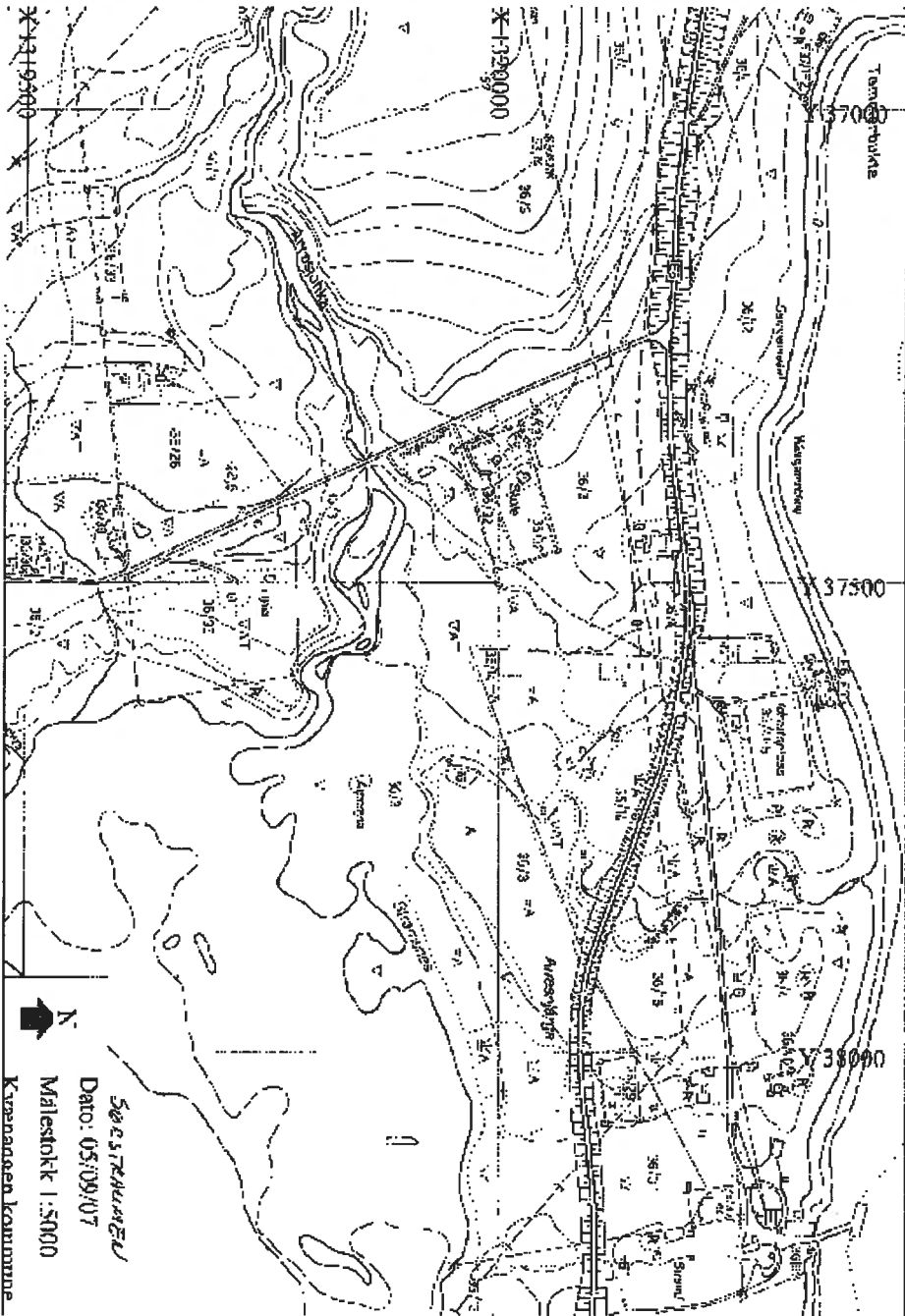
Data og kostnadene ved de enkelte prosjekt må framskaffes i forbindelse med en total gjennomgang av kommunens bygg, eks. TTPU; hva kan benyttes til gjenbruk for ombygging til utleieboliger, hvilke arealer må tilegnes for nye bygg mv.

Det bør opprettes en prosjektlederstilling finansiert gjennom statlige tilskuddsmidler som har til oppgave å analysere situasjonen nærmere, se på eksisterende bygg, hva kan brukes og hva må til av nye bygg/boliger til de forskjellige formål; skole, barnehage, TTPU, Gargo, eldreboliger, sosialbolig og rus/psykiatriboliger.

10 KART

TILSTANDSVURDERING SKOLEBYGG / BARNEHAGER

Kvæningen kommune

- › Tilstandsanalyser m/
beskrivelse vedlikeholdstiltak
- › Kalkyle etterslep
vedlikehold
- › Vurdering Miljørettet
helsevern
- › Energimerking av bygg
- › Energivurdering tekniske
anlegg
- › Levetidsvurdering
Kvæningen barne- &
ungdomsskole
- renovering
- nybygg

En rapport fra

 SIVILINGENIØR
Anders Overrein AS

Oktober 2014

Postadresse: Svein Jarls gt 2
7713 Steinkjer

Telefon: 970 42 200

e-post: anders@overrein.com
web-side: www.overrein.com

TEKNISK RAPPORT

TITTEL

**Tilstandsanalyser kommunale bygg
Kvæningen kommune**

PROSJEKTANSVARLIG / PROSJEKTMEDARBEIDER

Anders Overrein / Odd Anders Alstad

OPPDRAGSGIVER(E)

Kvæningen kommune v/ Jan Inge Karlsen

DATO

2014-10-28

PROSJEKTNR.

14019

PROSJEKT REF

1 Sammendrag

Rapporten oppsummerer resultat fra tilstandsanalyser i Kvæningen kommunes bygningsmasse mht vedlikeholdsbehov. I tillegg er det gjort enkle vurderinger mht miljørettet helsevern.

Kartlagt bygningsmasse har totalt areal på ca 15.600 m².

Totalt vedlikeholdsmessig etterslep er beregnet til **128 mill kr** (forventet prosjektkostnad inkl MVA).

Det tilsvarer 6.569 kr/m² (eks mva), noe som vurderes som "over middels høyt". Årsak til nivå skyldes bl.a at de store byggene har nådd forventet levetid både konstruksjonsmessig og for tekniske installasjoner.

Skoler og barnehage er vurdert mht miljørettet helsevern med fokus på relevante miljøfaktorer for gjennomført kartlegging. Flere bygg har avvik mht renhold; manglende tilrettelagte inngangsparti og slitte gulvbelegg. Luftkvalitet er flere steder bra, men flere bygg mangler ventilasjon, noe som vurderes som stort avvik i forhold til dagens standard/krav. Andre faktorer er også vurdert.

Kvæningen rådhus/helsestasjon, Gargo syke- og pleiesenter, samt Internatet er energimerket i henhold til *Energimerkeforskriften*. Dette har gitt energimerke henholdsvis E, D og F. Alle rød oppvarmingscore.

Kvæningen barne- og ungdomsskole er levetidsvurdert (undervisningsfløy). Arealbruk ved skolen (eks hallfløy og undervisningsareal i Betjeningsbolig/Gullstien) er 16 m²/elev. Gjennomsnitt i tilsvarende areal nasjonalt er 14 m²/elev. Dette indikerer at skolen arealmessig er stor nok.

Det er vurdert to alternativ:

- Alternativ 1: Renovering eksisterende bygningsmasse, inkludert estimat for ombyggingsbehov. Ombygging forutsettes å erstatte undervisningslokaler i Betjeningsbolig og "Gullstien".
- Alternativ 2: Renovering eksisterende hallfløy, riving av undervisningsfløy, nybygg som erstatning for dette og undervisningslokaler i Betjeningsbolig og "Gullstien".

Begge alternativ krever investering i størrelsesorden 57-59 mill kr, men total årskostnad for alternativene 1 og 2 er henholdsvis 8,6 og 7,0 mill kr. I tillegg er tilpasningsdyktighet i alternativene vurdert slik at et nybygg lettere vil kunne planlegges optimalt egnet for framtida.

Levetidsvurdering indikerer at alternativ med å rive undervisningsfløy og bygge nytt gir best totalløsning.

Kommunens vedlikeholdsbudsjett er vurdert for skolen; ca 54 kr/m², men "middels nivå" bransjetall tilsier at man bør ligge på 270 kr/m². Dette har over tid gitt etterslepet. Se i rapport for forutsetninger.

Rapporten gir også innspill til veien videre mht strategiske valg i kommunens bygningsmasse, prioritering av tiltak og utarbeidelse av vedlikeholdsplan.

2 Innhold

1	Sammendrag	2
2	Innhold.....	3
3	Grunnlag for kartlegging	4
3.1	Avgrensning	4
3.2	Analysemetodikk etterslep	4
3.3	Grunnlag kostnadsoverslag.....	4
4	Resultat av kartlegging	5
4.1	Kort beskrivelse av bygningsmasse	5
4.2	Tilstandsanalyser og etterslep vedlikehold.....	5
4.3	Miljøretta helsevern	7
4.4	Energimerking og energivurdering av tekniske anlegg.....	9
5	Levetidsvurdering Kvæningen barne- og ungdomsskole.....	10
5.1	Bakgrunn	10
5.2	Arealvurdering	10
5.3	Alternative løsninger – investeringsbehov.....	10
5.4	Årskostnad	11
5.5	Tilpasningsdyktighet - Egnethet for framtida	13
5.6	FDV-budsjett – viktig forutsetning!.....	13
5.7	Oppsummering levetidsvurdering.....	13
6	Prioritering tiltak i vedlikeholdsplan	14
6.1	Strategiske valg i bygningsmassen	14
6.2	Prioritering av tiltak.....	14
6.3	Vedlikeholdsplan	14

3 Grunnlag for kartlegging

3.1 Avgrensning

Målet for oppdrag har vært å kartlegge teknisk vedlikeholdsbehov, beskrive tiltak inkludert kostnadskalkyle. For Kvænangen barne- og ungdomsskole er det foretatt en alternativsvurdering av renovering av undervisningsfløy kontra nybygg.

Tiltak og kalkyler gir en beskrivelse av hva som må til for å få bygningene opp på et akseptabelt nivå sett i forhold til byggets alder (følgelig ikke opp på nivå med et nybygg). I analyser ikke vurdert ombyggingsbehov som del av tiltak og kostnad.

3.2 Analysemetodikk etterslep

Tilstandsanalysene er basert på metodikk fra NS 3424 *Tilstandsanalyser for byggverk*. Dokumentasjon fra byggeier har i hovedsak bestått av begrenset omfang tegninger. Areal og annen mengdeberegning er basert på dette. Tilstand er vurdert på tresifret bygningsdelsnivå i henhold til NS 3451 Bygningsdelstabell, men tekniske installasjoner er delvis vurdert på systemnivå (el.anlegg, ventilasjon etc).

Tilstandsregistreringen er gjennomført ved befaring på bygget, med i hovedsak visuell vurdering og enkle målinger (f.eks fukt). I tillegg til tilstandsbeskrivelse er påpekte forhold angitt med tilstandsgrad, definert slik:

- Tilstandsgrad 0 (TG = 0): Ingen symptomer
- Tilstandsgrad 1 (TG = 1): Svake symptomer
- Tilstandsgrad 2 (TG = 2): Middels kraftige symptomer
- Tilstandsgrad 3 (TG = 3): Kraftige symboler
- Tilstandsgrad IU (TG = IU): Ikke undersøkt

Tilstandsgraden beskriver bygningsdelens status i forhold til forventet funksjon/kvalitet/alders. Basert på registrert tilstand er aktuelle tiltak beskrevet.

Det tas generelt forbehold om at det kan finnes forhold som ikke er påvist, og som kan ha konsekvenser for det totale vedlikeholdsbehovet. Dette kan skyldes blant annet manglende opplysninger eller skjult svikt som krever mer omfattende bruk av måleinstrumenter eller fysisk avdekking.

Tiltaksbeskrivelser, mengdeberegninger og kostnadsoverslag for større tiltak/investeringer må ikke brukes direkte som anbudsgrunnlag uten nærmere vurdering.

3.3 Grunnlag kostnadsoverslag

I tiltaksplan er hvert tiltak kostnadsberegnet inkludert material- og arbeidskostnader, dvs. markedspris for entreprise. Inkludert i kostnad er også eventuelt behov for lift/stillas, tildekking, rengjøring etc. I flere tilfeller vil man oppnå besparelser ved å koordinere flere tiltak. I bygg med gamle løsninger og teknikker er gjerne enhetsprisene høyere enn dagens standardløsninger. Dette er et usikkerhetsmoment i kalkylene.

Ved større tiltak vil man normalt måtte legge inn kostnader til prosjektering, prosjektadministrasjon, rigg og drift, reserver etc. Dette er ikke med i pris for hvert enkelttiltak, men som påslag i egen post under hvert bygg, samt i beregning av forventet prosjektkostnad i selve rapportdokumentet. Påslaget er skjønnsmessig vurdert for hvert bygg, fra ca 20 – 30 %.

De fleste tiltak er masseberegnet og kalkulert ut fra enhetspriser fra HolteProsjekts "Kalkulasjons-nøkkelen", "FDV-nøkkelen", egne erfaringstall fra anbud, samt budsjettpriiser i markedet (innhentet fra leverandører). Noen tiltak har kun "Rund Sum" (RS) i overslag, noe som har sammenheng med at de er metodeavhengig, har usikkert omfang, manglende opplysninger etc. Kostnadsoverslagene må vurderes som budsjettpriiser, da de kan variere noe i forhold til valgt løsning, lokalt marked etc. Mengder og enhetspriser er dessuten noe avrundet.

4 Resultat av kartlegging

4.1 Kort beskrivelse av bygningsmasse

Bygningsmassen som er kartlagt er vist i tabell. Opplysninger er basert på tilgjengelige bygningsdata, men for enkelte bygg har dette vært mangelfull. Følgelig må tabell kun tas som retningsgivende.

Tabell 1: Bygningsmasse analysert

Eiendom	Areal	Bygg/fløy	Byggeår
Baddaren barnehage	185	Ett bygg	1993
Betjeningsbolig	206	Undervisning	1971
		Lelighet	1971
Buff - fritidsklubben	245	Ett bygg	1981
Eldrebolig 1-4	313	Hovedbygg	1977
		Tilbygg	1982
Eldrebolig 5-6	157	Hovedbygg	1983
Elverno	175	Ett bygg	Ukjent
Gargo syke- og plelehjem	3.000	Byggetrinn 1	1952
		Byggetrinn 2	1971
		Byggetrinn 3	1982
		Byggetrinn 4	2002
Hybelbygget	668	Ett bygg	1983
Internatet	472	Leligheter	1972
	320	Gullstien	eldre
Kjækan skole	870	Gml fløy	1954
		Tilbygg	1992
	220	Gymbygg	1954
		Tilbygg	1992
Kvænangen barne- og u.skole	3.400	Gml fløy	1971
Kvænangen rådhus/helsehus	3.000	Ett bygg	1982
Lukas utleiebygg	960	Ett bygg	1972
Prestebolig	200	Ett bygg	1995
Skoleveien 1	310	Ett bygg	1990
Stormovelen	257	Nr 25	1989
	184	Nr 38	1985
	128	Nr 40	1981
	184	Nr 42	1979
	128	Nr 44	1974

4.2 Tilstandsanalyser og etterslep vedlikehold

Tilstandsanalysene for hvert bygg er vedlagt. Analysene omfatter tilstandsbeskrivelser, anbefalte tiltak og beregnet kostnad. Samlet vedlikeholdsmessig etterslep utgjør totalt:

Tabell 2: Vedlikeholdsmessig etterslep - summert

	kr
Entreprensekostnad , eks mva	79.318.000
Generelle og spesielle kostnader (PROSJEKTERING, PROSJEKTADM, ANBUD, MARGIN)	23.154.000
Forventet prosjektkostnad, eks mva	102.472.000
Forventet prosjektkostnad, inkl mva	128.090.000

Forventet prosjektkostnad for å lukke etterslep i bygningsmassen er altså totalt **128,1 mill kr (inkl mva)**

Dette tilsvarer 6.525 kr/m² (eks mva). Dette vurderes som over "over middels høyt" i forhold til erfaring fra andre kommunen, men ikke unormalt høyt. Årsak til nivå skyldes bl.a at flere av de store byggene har nådd forventet levetid både konstruksjonsmessig og for tekniske installasjoner. Det krever tunge tiltak.

Beregnet vedlikeholdsmessig etterslep for de enkelte byggene er oppsummert i tabell på neste side.

Tabell 3: Etterslep i bygningsmasse

Etendom	Vedlikehold etterslep (kr eks mva)	Genløst kostnader (kr inkl mva)	Forventet projektkostnad (kr inkl mva)	Tiltak - de største
Baddaren barnehage	278.000	158.000	417.000	Oppussing bad, skifte gulvbelegg, enkelttiltak på tekniske installasjoner.
Bejærings bolig	2.270.000	1.419.000	3.889.000	Bygningsmessige tiltak, yttervegger, vinduer/ytterdører/altandører, innvendig oppussing rom/bad/kjøkken, innerdører, skifte gulvbelegg, yttertak/tekking, tiltak sanitærnett, ny ventilasjon, utskifting el-anlegg og el-utstyr, UU
Ruff	1.012.000	570.000	1.582.000	Drenering, utskifting vinduer, utskifting takhinkel, innv. oppussing (oppmaling vegger/dører/himling) og utskifting gulvbelegg, oppgradering tekniske anlegg.
Eldrebolig 1-4	1.048.000	581.000	1.640.000	Drenering, utskifting vinduer/dører, innv. oppussing (oppmaling vegger/dører/himling og utskifting gulvbelegg), oppgr. våtrom, utbedring lifting krypkjeller, utbedring altan/rekverk, oppgradering tekniske anlegg.
Eldrebolig 5-6	521.000	294.000	815.000	Drenering, oppmaling vinduer/dører, oppmaling kledning, innv. oppussing (oppmaling vegger/dører/himling og utskifting gulvbelegg), oppgr. våtrom, utbedring altan/rekverk, oppgradering tekniske anlegg.
Elvemoen	1.601.000	801.000	2.402.000	Utbedre nedløp/drenering, etterisolering yttervegger/ tak, skifte vinduer/altandører, tiltak trebjelkeleg mot kryprom, utbedring trapp, renovering leiligheter, tiltak/utskifting sanitær- og el-anlegg, ny ventilasjon.
Gargo syke- og pleiesenter	8.444.000	8.904.000	15.348.000	Drenering, etterisolering yttervegg, utskifting dør-/vinduer, oppmaling kledning, oppgr. våtrom, innv. oppussing (oppmaling vegger/himling og utskifting gulvbelegg), utskifting innerdører, retekking tak, betongrenovering trappeløp med fuktakder, utbedring altan/rekverk, oppgradering tekniske anlegg.
Hybelbygget for eldre	2.149.000	1.344.000	3.493.000	Drenering, utskifting dør-/vinduer, oppmaling kledning, innv. oppussing (oppmaling vegger/himling og utskifting gulvbelegg), utskifting innerdører, oppgr. våtrom, utskifting takrenner/medløp, oppgradering tekniske anlegg.
Internatet, rødbygget	2.127.000	1.329.000	3.456.000	Planering, mulig renovering/etterisolering yttervegger, rep murvegg, skifte vinduer/dører, gryende behov flatt tak (isolering/rettek), oppussing enkelte leiligheter, tiltak/utskifting ventilasjon, sanitær og el-anlegg.
Internatet, Gulstien	2.472.000	1.545.000	4.017.000	Drenering, etterisolering yttervegger, ny kledning, skifte vinduer/ytterdører, oppussing innvendig, tiltak etasjeskille mot kjeller, skifte takrenner/medløp, utforming inngangsparti, tiltak sanitær, ventilasjonsanlegg, skifte el-anlegg/utstyr.
Kjækan skole, hovedbygg	9.605.000	6.003.000	15.608.000	Drenering/planering, etterisolere yttervegger, skifte vinduer/ytterdører, innvendig oppussing, branntiltak (bl a trapperom), skifte innerdører, tiltak dekker, skifte gulvbelegg, etterisolering tak, omlegging skilertak, skifte takrenner/medløp takvindu, beslag etc, tiltak bunnledninger, vann/avløpsledninger, sanitærutstyr skiftes, renovering vannbåren varme, oppgradere kjøleanlegg, installere ventilasjon, renovere/skifte el-anlegg/utstyr, sikretseleggs for UU (hels etc).
Kjækan skole, gymbygg	1.847.000	1.029.000	2.676.000	Tiltak fundament/grunnmur, etterisolering yttervegger, skifte vinduer/ytterdører, behandling utv treverk, innv oppussing, tiltak gulvbjelkeleg, renovering garderobes, tiltak sanitærnett/ventilasjon, skifte el-anlegg.
Kvæningen barne- og ungdomsskole	21.057.000	13.181.000	34.218.000	Totalrenovering undervisningsfløy inkl personaladm. Hallfløy: drenering, renovering yttervegger, skifte vinduer, innv oppussing umtatt svømmehall og tilhørende garderobes, fall dusjer, etterisolering/rettekking tak, skifte takrenner/medløp, bunnledninger, vann/avløpsledninger, skifte sanitærutstyr, ny ventilasjon, skifte el-anlegg/utstyr/automatikk.
Kvæningen rådhus og helsehus	15.380.000	8.813.000	24.993.000	Drenering/planering, renovering betongfasader/element, skifte vinduer, renovering pusset fasader, skifter vannbrett, innv oppussing, skifte innerdører, støytak serverrom, skifte gulvbelegg, tiltak himlinger, rettekke flate tak, skifte takrenner/medløp, renovere/rettekke bakkedner, skifte sanitærutstyr, skifte ventilasjon, oppgradere/skifte elanlegg/utstyrbelysning etc, skifte hels.
Lukas utele	3.138.000	1.981.000	5.099.000	Drenering, rehabilitering betongskader, ommaling vinduer/dører, utskifting dør/innerdører, oppmaling kledning, innv. oppussing (oppmaling vegger/himling og utskifting gulvbelegg), oppgr. våtrom, oppgradering tekniske anlegg.
Prestebolig	351.000	188.000	549.000	Drenering, mur/ puss rehabilitering, ommaling vinduer/dører, oppmaling kledning, dels innv. oppussing (oppmaling vegger/himling og utskifting gulvbelegg).
koleveien 1	1.093.000	547.000	1.640.000	Behandling/utskifting vinduer/dører, innvendig oppussing enkelte leiligheter (inkl bad, kjøkken), utskifting el-fordeling, enklere tiltak.
Stormovelen 25, 38, 40, 42, 44	4.124.000	2.324.000	6.448.000	Drenering, utbedring lifting krypkjeller, utskifting vinduer/dører, oppmaling kledning, oppgr. våtrom, innv. oppussing (oppmaling vegger/himling/dører og utskifting gulvbelegg), retekking tak med fslgearbeider, utbedring altan/rekverk, oppgradering tekniske anlegg.
SUM	79.316.000	48.772.000	128.090.000	

4.3 Miljøretta helsevern

Som del av kartlegging er det gjort vurderinger av status i skoler og barnehager mht tilfredsstillende krav til Miljøretta helsevern. Dette er avgrenset til observasjon av status for miljøfaktorer berørt i kartlegging av vedlikeholdsbehov, og følgelig ikke en dypgående analyse av miljørettet helsevern.

Betjeningsbolig – undervisning

Rengjøring:	<i>Mindre bra. Manglende tilrettelegging inngangspart m/skraperister, mattesystemer. Gir økt renholdsbehov og dårligere hygiene/inneklime. Gulvbelegg slitt: vanskeliggjør renhold. Selve renholdet ikke kartlagt.</i>
Sanitærforhold:	<i>Mindre bra. Gammelt og slitt "bolig-WC", ikke tilrettelagt for skoleformål.</i>
Støy og vibrasjoner:	<i>Ok</i>
Luftkvalitet:	<i>Dårlig. Ingen mekanisk ventilering gir alt for lavt luftskifte. Omfatter personbelastning (CO₂, fukt), men også lukt, avgassing materialer. Potensielt uheldig ved fuktskader soppsporer o.a. Ikke dokumentert her.</i>
Termisk inneklime:	<i>Mindre bra pga sannsynlig stor variasjon i innetemperatur pga manglende ventilering, dårlig isolering. Gulvkaldt.</i>

Gullstien – undervisning/barnehage

Rengjøring:	<i>Mindre bra. Noen mangler mht tilrettelegging inngangspart m/skraperister, mattesystemer. Gir økt renholdsbehov og dårligere hygiene/inneklime. Gulvbelegg slitt: vanskeliggjør renhold. Selve renholdet ikke kartlagt.</i>
Sanitærforhold:	<i>Ok</i>
Støy og vibrasjoner:	<i>Ok</i>
Luftkvalitet:	<i>Relativt bra. Eldre balansert ventilasjon, noe usikkerhet rundt kapasitet for luftskifte.</i>
Termisk inneklime:	<i>Relativt bra, men noe variasjon i innetemperatur, svak dårlig isolering, gulvkaldt, manglende solskjerming.</i>

Kjækan skole – hovedbygg

Rengjøring:	<i>Mindre bra. Manglende tilrettelegging inngangspart m/skraperister, mattesystemer. Gir økt renholdsbehov og dårligere hygiene/inneklime. Gulvbelegg delvis svært slitt: vanskeliggjør renhold. Selve renholdet ikke kartlagt.</i>
Sanitærforhold:	<i>Mindre bra. I vesentlig grad gammelt og slitt.</i>
Støy og vibrasjoner:	<i>Mindre bra: Tilbygg har vibrasjonsstøy fra ventilasjonsrom.</i>
Luftkvalitet:	<i>Dårlig. Ingen mekanisk ventilering gir alt for lavt luftskifte. Omfatter personbelastning (CO₂, fukt), men også lukt, avgassing materialer. Potensielt uheldig ved fuktskader soppsporer o.a. Er dokumentert fukt, men ikke soppsporer, mugg el.a.</i>
Termisk inneklime:	<i>Mindre bra: sannsynlig stor variasjon i innetemperatur pga manglende ventilering, dårlig isolering, manglende styring på varmeanlegg, manglende solskjerming.</i>

Kvæningen barne- og ungdomsskole – undervisningsfløy

Rengjøring:	<i>Relativt bra. Gulvbelegg delvis slitt: vanskeliggjør renhold. Selve renholdet ikke kartlagt.</i>
Sanitærforhold:	<i>Mindre bra. I vesentlig grad gammelt og slitt.</i>
Støy og vibrasjoner:	<i>Ok, men opplyst manglende lydisolasjon mellom rom.</i>
Luftkvalitet:	<i>Dårlig. Ingen mekanisk ventilering gir alt for lavt luftskifte. Omfatter personbelastning (CO₂, fukt), men også lukt, avgassing materialer. Potensielt uheldig ved fuktskader soppsporer o.a. Er dokumentert fukt, men ikke soppsporer, mugg el.a.</i>
Termisk inneklime:	<i>Mindre bra: sannsynlig stor variasjon i innetemperatur pga manglende ventilering, dårlig isolering, manglende styring på varmeanlegg, manglende solskjerming.</i>

Kvæningen barne- og ungdomsskole – hallfløy

Rengjøring:	<i>Relativt bra. Gulvbelegg delvis slitt: vanskeliggjør renhold. Selve renholdet ikke kartlagt.</i>
Sanitærforhold:	<i>Stedvis mindre bra. I vesentlig grad gammelt og slitt. Noe renoveret.</i>
Støy og vibrasjoner:	<i>Ok, men lokalt støy fra ventilasjon.</i>
Luftkvalitet:	<i>Dårlig. Gammelt mekanisk avtrekk (evt omluft) delvis ikke i funksjon gir alt for lavt luftskifte. Omfatter personbelastning (CO₂, fukt, lukt), men også avgassing materialer. Potensielt uheldig ved fuktskader soppsporer o.a. Er dokumentert fukt, men ikke soppsporer, mugg el.a.</i>

Termisk inneklima: Mindre bra: sannsynlig stor variasjon i innetemperatur pga manglende ventilering, dårlig isolering, manglende styring på varmeanlegg.

Kjækan skole – gymbygg

Rengjøring: Mindre bra. Manglende tilrettelegging inngangspart m/skraperister, mattesystemer. Gir økt renholdsbehov og dårligere hygiene/inneklima. Selve renholdet ikke kartlagt.

Sanitærforhold: Mindre bra. I vesentlig grad gammelt og slitt.

Støy og vibrasjoner: Ok

Luftkvalitet: Ok. Balansert ventilasjon, men ikke dokumentert effekt.

Termisk inneklima: Relativt bra. Gulvkaldt.

Baddaren barnehage

Rengjøring: Manglende tilrettelegging inngangspart m/skraperister, mattesystemer. Ikke fast dekke utvendig. Gir økt renholdsbehov og dårligere hygiene/inneklima. Selve renholdet ikke kartlagt.

Sanitærforhold: Ok

Støy og vibrasjoner: Luftstøy fra ventilasjon.

Luftkvalitet: Generelt bra ventilering. Registrert mulig overtrykk/ubalanse.

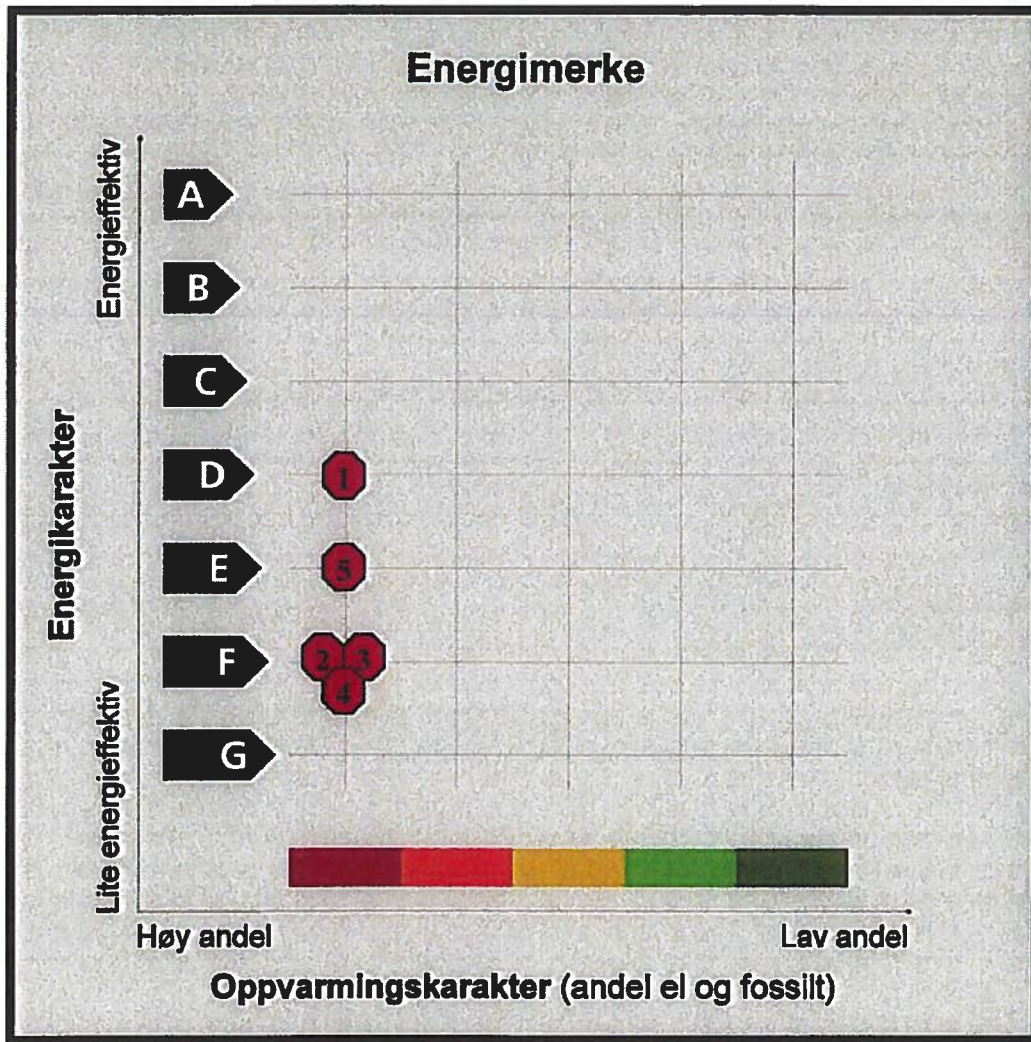
Termisk inneklima: Ok

4.4 Energimerking og energivurdering av tekniske anlegg

Som en del av kartlegging er 3 bygninger energimerket i henhold til gjeldende *Forskrift om energimerking av bygning og energivurdering av tekniske anlegg (energimerkeforskriften)*.

Resultat for byggene er som følger (tallkode refererer til plassering i figur):

1. Gargo syke- og pleiesenter
2. Internatet rødbygget leilighet A
3. Internatet rødbygget leilighet E
4. Internatet rødbygget leilighet G
5. Kvænangen rådhus og helsehus

Score i energiattesten er todelt (ref. de respektive byggenes attest);

- Energieffektivitet: hvor energieffektivt er bygget
- Oppvarmingskarakter: hvor miljøvennlig er oppvarmingen i bygget

Energivurdering av tekniske anlegg (ventilasjonsanlegg) er utført i henhold til energimerkeforskriften, og det henvises til vedlagte attester for nærmere informasjon.

5 Levetidsvurdering Kvæningen barne- og ungdomsskole

5.1 Bakgrunn

På grunn av tilstand i bygningsmasse ved Kvæningen barne- og ungdomsskole, er det foretatt en levetidsanalyse, der renovering er vurdert opp mot alternativt nybygg. Dette omfatter investeringsbehov, årskostnadsvurdering (dvs levetidskostnader totalt), samt tilpasningsdyktighet/egnethet for framtida. Undervisningsrelatert areal i "Gullstien" og "Betjeningsbolig" er i begge alternativene vurdert som uaktuelt å satse videre på, og må følgelig dekkes inn i eksisterende skolebygg eller nybygg.

Analyse redegjør kort for årskostnadsvurdering av to alternativ ved Kvæningen barne- og ungdomsskole:

- Alternativ 1: Renovering eksisterende bygningsmasse, inkludert estimat for ombyggingsbehov. Ombygging forutsettes å erstatte undervisningslokaler i Betjeningsbolig og "Gullstien".
- Alternativ 2: Renovering eksisterende hallfløy, riving av undervisningsfløy, nybygg som erstatning for dette og undervisningslokaler i Betjeningsbolig og "Gullstien".

Som grunnlag for vurdering er det utført en tilstandsregistrering av vedlikeholdsbehov inkludert kalkyler, i relevant bygningsmasse.

5.2 Arealvurdering

I beregningene er lagt til grunn framtidig arealbehov basert på normtall og erfaringstall fra nyere tilsvarende skoleprosjekt.

Eksisterende bruttoareal (avrundet):

- Undervisningsfløy:	1.700 m ²
- Arbeidsrom i hallfløy:	100 m ²
- Hallfløy:	1.200 m ²
- Undervisningsareal Betj.bolig:	80 m ²
- Undervisningsareal "Gullstien":	120 m ²
- SUM:	3.200 m ²

Fratrukket svømmehall og tilfluktsrom (andel av teknisk rom med), blir brutto areal ca 2.600 m². Med elevtall på 150 elever, gir dette 17,3 m² pr elev. Trekkes i tillegg lokaler i Betjeningsbolig og Gullstien fra, får man 2.400 m², tilsvarende 16 m² pr elev.

Det er flere statistikker å støtte seg på, men gjennomsnitt for grunnskoler i Norge er ca 14 m² pr elev. Nye funksjonelle og arealeffektive skoler bygges i dag med 8 – 10 m² pr elev. Basert på dette, bør eksisterende bruttoareal på skolen kunne gi tilstrekkelige rammer for en framtidig skole, forutsatt elevtall på 150. Dette er lagt til grunn i kalkyler.

5.3 Alternative løsninger – investeringsbehov

Alternativ 1 – renovering

Bygningsmassen ved Kvæningen barne- og ungdomsskole er bygd i 1971. Bygningsteknisk er det modent for totalrenovering (se tilstandsanalyse). Tekniske installasjoner er også i stor grad fra byggeår, og må utskiftes. Her er unntak bassengteknisk og en del belysning.

Inneklimamessig er det store utfordringer i bygget: i praksis ingen ventilasjon i undervisningsfløy, mye trekk, vann driver inn, og risiko er stor for skjulte fuktskader som kan ha helsemessig ugunstig påvirkning. Varmeanlegg uten funksjonell styring/automatikk.

Planløsning og funksjonalitet i undervisningsfløy er ikke tilpasset dagens krav til læringsarena eller krav til lærerarbeidsplasser.

Betjeningsbolig og "Gullstien" er tatt i bruk som undervisningsareal, begrunnet i arealbehov. Disse byggene har også vesentlig vedlikeholdsbehov, og har mangler mht egnethet, tilrettelegging universell utforming o.a. Arealene her er ikke med i noen av alternativene, da anses lite framtidsrettet å satse på som undervisningsbygg. Etterbruk/kostnader for disse arealene er holdt utenfor alternativsvurderingen ved skolen.

For å tilfredsstillende framtidig løsning, kreves vesentlige ombygginger. Dette vil omfatte etablering av arbeidsplasser (norm 6 m² pr arbeidsplass), funksjonelle undervisningsareal tilrettelagt framtidig læringsarena etc. Planløsning er ikke utredet nærmere i denne fasen, men følgende erfaringstall kan legges til grunn for ombyggingskostnad (tall eks mva):

- Lav: 5.000 kr/m²
- Høy: 13.000 kr/m²

Basert på kunnskap om bygningsmassen, samt at ombygging berører konstruksjoner/ installasjoner som også i stor grad allerede er kalkulert inn i vedlikeholdsmessig etterslep, settes ombyggingskostnad til 6.000 kr/m² (inventar, utstyr, utomhusanlegg ikke med).

Kalkyle alternativ 1:

- Vedlikeholdsmessig etterslep undervisn. fløy:	15,8 mill kr
- Ombygging undervisningsfløy/arb.rom:	10,8 mill kr
- Vedlikeholdsmessig etterslep hallfløy:	5,3 mill kr
- Midlertidige lokaler:	2,0 mill kr
- Entrepreniskostnad:	33,9 mill kr
- Generelle/spesielle kostnader	11,9 mill kr
- Mva:	11,3 mill kr
- SUM Prosjektkostnad:	57,1 mill kr

Alternativ 2 – nybygg

Alternativ 2 innebærer at eksisterende svømmehall/idrettshall o.a fasiliteter i denne fløya renoveres, undervisningsfløya rives, og erstattes med nybygg. Nybygget erstatter også dagens bruk av undervisningslokaler i Betjeningsbolig og "Gullstien". Eventuell etterbruk arealer i Gullstien og Betjeningsbolig, er ikke vurdert.

Alternativet eliminerer store vedlikeholdsbehov i gammel bygningsmasse, og gir mulighet til å bygge et moderne, formålstjenlig bygg med arealeffektivitet, fleksibilitet og god drifts-økonomi. Svømmehall/garderober nylig renoveret; anses fornuftig å satse videre på den fløya.

Alternativet er ikke utredet nærmere i denne fasen mht planløsning, men det er lagt til grunn 14 m² pr elev, dvs en beskjeden arealgevinst. Dette gir et nybyggareal på 1.500 m². I en reell situasjon vil man kunne også hente ut ytterligere gevinster ved arealeffektivisering, bedre logistikk i bygget etc.

Bransjetall for nybyggkostnad skolebygg, er lagt til grunn for kalkyle (tall eks mva):

- Middels nivå, entrepreniskostnad: 16.500 kr/m²
(inventar, utstyr, utomhusanlegg ikke med)

Kalkyle alternativ 2:

- Riving eksist undervisningsfløy:	2,3 mill kr
- Nybygg undervisningsfløy:	24,8 mill kr
- Div utomhus/tilpasning eksist fløy:	0,5 mill kr
- Vedlikeholdsmessig etterslep hallfløy:	5,3 mill kr
- Midlertidige lokaler:	2,0 mill kr
- Entrepreniskostnad:	34,9 mill kr
- Generelle/spesielle kostnader	12,2 mill kr
- Mva:	11,8 mill kr
- SUM Prosjektkostnad:	58,9 mill kr

Kalkylene viser at investeringsbehov for alternativene 1 og 2 er relativt like, med henholdsvis 57,1 og 58,9 mill kr.

5.4 Årskostnad

Investeringskostnad i et bygg utgjør normalt 40 – 60 % av levetidskostnad (total kostnad i byggets levetid). Øvrige kostnader er knyttet til FDV – Forvaltning Drift Vedlikehold. Når man skal vurdere alternative løsninger, bør man derfor se på hele levetidskostnaden. Ved å omregne denne til årskostnad – hva koster bygget pr år inkludert alle kostnader, får man et godt visuelt bilde av hva som lønner seg økonomisk. Årskostnad for alternativene 1 og 2 er vist i tabell:

Tabell 4: LCC-vurdering Kvænanen barne- og ungdomsskole

		Alternativ 1	Alternativ 2
		Renovering eksisterende	Nybygg og renovering
Forutsetninger	Kort beskrivelse	Eksisterende bygningsmasse beholdes. Vedlikeholds etterslep tas. Inkl undervisn i Gullstien og Betj.bolig	Undervisningsfløy rives, hallfløy renoveres. Bygges ny fløy m/klasseom, administrasjon og personal, inkl erstatning for areal i Gullstien og Betj.bolig. Forutsatt samme areal
	Prosjektkostnad, kr inkl mva	57 133 688	58 890 375
	Forutsetning	Se kalkyle investering. Eks inventar. Ingen arealendring	Se kalkyle investering. Eks inventar. Beskjeden arealreduksjon.
	Prosjektkostnad, kr/m2 inkl mva	19 045	21 032
	Brukstid, år		
	Bruttoareal, m2	3 000	2 800
	FDV-kostnad, kr/år inkl mva	4 841 250	3 535 000
	Forutsetning	Hoite FDV-nøkkel, skole middels kostnadsnivå (etter renovering)	Hoite FDV-nøkkel, skole middels kostnadsnivå eksisterende bygg, middels/lav i nybygg
	- Forvaltning	247 500	210 000
	- Drift og vedlikehold	1 368 750	962 500
	- Utskifting og utvikling	637 500	507 500
	- Forsyning og renhold	2 587 500	1 855 000
	FDV-kostnad, kr/m2 pr år inkl mva	1 614	1 263
	Levetid, år	28	38
	Restverdi, kr inkl mva		
	Kalkulasjonsrente, % p.a	5,0	5,0
	Annuitetsfaktor	0,06505	0,05928
Beregning	Årskostnad, kr/år inkl mva	8 557 796	7 026 021
	Årlig kapitalkostnad	3 716 546	3 491 021
	Årlig FDV-kostnad	4 841 250	3 535 000
	Levetidskostnad, kr inkl mva		

Investeringene gir årlig kapitalkostnad på henholdsvis 3,7 og 3,5 mill kr for alternativene 1 og 2. Det er liten forskjell i investeringsbehov, men nybyggalternativet har lengre avskrivningstid, og dermed lavere årlig kapitalkostnad.

Årlig FDV-kostnad er beregnet til henholdsvis 4,8 og 3,5 mill kr for alternativene 1 og 2. Årsak til forskjell er kommentert tidligere.

Det er viktig å merke seg at i beregning er lagt til grunn faglig forsvarlig nivå for FDV, dvs at f.eks årvisse underbudsjettering på vedlikeholdsbudsjettet ikke gir samme svar.

Total årskostnad for alternativene 1 og 2 blir henholdsvis 8,6 og 7,0 mill kr. Selv med tilnærmet likt investeringsbehov blir det altså vesentlig differanse i årlig kostnad.

5.5 Tilpasningsdyktighet - Egnethet for framtida

I tillegg til teknisk – økonomiske beregninger bør man legge til grunn kvalitetene og begrensningene som ligger i alternativene. En metodikk er å vurdere Tilpasningsdyktighet.

Nybygg-alternativet baserer seg på delvis eksisterende bygg, eksisterende tomt, nødvendig tilpasning av nybygg til dette etc. Imidlertid kan man planlegge selve nybygget med tilnærmet optimal fleksibilitet, ønskede kvaliteter og tilpasningsdyktighet for framtida. Noen viktige parametre er:

- Bygningskropp mht konsept, adkomst, energieffektivitet etc
- Planløsning mht læringsarena og arbeidsplasser
- Arealeffektivitet
- Materialbruk mht levetid, vedlikeholdsbehov, renhold
- Tekniske installasjoner mht drift/bruk, energieffektivitet etc
- Inneklima

Nybygget kan ved god planlegging/prosjektering få "full score" mht tilpasningsdyktighet, mens eksisterende undervisningsfløy vil tross tung renovering/ombygging kunne ha begrensninger.

5.6 FDV-budsjett – viktig forutsetning!

Etterslep på vedlikehold kommer av manglende budsjettering og/eller manglende/feil utført vedlikehold. Fra byggeår akkumuleres manglende utført vedlikehold opp til et vedlikeholdsbehov som akselererende, følgeskadene blir større, havariene dyrere og driftskostnadene øker. Det er langt billigere å drive planlagt, periodisk og forebyggende vedlikehold.

Kvæningen kommunes vedlikeholdsbudsjett er her sammenlignet med bransjetall for forsvarlig nivå, som er satt for å forebygge akkumulerende etterslep. Nødvendig nivå vil avhenge av bygningsutforming, konstruksjoner, materialbruk, driftstider o.a.

For Kvæningen barne- og ungdomsskole er brukt hele bruttoarealet med gjennomsnitt regnskapstall for 2012 og 2013.

Tabell 5: Nivå vedlikeholdsbudsjett

Post	Kostnad kr/m ² BTA			
	Kvæningen k	Lav	Middels	Høy
Vedlikehold	45 (eks lønn vaktmester) 54 (inkl lønn vaktmester)	158 (eks utskiftinger)	270 (eks utskiftinger)	412 (eks utskiftinger)

Tabell viser vesentlig underbudsjettering i forhold til hva bransjetall tilsier man bør ligge på for å drive optimalt byggvedlikehold. Dette forklarer et voksende etterslep i kommunen.

5.7 Oppsummering levetidsvurdering

En renovering og tyngre ombygging vil kreve investeringer på tilnærmet samme nivå som et nybygg. På grunn av lengre avskrivningstid på nybygget, samt lavere FDV-kostnader, blir imidlertid nybygg-alternativet det gunstigste alternativet totaløkonomisk.

Nybyggalternativet gir en mulighet til optimal tilpasningsdyktighet og egnethet for framtida, mens renoveringsalternativet vil ha begrensninger, tross vesentlige ombygginger.

Forutsatt at man klarer å løfte vedlikeholdsbudsjettene i årene framover, anbefales å satse på alternativ 2 – nybygg.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
48/15	Teknisk utvalg	03.12.2015
77/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg i kommunene Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, samt gebyr for gjennomføring av lovbestemt feiing og tilsyn av fyringsanlegg

Henvising til lovverk:

LOV-2002-16-14-20 Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsloven)

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20#KAPITTEL_7

FOR-2002-06-26-847 Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-06-26-847#KAPITTEL_7

Vedlegg

- Saks**
1. Forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg i Kommunene Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, samt gebyr for

Administrasjonssjefens innstilling

4. Kommunene Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy og Kåfjord, skal ha felles lokal feieforskrift.
5. Forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg, samt gebyr for gjennomføring av lovbestemt feiing og tilsyn av fyringsanlegg for Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy og Kåfjord vedtas med virkning 01.01.16
6. Dagens lokale forskrifter opphører fra samme tidspunkt.

Saksopplysninger

Formannskapet i Kåfjord kommune vedtok i sak 49/15 i møte av 28.08.15 å sende forslag til lokal feieforskrift til offentlig ettersyn, med høringsfrist 01.11.15.

Ved høringsfristens utløp var det ikke kommet inn noen tilbakemeldinger.

Formannskapet i Skjervøy kommune vedtok i sak 48/15 i møte 07.09.15 å sende forslag til lokal feieforskrift til offentlig ettersyn, med høringsfrist 01.11.15.

Ved høringsfristens utløp var det ikke kommet inn noen tilbakemelding

Driftsutvalget i Nordreisa kommune vedtok i sak 38/15 i møte 08.09.15 å sende forslag til lokal feieforskrift til offentlig ettersyn, med høringsfrist 01.11.15.

Utvalget hadde følgende tillegg i vedtak.

«Fritidsboliger og ubebodde hus skal ikke omfattes av feieforskriften»

Ved høringsfristens utløp var det ikke kommet inn noen tilbakemeldinger

Formannskapet i Kvæningen kommune vedtok i sak 53/15 i møte 09.09.15 å sende forslag til lokal feieforskrift til offentlig ettersyn, med høringsfrist 01.11.15.

Ved høringsfristens utløp var det ikke kommet inn noen tilbakemeldinger

Vurdering

Ved høringsfristens utløp var det ikke kommet inn noen tilbakemeldinger.

Det interkommunale brannsam arbeidet mellom kommunene Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy starta opp våren 2015. Grunnlaget for samarbeidet ligger i vedtatt samarbeidsavtale i de respektive kommunestyrene:

Kommunestyre, Kåfjord sak 0050/14 – 22.09.14
Kommunestyre, Nordreisa sak 0041/14 – 04.11.14
Kommunestyre, Skjervøy sak 0047/14 – 29.10.14
Kommunestyre, Kvænangen sak 2014/69 – 17.12.14

Samarbeidet skal utføre de arbeidsoppgaver som den enkelte kommune er pliktet til gjennom Kapittel 7 i Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn. Tjenesten skal utføres i henhold til de faglige normer/standarder som til enhver tid gjelder. Samarbeidet skal også jobbe etter felles feieforskrift. Felles lokal feieforskrift skal sikre samarbeidskommunene et framtidrettet regionalt brannvern med felles mål.

Kravet ihht. Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn er at kommunen skal sørge for at alle røykkanaler i fyringsanlegg for oppvarming av rom og bygninger blir feid etter behov og minst én gang hvert fjerde år.

Kommunen skal sørge for at det føres tilsyn med at fyringsanlegget for oppvarming av rom og bygninger er intakt, at det fungerer som forutsatt og ikke forårsaker brann eller annen skade. Tilsyn skal føres etter behov og minst én gang hver fjerde år.

Dagens lokal forskrifter opphører fra og med 01.01.16.

Ny forskrift, vil pålegge samtlige bygg med røykløp tvungen feiing og tilsyn. Unntaket er bygg som ikke er tilknyttet offentlig eller privat infrastruktur i form av vei, vann, avløp, strøm. For slike bygg kan tilsyn og feiing utføres etter avtale med brann og feiervesenet, og eier vil da bli fakturert etter gjeldende satser i gebyrregulativet.

Bygg som ligger utenfor normal infrastruktur (på fjell, på fergeløse øyer, i veiløse bygder) og som ikke er tilgjengelig på en tilfredsstillende måte, har lavere risiko for brann som følge av forventet mindre bruk av ildsted.

Driftsutvalget i Nordreisa kommune vedtok i sak 38/15 tilleggsforslag om at fritidsboliger og ubebodde hus ikke skal omfattes av feieforskriften.

Unntaksbestemmelsen i forskriften ivaretar hensynet til vedtak i Nordreisa driftsutvalg.

Kostnader

Kostnader etter denne avtalen fordeles ihht. Antall piper 01.01. Hvert år i den enkelte kommune. Feiertjenesten skal være selvfinansierende og gebyrgrunnlaget likt.

Pris pr. røykløp settes til 450,- for driftsåret 2016

Gebyr grunnlag på 450 x 5100	2 295 000 -
Lønn + sosiale kostnader	1 499 400,- (300 %-stilling)
Driftsutgifter	0 795 600,-

Feiertjenesten fordeles etter selvkostprinsippet. Vertskommunen administrerer grunnlaget for innkreving av gebyrer. Gebyrene innkreves i den enkelte kommune, sammen med andre kommunale gebyrer.

Status pr. 2015

Samarbeidskommunene, Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord har 5100 røykløp med antall og pris fordelt slik:

1940-Kåfjord	0900 Røykløp/ 412,-
1941-Skjervøy	1000 Røykløp/ 595,-
1942-Nordreisa	2000 Røykløp/ 534,-
1943-Kvænangen	1200 Røykløp/ 405,-

Samlet sett vil gebyrgrunnlaget gå ned, med unntak av 10 % prisstigning for Kåfjord og 12 % prisstigning for Kvænangen.

Konsumprisindeksen for 2015 forventes økt med ca. 2,1 %. Vi legger ikke opp til prisvekst for sesongen 2016.

Konklusjon

Det er viktig for brannsam arbeidet i Nord-Troms at forskriftene er like. Siden feierne ikke er tilknyttet enkeltkommuner, vil det sikre at handhevelsen av forskriftene også blir lik. Forslag til forskrift legger opp til ei differensiering i forhold til hvorvidt bygg er tilknyttet infrastruktur eller ikke, noe som skaper et visst merarbeid når det gjelder vurdering av enkelttilfeller. Samtidig kan det gi rom for unntak for bygg utenfor allfarvei som brukes sjelden.

Rådmannen/ Administrasjonssjefen tilrår at vedlagte forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg i kommunene, og gebyr for gjennomføring av lovbestemt feiing og tilsyn av fyringsanlegg vedtas.

FORSKRIFT OM FEIING OG TILSYN AV FYRINGSANLEGG OG GEBYR FOR GJENNOMFØRING AV LOVBESTEMT FEIING OG TILSYN AV FYRINGSANLEGG I KOMMUNENE, KVÆNANGEN, NORDREISA, SKJERVØY, KÅFJORD

Hjemmel: Fastsatt av kommunestyret 00.12.2015 med hjemmel i lov av 14.juni 2002 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) og forskrift 26.juni 2002 nr 847 om brannforebyggende tiltak og tilsyn.

INNHOLD:

- § 1. Formål.
- § 2. Virkeområde.
- § 3. Hjemmel
- § 4. Hyppighet for feiing.
- § 5. Hyppighet for tilsyn.
- § 6. Varsling.
- § 7. Gebyr for feiing og tilsyn.
- § 8. Gebyrfritak.
- § 9. Andre tjenester.
- § 10. Huseiers/brukers plikter.
- § 11. Feierens plikter.
- § 12. Håndheving og sanksjoner
- § 13. Klage.
- § 14. Ikrafttredelse.

§ 1. Formål.

Forskriften har som formål å regulere gjennomføring av feiing og tilsyn av fyringsanlegg, slik at sannsynligheten for at brann skal oppstå i fyringsanlegg og røykløp, reduseres så mye som mulig.

Forskriften skal videre regulere kommunens gebyrordning for feiing og tilsyn, samt tilleggstjenester.

§ 2. Virkeområde.

Forskriften gjelder feiing og tilsyn av alle fyringsanlegg i kommunene, Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord.

Bygg med fyringsanlegg og som er tilknyttet offentlig eller privat infrastruktur i form av vei, vann, avløp, strøm skal ha feie- og tilsynstjeneste i henhold til forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn. Eiere av slike bygg skal betale gebyr på linje med øvrig bebyggelse.

§ 3. Hjemmel.

Forskriften er utarbeidet med hjemmel i LOV 2002-06-14 nr 20: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 28, og Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn (Forebyggendeforskriften) § 7-3.

Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pålegger kommunen å gjennomføre feiing og tilsyn av fyringsanlegg. Kommunen gis også rett til å kreve gebyr som dekker kostnadene ved tjenesten. Gjennom lokal forskrift kan kommunen bestemme hyppighet og fastsette grunnlag for gebyrinnkreving.

§ 4. Hyppighet for feiing.

Kommunen skal sørge for at alle røykkanaler i fyringsanlegg for oppvarming av rom og bygninger blir feid etter behov og minst én gang hvert fjerde år.

§ 4.1. Boliger.

Brannsjefen bestemmer hvor ofte feiing skal gjennomføres, basert på grunnlag av eiendommens fyringsanlegg, fyringens art og omfang.

§ 4.2. Fritidsboliger og hytter.

Brannsjefen bestemmer hvor ofte feiing skal gjennomføres, basert på grunnlag av eiendommens fyringsanlegg, fyringens art og omfang.

Bygg som ikke er tilknyttet offentlig eller privat infrastruktur i form av vei, vann, avløp, strøm vil ikke bli pålagt feiing, men kan utføres etter avtale med brann og feiervesenet og vil da bli fakturert etter gjeldende satser i gebyrregulativet.

§ 5. Hyppighet for tilsyn.

§ 5.1. Boliger.

Tilsyn med fyringsanlegg i bolig utføres minst én gang hvert fjerde år.

§ 5.2. Fritidsboliger og hytter.

Tilsyn med fyringsanlegg i fritidsboliger og hytter utføres minst én gang hvert fjerde år.

Bygg som ikke er tilknyttet offentlig eller privat infrastruktur i form av vei, vann, avløp eller strøm vil ikke bli pålagt tilsyn, men kan utføres etter avtale med brann og feiervesenet og vil da bli fakturert etter gjeldende satser i gebyrregulativet.

§ 6. Varsling.

Eier av fyringsanlegget skal varsles skriftlig eller elektronisk med dato/tid for gjennomføring, og pålegges å varsle andre brukere av vedkommende bygning.

Feiingen varsles inntil en uke før slik at eieren eller eierens representant kan legge forholdene til rette for at feiing kan gjennomføres.

Tilsyn varsles inntil en uke før slik at eier eller eierens representant får tid til å forberede seg på å være tilstede ved tilsynet.

§ 7. Gebyr for feiing og tilsyn.

I medhold av denne forskrift innfører Kvæningen kommune følgende forskriftsbestemmelser for gjennomføring av lovbestemt feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

§ 7.1. Kommune skal dekke sine kostnader i forbindelse med gjennomføring av lovbestemt feiing og tilsyn etter selvkostprinsippet med 100 % dekningsgrad.

§ 7.2. Gebyr for feiing og tilsyn fastsettes årlig av kommunestyret. Gebyret dekker både feiing og tilsyn. Det skal svares gebyr for samtlige bygg som har ett eller flere fast tilknyttede fyringsanlegg, uavhengig av om disse er i regelmessig bruk eller ikke.

Årsgebyr

Grunnlag	Gebyr	Faktor
1. Årsgebyr for bygninger med ett røykløp	Kr / xxx	1,0
2. Ekstragebyr for bygninger med flere røykløp	Årsgebyr / xxx	0,5
3. Andre tjenester, ekstra inspeksjon av røykløp eller fyringsanlegg, fjerning av bek sot etc.	Kr/Time/Km	

§ 7.3. Gebyrplikten er normalt ikke knyttet til tidspunktet for gjennomføring av feiing eller tilsyn.

§ 7.4. Gebyr kan innkreves selv om feiing og tilsyn ikke er utført i følgende tilfeller:

1. Feier ved inspeksjon av fyringsanleggets røykkanaler har funnet at feiing ikke er nødvendig.
2. Feier etter varsel og ved oppmøte til fastsatt tid, ikke har tilfredsstillende adgang til fyringsanlegget.
3. Gebyret innkreves periodevis (årlig) sammen med andre kommunale gebyrer.

§ 8. Gebyrfritak.

Kommunen kan etter søknad gi fritak fra å betale gebyr i følgende tilfeller:

1. Bygningen har ikke montert fyringsanlegg.
2. Fyringsanlegg er frakoblet røykløp og røykkanal blendet.

Før fritak gis, skal feieren ha godkjent frakobling av fyringsanlegget og at blending av røykkanal er tilfredsstillende utført.

Byggeier plikter å melde fra til kommunen dersom fyringsanlegg installeres, eller blending av røykkanal skal fjernes. Dersom byggeier unnlater å melde fra, kan det fastsettes straffegebyr.
«Feie- og tilsynsgebyr etterbetalt fra det tidspunkt fritak ble innvilget»

§ 9. Andre tjenester.

Eiere av fyringsanlegg som ønsker feiing eller tilsyn utenom det som er lovpålagt, fjerning av bekk sot, inspeksjon av skorstein eller lignende, må selv ta kontakt med kommunens feiervesen og avtale dette. Dette utføres mot eget gebyr.

§ 10. Byggeiers / brukers plikter.

Eier skal, etter varsel om feiing, sørge for at hele fyringsanlegget er tilgjengelig for feiing, samt utstyrt og innrettet slik at feiing kan utføres på tilfredsstillende måte.

Eier av bygninger hvor feiing av røykløp foretas fra tak, skal sørge for at feieren har tilfredsstillende atkomst opp til, og på taket.

Eier er pliktig å sørge for at forskriftsmessig stige er lagt fram, tilgjengelig for feier, i umiddelbar nærhet til takstige, som ett signal på at det er klart for feiing.

Forskriftsmessig takstige eller trinn skal festes forskriftsmessig. Adkomst til tak skal sikres mot utskliding.

Der feiing ikke skjer fra tak, skal Eier/ representant sørge for at feieren har tilfredsstillende atkomst til røykløp.

Eier/ representant skal sørge for tilfredsstillende atkomst til sotluke eller tilsvarende egnet innretning for sotuttak. Ved innvendig atkomst for feiing, skal Eier/ representant være tilstede under feiing.

§ 11. Feierens plikter

Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte med minst mulig ulemper for beboerne. Etter endt feiing skal feieren sørge for at sot blir fjernet, enten av feieren selv eller av byggeier/representant, og anbrakt på egnet sted.

Feieren skal under feiing og tilsyn vurdere forhold ved fyringsanlegget som har betydning for brannikkerheten eller atkomsten. Ved avvik som ikke kan rettes på stedet, skal feieren gi skriftlig tilbakemelding til eieren, med frist for retting eller tilbakemelding om når retting blir gjennomført. Dersom retting ikke blir gjennomført, skal tilsynsmyndigheten gi nødvendige pålegg.

§ 12. Håndheving og sanksjoner.

Lokalt tilsyn, håndheving og sanksjoner skal finne sted i samsvar med kapittel 7 i brann- og eksplosjonsvernlovens bestemmelser.

§ 13. Klage.

Klage på vedtak gjort i medhold av denne forskrift framsettes skriftlig til kommunen. Saksbehandlingen ved klager følger bestemmelsene gitt i eller i medhold av Brann- og eksplosjonsvernloven, samt Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

§ 14. Ikrafttredelse.

Denne forskrift trer i kraft 01.01.2016

Kvæningen kommune

Arkivsaknr: 2015/730 -2

Arkiv: A10

Saksbehandler: Svein Winther Bogstrand

Jorunn Farstad

Dato: 20.11.2015

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
41/15	Utvalg for oppvekst og omsorg	01.12.2015
78/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Tilsynsplan for barnehagene i Kvæningen, Nordreisa og Skjervøy kommune for perioden 2016 - 2019

Henvising til lovverk:

Barnehageloven § 16 Tilsyn

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg - 01.12.2015

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Felles tilsynsplan for barnehagene i Kvæningen, Nordreisa og Skjervøy kommune, for perioden 2016 – 2019 godkjennes.

Administrasjonssjefens innstilling

Felles tilsynsplan for barnehagene i Kvæningen, Nordreisa og Skjervøy kommune, for perioden 2016 – 2019 godkjennes.

Saksopplysninger

Hensikten med tilsyn

Brukerne skal gjennom tilsyn være sikret at flg. er ivaretatt:

- Tilsynet skal vær et verktøy for å sikre barn gode oppvekstvilkår.
- Tilsynet skal sikre at barnehagene drives i h.t lover, forskrifter og kommunale vedtak.
- Tilsynet skal sikre at eier av barnehagen er bevisst sitt ansvar for egen barnehages virksomhet i henhold til Lov om barnehager med forskrifter.

Hendelsesbasert tilsyn, for eksempel på bakgrunn av bekymringsmeldinger som er gitt til tilsynsmyndigheten.

Grunnlaget for tilsynet

Barnehageloven § 16 Tilsyn

Kommunen fører tilsyn med virksomheten etter denne lov. Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stans av virksomheten. Kommunens stengningsvedtak skal sendes til Fylkesmannen til orientering. Vedtak om retting og stenging kan påklages til Fylkesmannen.

Rolle og ansvar

Kommunen som barnehagemyndighet har tre funksjoner når de skal sikre at barna får et godt og forsvarlig barnehagetilbud:

1. Aktiv veiledning i forhold til lover og forskrifter.

Herunder:

- Barnehageloven
- Rammeplanen

2. Godkjenning av barnehager

3. Tilsyn som virkemiddel for å sikre at kvaliteten på tilbudet til barna er tilfredsstillende.

Tilsyn kan være varslet eller ikke-varslet. Det kan enkelte ganger være nødvendig å foreta hendelsesbasert tilsyn på bakgrunn av bekymringsmeldinger som er gitt til tilsynsmyndigheten.

ORGANISERING AV TILSYN

A: Koordineringsgruppe for Kvæningen, Skjervøy og Nordreisa kommune

Kvæningen: Barnehagemyndighet

Skjervøy: Barnehagemyndighet

Nordreisa: Barnehagemyndighet

B: Tilsynsteam:

Barnehagemyndighet fra de ulike kommunene, der minst en har barnehagefaglig kompetanse.

I løpet av planperioden skal alle barnehagene ha hatt minimum ett tilsyn, varslet eller uvarslet. Viser til handlingsplan for gjennomføring av tilsyn som rulleres årlig.

Vurdering

Kommunen som barnehageeier og barnehagemyndighet

Status pr 01.01.2016:

Kvæningen kommune har to kommunale barnehager. Skjervøy har fem kommunale og en privat barnehage. Nordreisa har seks kommunale og fire private barnehager.

Kommunene har god erfaring med å jobbe med felles tilsynsplan. De fleste av landets kommuner har en dobbeltrolle som eier og tilsynsmyndighet i forhold til barnehagene. Kommunens dobbeltrolle stiller stor krav til ryddighet slik at kommunale og ikke kommunale barnehager sikres en reell likebehandling.

Kvæningen, Nordreisa og Skjervøy kommune har inngått et samarbeid om å *utøve* tilsyn i lag i hverandres barnehager, for å oppnå en nødvendig forvaltningsmessig distanse.

15/736

KVÆNANGEN

NORDREISA

SKJERVØY

TILSYNSPLAN FOR BARNEHAGENE

2016 – 2019

Kvæningen kommune
Nordreisa Kommune
Skjervøy kommune

PLAN FOR TILSYN BARNEHAGE, 2016 - 2019

Kommuner: Skjervøy, Kvænangen og Nordreisa

1. Kommunen som tilsynsmyndighet

Henvising kommuneloven § 76

2. Hensikten med tilsyn

Brukerne skal gjennom tilsyn være sikret at flg. er ivarettatt:

- Tilsynet skal vær et verktøy for å sikre barn gode oppvekstvilkår
- Tilsynet skal sikre at barnehagene drives i hht lover, forskrifter og kommunale vedtak
- Tilsynet skal sikre at eier av barnehagen er bevisst sitt ansvar for egen barnehages virksomhet i henhold til Lov om barnehager med forskrifter
- Hendelsesbasert tilsyn, for eksempel på bakgrunn av bekymringsmeldinger som er gitt til tilsynsmyndigheten.

3. Særlovsgrunnlag

Barnehageloven § 16 Tilsyn

Kommunen fører tilsyn med virksomheten etter denne lov. Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stans av virksomheten. Kommunens stengningsvedtak skal sendes til Fylkesmannen til orientering. Vedtak om retting og stenging kan påklages til Fylkesmannen.

4. Bakgrunn:

Kommunen som barnehageeier og barnehagemyndighet

Status pr 01.01.2016:

Kvænangen kommune har to kommunale barnehager. Skjervøy har fem kommunale og en privat barnehage. Nordreisa har seks kommunale og fire private barnehager.

Kommunene har god erfaring med å jobbe med felles tilsynsplan. De fleste av landets kommuner har en dobbeltrolle som eier og tilsynsmyndighet i forhold til barnehagene. Kommunens dobbeltrolle stiller stor krav til ryddighet slik at kommunale og ikke kommunale barnehager sikres en reell likebehandling.

Kvænangen, Nordreisa og Skjervøy kommune har inngått et samarbeid om å *utøve* tilsyn i lag i hverandres barnehager, for å oppnå en nødvendig forvaltningsmessig distanse.

KOMMUNENS ROLLE OG ANSVAR

Kommunen som barnehagemyndighet har tre funksjoner når de skal sikre at barna får et godt og forsvarlig barnehagetilbud:

1. Aktiv veiledning i forhold til lover og forskrifter.

Herunder:

- Barnehageloven
- Rammeplanen

2. Godkjenning av barnehager

3. Tilsyn som virkemiddel for å sikre at kvaliteten på tilbudet til barna er tilfredsstillende.

Tilsyn kan være varslet eller ikke-varslet. Det kan enkelte ganger være nødvendig å foreta hendelsesbasert tilsyn på bakgrunn av bekymringsmeldinger som er gitt til tilsynsmyndigheten.

ORGANISERING AV TILSYN

A: Koordineringsgruppe for Kvæningen, Skjervøy og Nordreisa kommune

Kvæningen: Barnehagemyndighet

Skjervøy: Barnehagemyndighet

Nordreisa: Barnehagemyndighet

B: Tilsynsteam:

Barnehagemyndighet fra de ulike kommunene, der minst en har barnehagefaglig kompetanse.

I løpet av planperioden skal alle barnehagene ha hatt minimum ett tilsyn, varslet eller uvarslet. Viser til handlingsplan for gjennomføring av tilsyn som rulleres årlig.

GJENNOMFØRING

Typer informasjon som kan innhentes:

1. Oversikt over barn, barnas alder og oppholdstid
2. Oversikt over barnehagens bemanning, antall årsverk
3. Kvalitetssikringsrutiner- eksempler

- Fagområder i rammeplanen
- Danning
- Foreldresamarbeid
- Vernerunder
- Lekeplass /sikkerhetsforskriften
- Planverk
- Politiattest
- Tilvenning
- Måltider
- Barnegruppens sammensetning
- Ledelse
- Brukerundersøkelser
- Prosjekter / utviklingsarbeid

- Dispensasjoner fra utdanningskrav
- Godkjenning av barnehagen
- Gjeldende vedtekter
- Årsplaner
- Årsrapport/evaluering

Det anbefales å ha rutiner for samarbeid og samordning med de andre etatene/instanser som har et tilsynsansvar i barnehagen. Dette må gjøres internt i den enkelte kommune.

Vedlegg:

- Varsel om tilsyn
- Spørreskjemaer 1 – 3
- Tilsynsskjema
- Tilsynsrapport

Maler som skal benyttes:

- Varsel om tilsyn etter Lov om barnehager. Se vedlegg.
- Gjennomføringsskjema. Se vedlegg.
- Tilsynsrapport. Se vedlegg
- Spørreskjema i forhold til tema. Se vedlegg

RAPPORTERING

Kommunene har utarbeidet eget rapporteringsskjema som sendes virksomheten, eier og politisk utvalg.

Av rapporten vil det fremgå om tilsynet har avdekket ulovlige eller uforsvarlige forhold som medfører pålegg om retting til barnehageeier, jf. barnehageloven § 16. Eventuelle pålegg om retting og stenging skal gis i form av enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 bokstav b.

OPPFØLGING

Kommunene har følgende rutiner for oppfølging av pålegg:

- Rapport med foreløpig melding om pålegg og frist for tilbakemelding
- Endelig rapport og enkeltvedtak om pålegget med frist for retting
- Oppfølging fra barnehagemyndigheten inntil pålegget er lukket.

Revisjon av tilsynsplan: 2019

Varighet av tilsyn: ca 2 timer i hver barnehage.

Rapporten sendes innen 3 uker etter tilsynet

HANDLINGSPLAN FOR GJENNOMFØRING AV TILSYN

Barnehager	Type	Tidspunkt	Tema
Kvænangen			
Burfjord	2 avd (0-6 år)		
	1 avd (0-2 år)		
	1 avd (2-6 år)		
Baddern	1 avd (0-6 år)		
Skjervøy			
Eidekroken	1 avd (1-3 år)		
	1 avd (3-6 år)		
Vågen	2 avd (1-6 år)		
	1 avd (0-2 år)		
Arnøyhamn			
Solstua			
Ørneveien privat	3 grupper		
Årviksand			
Nordreisa			
Sonjatun	3 avd (0 –6 år)		
	1 avd (0 - 3 år)		
Storslett	1 avd (0 –3 år)		
	1 avd (3 –6 år)		
Sørkjosen	2 avd (0 –6 år)		
Høgegga	2 avd (0 –6 år)		
Oksfjord	1 avd (0 –6 år)		
Trollskogen Privat	1 avd (0 –6 år)		
Kirkebakken privat	4 avd (0 –6 år)		
Tømmernes Gårds og naturbhg privat	1 avd (0 –6 år)		
Reisadalen Montesorri privat	Utvidet til 24 plasser (0 –6 år)		
Leirbukt barnehage	3 avd, (0-6år)		

1. VARSEL OM TILSYN ETTER LOV OM BARNEHAGER § 16

Kommunen har ansvar for tilsyn med barnehagene etter § 16 i lov om barnehager. Det er ønskelig at tilsyn også skal være til hjelp for barnehagene i arbeidet med kvalitetssikring av egen virksomhet.

Tilsynet gjennomføres:

Varighet:

Fra tilsynsmyndigheten kommer:

Jorunn Farstad Kvænangen kommune, Johanne Båtnes Nordreisa kommune og Hilde Kr. Thomassen Skjervøy kommune

Tema for tilsynet vil bli:

Tilsynsmyndigheten ber om å få tilsendt følgende dokumenter innen tre uker:

Vedtekter, virksomhetsplan / årsplan og årsmelding, bemanningsplaner og oversikt over barnegruppene. Svar på spørreskjema

Både representant for eier, styrer, pedagogisk leder og eventuelt representant for samarbeidsutvalget bør være tilstede.

I etterkant av tilsynsbesøket vil det bli utarbeidet en rapport hvor det kan bli gitt eventuelle pålegg som må utbedres innen gitte frister

Med hilsen

2.1 SPØRRESKJEMA 1

TEMA: FORELDRESAMARBEID

Barnehageloven: Kap 2 – Barn og foreldres medvirkning §§ 2, 3, 4 og 5

2.1.1. Spørsmål til foreldrerepresentant: (svar skrives inn bak spørsmålene)

1. Si noe om deres generelle inntrykk av barnehagen.
2. Er det etablert foreldrerådsutvalg og samarbeidsutvalg?
3. Hvor mange møter har det vært i foreldreråd og samarbeidsutvalg i løpet av siste barnehageåret?
4. Avholdes det foreldremøter, evt hvor mange?
5. Hvilke saker blir behandlet og hva er deres oppfatning av foreldremøtene?
6. Avholdes det foreldresamtaler. Evt. hvor ofte?
7. Hvis dere som foreldre har behov for veiledning i oppdragerspørsmål; benyttes barnehagepersonalets kompetanse?
8. Er dere fornøyd med den skriftlige og muntlige informasjon foreldre får fra barnehagen?
9. Hvordan blir dere involvert i årsplanarbeidet, annen planlegging og evaluering av barnehagens innhold?
10. Har foreldrene påvirkningskraft i de sakene som blir tatt opp?
11. Hvordan opplever dere at barna har medvirkning i hverdagen?
12. Hvordan blir dere som foreldre møtt eller mottatt når dere tar opp saker som angår barna?
13. Legger barnehagen til rette for brukerundersøkelser? Frekvens?
14. Er satsningsområdene synlige i barnehagen?
15. Beskriv arbeidsmiljøet slik dere oppfatter det i barnehagen.
16. Oppfatter dere at taushetsplikten blir overholdt av de ansatte?
17. Hvordan oppfatter du at overgang barnehage-skole fungerer?
18. Beskriv det fysiske miljøet slik dere opplever det inne i barnehagen.
19. Beskriv det fysiske miljøet slik dere opplever det ute i barnehagen.

2.1.2. Spørsmål om foreldresamarbeid til styrer, pedagogisk leder og eventuelt fagarbeider/assistent:

1. Si noe om ditt generelle inntrykk av samarbeidet mellom barnehagen og foreldre.
2. Avholdes det foreldrerådsutvalgsmøter og samarbeidsutvalgsmøter?
3. Hvor mange møter har det vært i foreldreråd og samarbeidsutvalg i løpet av siste barnehageåret?
4. Avholdes det foreldremøter, eventuelt hvor mange?
5. Hvilke saker blir behandlet og hva er din oppfatning av foreldremøtene?
6. Avholdes det foreldresamtaler, eventuelt hvor ofte?
7. Benytter foreldrene seg av barnehagepersonalets kompetanse i oppdragerspørsmål?
8. Hvilke informasjonsrutiner har dere overfor foreldrene?
9. Hvordan behandler der uformelle (ikke-skriftlige) klager fra foreldre?
10. Hvordan involverer dere foreldrene i årsplanarbeidet, annen planlegging og i evaluering av barnehagens innhold?
11. Hvordan opplever dere at barna har medvirkning i hverdagen?
12. Har foreldrene påvirkningskraft i de sakene som blir tatt opp?
13. Hvordan møter dere foreldre som tar opp saker som angår deres barn?
14. Legger barnehagen til rette for brukerundersøkelser?
20. Hvilke rutiner har dere for overgang barnehage-skole? Fungerer disse hensiktsmessig?

2.2 SPØRRESKJEMA 2

TEMA: BARNEHAGENS FORMÅLSBESTEMMELSE OG INNHOLD

Barnehageloven: Kapittel 1 Barnehagens formål og innhold §§ 1 og 2

Del 5 i forskriften – rammeplan og oppgaver § §1 og 2

Spørsmål til styrer og pedagogisk leder:

Årsplan og utviklingsarbeid

1. Hvordan arbeides det med strategier/planer, mål og årsplan?
2. Hvordan inkluderes medarbeidere og brukere i dette arbeidet?
3. Hvordan ivaretar dere barns rett til medvirkning?
4. Hvilke satsningsområder og utviklingsarbeider har barnehagen?
5. Hvordan synliggjøres satsningsområdene i barnehagen?
6. Har barnehagen et felles pedagogisk grunnsyn og hvordan gjenspeiles dette eventuelt i arbeidet i barnegruppen?
7. Hvordan brukes rammeplanen som styringsredskap i planarbeidet?
8. Hvilke evalueringsmetoder blir brukt i barnehagen på ulike områder?
9. Hvilken form for dokumentasjon gjør barnehagen, eks. utstillinger, foto med mer?
10. Er årsplan sendt til kommunen?
11. Har foreldrene fått utdelt årsplan

Samarbeid med andre instanser

1. Hvilke eksterne instanser samarbeider barnehagen med og hvilke sakstyper?
2. Hvordan samarbeider barnehagen med skolen?

2.3 SPØRRESKJEMA 3

TEMA: Kvalitetssikringsrutiner i hht barnehageloven

Spørsmål til styrer etter Barnehageloven: Kap. 3, 4, 5 og 6

1. Er barnehagen godkjent etter Barnehageloven § 6? Dokumentasjon må fremlegges
2. Er vedtektene i hht barnehageloven?
3. Har dere samordnet opptak i kommunen? På hvilken måte skjer dette i praksis?
4. Er barnehagens opptakskrets definert i vedtektene?
5. Er det tatt opp barn med nedsatt funksjonsevne jmf § 13?
6. Er det tatt opp barn med rett til spesialpedagogisk hjelp jmf, Opplæringsloven § 5, 7?
7. Er det tatt opp barn hjelpetiltak og/eller vedtak om å overta omsorg etter Lov om barnevernstjenester §§ 4- 4 og 4-12?
8. Har barnehagen daglig leder med barnehagelærer eller med annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse?
9. Har barnehagen pedagogisk bemanning i hht, Barnehageloven?
10. Har dere dispensasjoner barnehagen? Hvordan jobber dere eventuelt med å få personale med godkjent utdanning?
11. Hva er grunnbemanninga og har dere pedagogisk bemanning utover normen?
12. Hvilke regler gjelder for vikarbruk?
13. Hvilke rutiner har dere for innhenting av politiattest, jmf, § 19 i barnehageloven?
14. Hvilke rutiner har dere for å påse at personalet har forstått og skrevet under på taushetsplikt jmf, barnehageloven § 20?
15. Hvordan ivaretar dere opplysningsplikten til barnevernet og til sosialtjenesten jmf, Barnehageloven § § 21 og 22?
16. Har personalet lagt fram dokumentasjon for gjennomgått tuberkulosekontroll jmf, barnehageloven § 23?
17. Legges det fram opplysninger om barns helse ved søknad jmf, Barnehageloven § 23?
18. Har barnehagen fått henvendelser om å ta inn studenter jmf, Barnehageloven § 24?
19. Har barnehagen lærlinger?

3. Dokumenttilsyn

Barnehage:.....

1. Barnehagens formålsparagraf

Hvordan blir foreldrene involvert i samarbeidet?

- om det enkelte barn

.....
.....

- om innholdet/årsplanen i barnehagen.....

.....

2. Barnehagens innhold

Ja Nei

Er årsplan sendt kommunen?

Er årsplanen behandlet i samarbeidsutvalget?

Hvordan har foreldrene medvirket i utvikling av årsplan?

Har foreldrene fått utdelt årsplanen?

Er satsingsområdene synlige i barnehagen?

Arbeider barnehagen med prosjekter/utviklingsarbeid?

Beskrivelse av prosjekter/utviklingsarbeid:

.....
.....
.....
.....
.....

3. Rammeplan for barnehagen

Hvordan jobber dere med rammeplanen i det daglige i forhold til:

Fagområdene

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Danning, omsorg, lek og læring

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Planlegging

.....

.....

.....

Vurdering?.....

.....

.....

.....

Dokumentasjon?

.....

.....

.....

Barns rett til medvirkning

.....

.....

.....

.....

4. Barnehagens utforming

Barnehagens oppholds- og lekeareal inne: m2

Eierens vedtektsfestede arealnorm pr. barn: m2 u/3 år m2 o/3 år

Barnehagens uteareal: m2

Ja **Nei**

Er det gjort endringer i arealbruk etter godkjenning?

Hvis ja, når:.....

Hva er endret ?.....
.....
.....

Ev. naturområde/-avdeling: (beskrivelse).....

Har barnehagen faste rutiner for kontroll av
lekeutstyr og lekeplass?

Ja **Nei**

Hvis ja;

Hvor ofte?

hvordan blir dette dokumentert?.....

Er det behov for fysiske endringer ute og/eller inne , jmf. bl.a. helse og
miljøforskriftene?

.....
.....
.....

5. Barnehagens samarbeidsutvalg og foreldreråd

Samarbeidsutvalget(SU);. antall møter forrige kalenderår?.....

- Hvilke saker taes opp i SU?

Foreldreråd(FR);antall møter forrige kalenderår?.....

- Hvilke saker taes opp i FR?

Oversikt over medlemmene i Samarbeidsutvalget forevises ved tilsynsbesøket.

Hvordan behandles uformelle (ikke skriftlige) klager fra foreldrene?

Dette kan gjelde eks. for sjelden bleieskift, mista votter, slått seg og lignende

.....
.....
.....
.....
.....

Ja Nei

Er det system for avviksmeldinger ved skriftlige klager?

Hvordan blir uheldige hendelser varslet i barnehagen

.....
.....
.....

6. Prioritet ved opptak

Antall barn med nedsatt funksjonsevne, tatt opp etter § 13 i Barnehageloven?

Antall barn med rett til spesialpedagogisk hjelp tatt opp etter opplæringsloven § 5-7?

Antall to-språklige barn:

Ja Nei

Er barnehagens fysiske miljø tilrettelagt for funksjonshemmede?

7. Vedtekter

Ja Nei

Vedtektene skal fremvises ved tilsynsbesøket.

Inneholder vedtektene alle punktene i Barnehageloven § 7?

Når ble vedtektene sist endret?

Er vedtektene sendt til kommunen?

8. Personalet i barnehagen

Ja Nei

Har barnehagen daglig leder med barnehagelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse?

Har barnehagen Barnehagelærer eller personer med annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk i alle stillingene for pedagogisk leder?

Hvis nei, hvor mange er på dispensasjon?.....

Ja Nei

Er det flere Barnehagelærer i barnehagen?

Hvis ja, hvor mange?.....

Hva er grunnbemanningen i barnehagen?

Hva slags vikarordning har barnehagen.....
.....

9. Politiattest

Ja Nei

Har alle med arbeidsavtaler etter 01.01.96 levert politiattest?

Har andre som omfattes av politiattestforskriften levert politiattest?

-eventuelt hvem?.....

Har barnehagen system for å sikre levering av politiattest?

10. Taushetsplikt

Ja Nei

Har alle arbeidstakere også vikarer, skrevet under skjema for taushetsplikt?

Har barnehagen rutiner for å ivareta dette?

11. Opplysningsplikt

Har barnehagen rutiner ved mistanke om omsorgssvikt eller mishandling overfor barn?

Er personalet kjent med opplysningsplikten til barnevernstjenesten?

12. Samarbeid med andre

Ja **Nei**

Har barnehagen kontakt og samarbeid med andre instanser?

Hvilke?.....
.....
.....

Ja **Nei**

Deltar barnehagen i samordnet opptak?

13. Personalledelse

Gjennomføres det medarbeidersamtaler i barnehagen?

Gjennomføres det veiledning?

Er det kompetanseplaner i barnehagen?

Hvordan gjennomføres medbestemmelse for personalet?:.....
.....

Hvor stort sykefravær har barnehagen?:

Ja **Nei**

Er det satt i gang tiltak for å bedre arbeidsmiljøet?

Gjennomføres det medarbeiderundersøkelser?

14. Kvalitetssikringssystem/rutiner

Ja **Nei**

Har barnehagen utviklet kvalitetssikringssystem?

Foretas det brukerundersøkelser?

Jevnlig

Av og til

Aldri

Hvordan foretar barnehagen vurdering av virksomheten?

.....
.....

4. Tilsynsrapport barnehage

Barnehage:

Eier: **Kommune**

Tilsynet var anmeldt per brev

Dato:

Tilsynet utført av: **Jorunn Farstad, Kvæningen kommune, Johanne Båtnes, Nordreisa Kommune og Hilde Kr. Thomassen Skjervøy Kommune**

Rapporten er skrevet av:, **Kommune**

Dato:

1. Oppfølging av tidligere pålegg.		
2. Bakgrunn for tilsynet Gitt i brev til..... barnehage Tilsynet skal sikre at barnehagen driver i hht. Lover, forskrifter og kommunale vedtak.		
3. Gjennomføring av tilsynet Tilsynet har særlig tatt opp forhold knyttet til §§ 1 og 2 i barnehageloven, med særlig fokus på barnehagens fysiske lokaler som egnet for den pedagogiske virksomheten barnehagen skal drive.		
4. Tilsynet avdekket forhold	Ja	Nei
• Merknader om retting av uforsvarlige forhold	☐	☐
• Melding om pålegg om retting av ulovlige forhold	☐	☐
5. Hovedkonklusjon (generelle bilde av bhg)		
6. Pålegg / Merknad jf. Barnehageloven § 16 <i>(Hvis det gis pålegg ved ulovlige eller uforsvarlige forhold, skal det gis i form av et vedtak i tillegg til rapporten. Forvaltningslovens regler skal følges)</i>		

For tilsynsmyndighetene

Kopi :

Politisk utvalg

Eier

Samarbeidsutvalget

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
50/15	Teknisk utvalg	03.12.2015
79/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Klage på avslag om brøyting ut til Saltnes

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Kart og brev

Saksprotokoll i Teknisk utvalg - 03.12.2015

Behandling:

Endringsforslag fra teknisk utvalg: Saken oversendes kommunestyret.

1. Teknisk utvalg ber kommunestyret finne midlertidig inndekning for brøyting av Saltnesvegen for vinteren 2016 (januar-april).
2. Teknisk utvalg vil i forbindelse med ny anbudsrunde brøyting 2016 lage prinsipper for vedlikehold av kommunale veier. Saken vil oversendes kommunestyret.

Endringsforslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken oversendes kommunestyret.

1. Teknisk utvalg ber kommunestyret finne midlertidig inndekning for brøyting av Saltnesvegen for vinteren 2016 (januar-april).
2. Teknisk utvalg vil i forbindelse med ny anbudsrunde brøyting 2016 lage prinsipper for vedlikehold av kommunale veier. Saken vil oversendes kommunestyret.

Administrasjonssjefens innstilling

Krav om brøyting av kommunal veg ut til Saltnes i Jøkelfjord avslås

Saksopplysninger

Bert Otto Thomassen har flyttet til Jøkelfjord. Bosted er ute på Saltnes. Han gjør krav om at kommunen gjenopptar vintervedlikehold av den kommunale veien i fra brua ved smoltanlegget og til veienden, en strekning på ca. 1100meter.

Vurdering

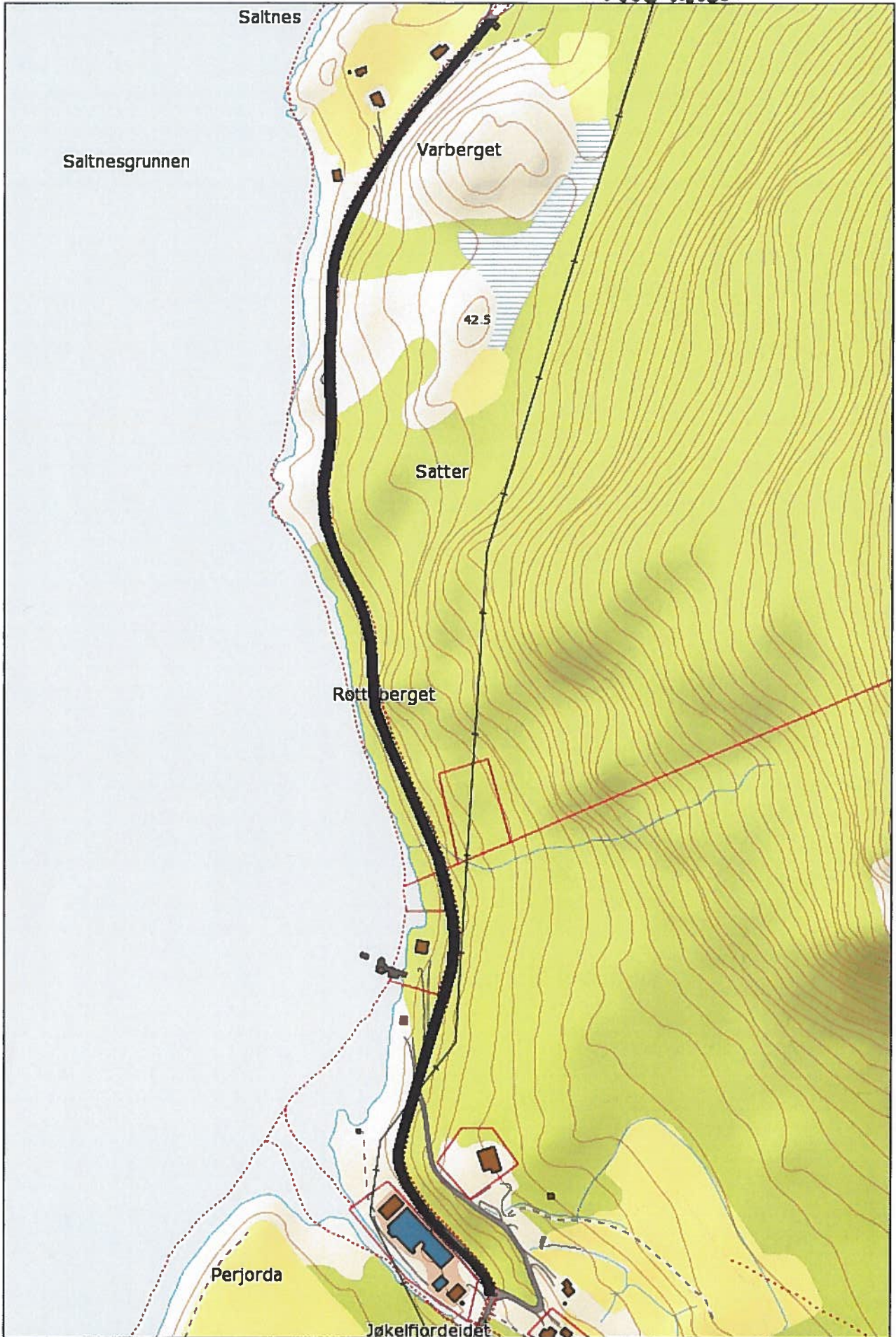
I budsjettsammenheng ble det i 2010 vedtatt av kommunestyre, at en del vegstrekninger ikke skulle brøytes, dette med virkning i fra høsten 2011. Dette gjaldt blant annet Saltnesveien, fra brua ved smoltanlegget og ut til veienden. En strekning på ca. 1100 meter. Det var da ikke registrert fastboende der. Entreprenørkostnadene var da på 55 000 + mva, for hele vegstrekningen. Dette inkluderte stikking og strøing.

Bert Otto Thomassen har nå flyttet til Saltnes og han gjør i brev av 01.10.2015 og 10.11.2015, krav om brøyting av den kommunale veien helt ut til veienden.

I dag har kommunen vintervedlikehold på ca. 500 meter av Saltnesveien. Dette til en anbudspris på kroner 30 000 + mva. Dette gir en meterpris på 60,-. Tar vi dette i betraktning så kan en anbudssum på 1100 meter, anslås til ca. 70 000 + mva.

En gjenopptakelse av vintervedlikeholdet vil medføre en økning av budsjettet.

100 meter

PLANA

6/1

6/1

7/1

7/1

7/5

7/8

7/25

7/4

7/5

N

Rode 13 Saltnes
KV 1023 - 500 m
25.02.2011
Målestokk 1:5000

4

7/18

Bert Otto Thomassen
Saltnes
9163 JØKELFJORD

Jøkelfjord 10.11.15

Kvæningen Kommune
Rådhuset
9161 BURFJORD

Vedrørende krav brøyting av Saltnesveien vinter 2015-2016

Deres ref: 2015/48-15

Tilbakeviser deres forutsetning for avslag på brøyting av Saltnesveien.
Mitt krav om brøyting vinteren 2015-2016 opprettholdes.

Kvæningen kommune har ikke innhentet tilbud på brøyting av den resterende vei til Saltnes. Det er sikkert mulig å få prisen under det som er nevnt i svaret fra kommunen ved å benytte lokale aktører i nærområde. Budsjett som er nevnt kan omdisponeres og er ikke noe helt fastlåst.

Slik jeg ser det er det kommunens plikt å brøyte i henhold til norsk og EUs regelverk så lenge det bor fastboende på Saltnes.

Hva er alternative er det slik at jeg må flytte ut fra kommunen igjen og bli flyktning i mitt eget hjemland, det er jo helt absurd.

Hvordan er det mulig og skape mer bosetting og flere arbeidsplasser med en slik innstilling?

Det paradoksale er at dersom det hadde oppholdt seg en asylsøker/flyktning i dette område hadde brøyting eller ikke vært noe tema, brøyting ville blitt igangsatt uten problemer av kommunen.

Er det slik at Kvæningen kommune ikke tar hensyn til egne beboere og lager sine egne spesielle regler og normer utenfor det som ellers praktiseres i samfunnet.

Forventer at kommunen tar tak i saken og får igangsatt brøyting for vinteren sesongen.

Med hilsen

Bert O Thomassen

Vedlegg: 2

Bert Otto Thomassen
Saltnes
9163 Jøkelfjord

Telefon 930 45 632
Epost bert.thomassen@netcom.no

Jøkelfjord 01.10.15

Kvænangen kommune
Rådhuset
9161 Burfjord

BRØYTING SALTNES VEIEN VINTER 2015 – 2016

Er ny innflyttet til kommunen. Bor nu i Jøkelfjord på Saltnes.
Ser at brøytestikker ikke er satt opp på den resterende delen av veien som går til Saltnes.

Gjør krav på at Kvænangen kommune ordner med snø brøyting på den siste delen av veien også i vinter.

Har forstått av kommunens policy at de ønsker flere innbyggere og markedsfører kommunen som en god kommune å bosette seg i.

Med hilsen

Bert Otto Thomassen

Spildra grendelag v/ Trond Isaksen
Dunvik
9185 SPILDRA

	KVÆNANGEN KOMMUNE POSTMOTTAK
18 OKT 2011	
Til behandling:	
Saksbehandler:	<i>Isaksen</i>
Til orientering:	<i>Sandstølge, hiv</i>
Gradering:	

Vedrørende spørsmål om brøyting på Spildra vinteren 2011 -2012

Vi viser til Deres brev av 12.10.2011 vedrørende ovennevnte til kommunen. I e-post av i går til Fylkesmannen har de lagt brevet ved, samtidig som De spør om det er "mulig for fylkesmannen å gripe inn" – ut fra de ulemper dette medfører for lokalbefolkningen, og som det er nærmere redegjort for i Deres brev.

Av brevet til kommunen fremgår det bl.a. at det skal være gjort et budsjettvedtak i kommunen som innebærer mindre penger til vintervedlikehold av de kommunale veiene på Spildra i forhold til tidligere år. Vi legger ut fra brevet derfor til grunn at vegen er kommunal. Vegen er etter hva vi forstår foreløpig ikke nedklassifisert til privat veg, noe kommunen har anledning til å gjøre etter vegloven.

Det ligger utenfor Fylkesmannens myndighet å pålegge kommunen et større vintervedlikehold av veier enn det kommunen selv ønsker. Dette hører mao. inn under det kommunale selvstyret å ta stilling til. Vi kan likevel si noe generelt om regelverket:

Det fremgår av vegloven § 20 at kommunen bærer utgiftene til bl.a. vedlikehold og drift av kommunale veger. Omfanget av vedlikeholdsplikten er ikke bestemt verken i loven eller i lovens forarbeider, men er fastlagt gjennom rettspraksis. Om dette fremgår det i Otto Arnulf og Erik Gauers kommentarutgave til vegloven, 3. utgave 1997 s. 101 at

Det tilligger vegmyndighetene etter en skjønnsmessig vurdering å avgjøre hvilke vedlikeholdstiltak som skal utføres, hensett til vegens betydning som transportåre, til dens trafikkmengde og til de disponible bevilgninger.

På side 103 står det dessuten følgende:

Snøbrøyting inngår i vegvedlikeholdet og foretas så langt og så lenge som vegmyndighetene ser seg i stand til det. Stengning av vegstrekninger kan skje fordi vær- og føreforholdene gjør det fysisk umulig å holde vegen åpen, eller fordi vegmyndighetene innstiller av bevilgningsmessige grunner.

Vi har etter dette ikke funnet grunn til å kontakte kommunen om saken. Det er likevel sannsynlig at kommunestyrets vedtak om reduksjon/opphør i vintervedlikeholdet er gjort for å

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
97/15	Kvæningen formannskap	09.12.2015
80/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Overføring av lyd og bilde fra kommunestyrets møter

Administrasjonssjefens innstilling

1. Det legges til rette for at det kan overføres fra kommunestyret i løpet av første halvår 2016.
2. Det går til anskaffelse av fastmontert utstyr med pris inntil kr 90 000 og kan dekkes driftskostnader med inntil kr 21 000 pr år. Bevilgning gjøres over budsjettet for 2016.

Saksopplysninger

Kommunestyrets møter er som hovedregel åpne og skal være tilgjengelige for alle som ønsker å overvære behandlingen av saker.

Det føres ikke oversikt over antall besøkende for hvert møte, men det er registrert store antall publikum i de vanlige møtene.

Lyd-/bildeoverføring fra kommunestyrets møter kan være en hensiktsmessig måte for å nå ut til et større publikum. Dagens løsninger gjør overføringene tilgjengelige for alle som har PC og muligheter for å bruke Internett.

Det tilbys også arkivering av tidligere opptak som er tilgjengelige for alle.

Administrasjonen har foretatt noen uforpliktende undersøkelser i markedet og antar at kommunen kommer langt med å anskaffe utstyr i det lavere prissjiktet og et grunnabonnement for drift.

Oppgitte priser er på om lag 90 000 kroner for anskaffelse og montering av kamera og opptaks-/sendeutstyr. Abonnementskostnadene til drift er anslått til ca 21 000 kroner pr år.

Vurdering

Administrasjonen har ikke vurdert overføring som tiltak i forslaget til budsjett for 2016, men vil se det som et framskritt om kommunestyrets forhandlinger kan overføres.

Mange som i dag ikke har muligheten til å stille personlig i møtene, kan ved enkle oppslag følge debattene enten i sanntid eller bruke arkivløsningen på andre tidspunkter som passer brukeren bedre.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
96/15	Kvæningen formannskap	09.12.2015
81/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Nettbrett til folkevalgte organer

Administrasjonssjefens innstilling

1. Det anskaffes nettbrett til kommunestyrets medlemmer og et varamedlem fra hver partigruppe.
2. Det gis opplæring i bruk. Etter endt opplæring sendes innkallinger og sakspapirer til kommunestyret og formannskapet kun ut digitalt. Dokumenter til offentlig gjennomsyn og utlegging produseres fortsatt på papir.
3. Det anskaffes inntil 30 sett nettbrett med ekstra utstyr til en samlet sum av inntil 150 000 kroner. Det vurderes om det er mest hensiktsmessig å kjøpe eller leie utstyr. Utgiften dekkes over budsjettet i 2016.
4. Det settes opp avtale mellom kommunen og brukerne.

Saksopplysninger

Mange kommuner har tatt i bruk nettbrett til sine folkevalgte for å lette arbeidet med å sende og motta de omfattende papirsendingene de fleste folkevalgte mottar.

En løsning basert på nettbrett vil innebære at folkevalgte mottar innkalling og sakspapirer digitalt på sitt personlige nettbrett.

For administrasjonen innebærer løsningen at det blir brukt mindre ressurser enn i dag på kopiering, pakking, utsending og porto.

Det antas at det fortsatt vil være noe behov for å produsere på papir, men mengden vil bli redusert om denne løsningen velges. Det samme vil etter alt å dømme gjelde i saker som er unntatt offentlighet.

Prisen for et nettbrett med deksel og nødvendig utstyr er på i underkant av 5000 kroner. Levetiden antas å være lang nok til at det kan forsvare avtale om leasing/leie i stedet for kjøp.

Vurdering

Administrasjonssjefen vil vise til at det i dag produseres og sendes ut store mengder dokumenter til folkevalgte organ og at teknologien gjør det mulig å sende ut på en sikker måte som også letter situasjonen for de folkevalgte som skal motta og gjennomgå dokumentene. Programvaren gjør det mulig å lese, markere, gjøre notater og finne tilbake i dokumentene på en enkel måte.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
94/15	Kvæningen formannskap	09.12.2015
82/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Endring i reglement, folkevalgtes arbeidsvilkår

Administrasjonssjefens innstilling

Reglement for folkevalgte, del 2 folkevalgtes arbeidsvilkår, § 5 andre avsnitt endres slik: Ulegitimert tap i arbeidsinntekt dekkes med inntil kr 500 pr arbeidsdag. Legitimert tap dekkes med inntil kr 2500 pr arbeidsdag. Bekreftelse på arbeidsinntekt (f.eks. ligningsattest) leveres hvert år.

Saksopplysninger

Reglement for folkevalgte, del 2 folkevalgtes arbeidsvilkår er gjengitt nedenfor. Vi foreslår at satsen for legitimert tap av arbeidsinntekt heves fra kr 1200 til kr 2500. Dette beløpet har stått uendret siden først på 90-tallet og er modent for justering. Det er lenge siden vi fikk de første henvendelsene fra politikere på at de tapte økonomisk på å møte på politiske møter. Med denne økningen bør utgiftene i budsjettet økes med kr 20 000 (helt grovt anslag). Punktet om godtgjørelser for overformynderiet tas ut i og med at dette ikke lenger er et kommunalt ansvar.

DEL 2 - FOLKEVALGTES ARBEIDSVILKÅR

Vedtatt av kommunestyret den 24.04.96 (sak 31/96), med senere endringer 17.12.97 (sak 66/97), 16.12.98 (sak 59/98 og 65/98), 01.09.99 (sak 36/99), 15.12.99 (sak 36/99), 28.06.06 (sak 35/06), 23.04.08 (sak 20/08), 19.12.12 (sak 2012/76) og den 30.04.14 (KS 2014/20).

§ 1 NEMNDSTRUKTUR

Kvæningen kommune har i tillegg til det lovbestemte formannskapet samt øvrige lovbestemte nemnder to utvalg: Utvalg for oppvekst og omsorg og Utvalg for teknisk drift.

Administrasjonsutvalget består av formannskapets medlemmer samt to representanter fra arbeidstakerne.

§ 2 FOLKEVALGTES ARBEIDSDAG

Møter i politiske organer holdes på dagtid.

§ 3 OPPLÆRING

I begynnelsen av hver valgperiode skal det gjennomføres opplæring om de grunnleggende prinsipper for kommunal virksomhet. KS sitt kursopplegg blir lagt til grunn for opplæringen.

Ordfører og rådmann tar initiativ til at opplæringen blir satt i gang og gjennomført.

Som ledd i en kontinuerlig opplæring abonnerer kommunen på tidsskriftet Kommunal Rapport for alle kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer.

§ 4 INFORMASJON

Ansvar for informasjon til de folkevalgte påhviler rådmannen.

Alle praktiske og økonomiske ordninger som blir vedtatt for å bedre de folkevalgtes arbeidsvilkår, skal samles i et eget regulativ. Trykksaken sendes alle folkevalgte.

Informasjon om eventuelle endringer av regulativet og nye tiltak skal sendes de folkevalgte umiddelbart.

Reglement knyttet til den politiske organisasjon i Kvæningen kommune sendes alle folkevalgte.

Utskrift av møteprotokoller sendes de folkevalgte så snart disse er ferdig utarbeidet. De 2 første varamedlemmer i hver gruppe til formannskapet får tilsendt full innkalling. Sakliste til politiske utvalg sendes samtlige kommunestyrerepresentanter. Full innkalling til kommunestyret sendes alle partiledere.

§ 5 VEDERLAG FOR TAPT ARBEIDSFORTJENESTE

Folkevalgte som taper arbeidsinntekt på grunn av kommunale verv får dekket tapet på grunnlag av attest fra arbeidsgiver.

Ulegitimert tap i arbeidsinntekt dekkes med inntil kr 500 pr arbeidsdag. Legitimert tap dekkes med inntil kr 1200 pr arbeidsdag. Bekreftelse på arbeidsinntekt (f.eks. ligningsattest) leveres hvert år.

For å få dekket tapt arbeidsfortjeneste i samband med reisefravær eller møtevirksomhet er det et vilkår at den folkevalgte har hatt et økonomisk tap som skal erstattes.

Der arbeidsgiver ikke trekker de folkevalgte i lønn kan refusjon utbetales arbeidsgiver direkte.

Krav om vederlag for tapt arbeidsfortjeneste sendes kommunen omgående. Dersom den folkevalgte ber om det skal refusjonen utbetales straks. Refusjoner blir ellers utbetalt ved første ordinære lønnsutbetaling i kommunen.

§ 6 VEDERLAG FOR UTGIFTER TIL OMSORGSARBEID

Folkevalgte som har omsorgsansvar for barn, får dekket utgifter til nødvendig barnepass, begrenset til kr 400 pr møte.

Kommunen utbetaler refusjon for slike utgifter direkte til den person som har hatt omsorgsansvaret mens representanten var fraværende.

§ 7 PENSJON

Kommunen sørger for pensjon for ordføreren ved å melde vedkommende inn i Kommunal Landspensjonskasse

(KLP) sin ordning for kommunalt/fylkeskommunalt folkevalgte. Kommunen betaler pensjonsinnskudd. Ordføreren betaler selv 2 % pensjonsinnskudd.

Pensjonsordningen for ordføreren tar til å gjelde fra det tidspunkt ordføreren tiltrer vervet.

Ordføreren gis etterlønn i seks uker dersom vedkommende går direkte over i ordinært arbeid etter valgperioden og tre måneder dersom vedkommende ikke går direkte over i nytt arbeid.

§ 8 GODTGJØRELSE

Godtgjørelse for verv

Ordførers godtgjørelse settes til 70 % av stortingsrepresentantenes godtgjørelse med virkning fra 01.07.14. Varaordførers godtgjørelse settes til 10 % av ordførers godtgjørelse.

Godtgjørelsen til varaordfører dekker vanlige oppdrag som er knyttet til et slikt verv inkludert kortere vikaroppdrag for ordføreren. Når varaordføreren fungerer som ordfører i ferier eller over et lengre tidsrom, skal varaordføreren ha samme godtgjørelse som ordføreren. I slike tilfeller dekkes ikke tapt arbeidsfortjeneste.

Varaordførergodtgjørelsen kommer i tillegg til godtgjørelse for andre verv.

Formannskapets medlemmer får en årlig godtgjørelse tilsvarende 4,25 % av ordførergodtgjørelsen.

Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Formannskapsmedlemmer kan etter eget ønske frikjøpes fra ordinært arbeid med inntil 2 dager pr måned for nødvendig arbeid utenom de ordinære møter. Leder av ovennevnte utvalg kan etter eget ønske frikjøpes fra ordinært arbeid med inntil 2 dager pr måned for nødvendig politisk arbeid utenom de ordinære møtene.

Ledergodtgjørelser

Leder av utvalg for oppvekst og omsorg, teknisk utvalg og kontrollutvalget får en godtgjørelse tilsvarende 4,25 % av ordførergodtgjørelsen. Leder får ikke godtgjørelse for møte i eget utvalg.

Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Leder i elderrådet og funksjonshemmedes råd får en årlig godtgjørelse på kr 5000. Leder får ikke godtgjørelse for møte i eget utvalg. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Møtegodtgjørelser

Møtende varamedlemmer til formannskapet får en godtgjørelse på kr 350 pr møte. Medlemmer av kommunestyret, kontrollutvalget og møtende varamedlemmer til utvalg for oppvekst og omsorg og utvalg for teknisk drift godtgjøres med kr 250 pr møte. For andre kommunale nemnder er satsen kr 150 pr møte. De tilsattes representanter i administrasjonsutvalg og arbeidsmiljøutvalg får møtegodtgjørelse på samme vilkår som de folkevalgte.

Medlemmer av utvalg for oppvekst og omsorg, utvalg for teknisk drift og kontrollutvalget får en godtgjørelse tilsvarende 1,5 % av ordføregodtgjørelsen. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Medlemmer i stemmestyrene mottar kr 100 pr time i møtegodtgjørelse uavhengig av om de mottar andre ytelser som lønn/trygd. Ledere i stemmestyrene får godtgjort for 1 time lengre enn de andre medlemmene.

Godtgjørelser i forlikrådet: Sekretær mottar kr 400 pr sak, leder mottar kr 40 pr sak og medlemmer mottar kr 25 pr sak.

Godtgjørelser i overformynderiet: Leder får samme sats som leder i utvalgene (oppvekst/omsorg, teknisk og kontroll). Nestleder får halv ledergodtgjørelse.

Møtegodtgjørelse utbetales 2 ganger pr år; i juni og desember måned.

Skyss- og kostgodtgjørelse

Folkevalgte som bruker bil i forbindelse med møter og annen kommunal reisevirksomhet, får godtgjort dette i samsvar med kommunens reiseregulativ. Det forutsettes at bruk av egen bil, utfra en totalvurdering av tid og kostnader, er formålstjenlig. Reisene må være mest mulig samordnet.

Folkevalgte får kostgodtgjørelse i samsvar med kommunalt regulativ. Det blir ikke utbetalt kostgodtgjørelse dersom det på møtene blir servert mat.

Beverting finner bare sted på møter som har en varighet utover 6 timer. Det serveres kaffe og te under politiske møter.

Refusjon av godkjente utgifter som folkevalgte har i samband med reise- og møtevirksomhet for kommunen, skal utbetales straks dersom den folkevalgte ber om det. Ellers utbetales refusjonen ved første ordinære lønnsutbetaling i kommunen.

Formannskapet har endelig avgjørelsesmyndighet i spørsmål om tolkning av reglene for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjørelse.

§ 9 POLITISKE PARTIER

Bruk av kommunale lokaler

Alle kommunalt eide lokaler blir vederlagsfritt stilt til rådighet for politiske partier.

Dette gjelder lokaler som kommunestyresal, møterom i kommunehuset, skoler og andre kommunale bygg som blir leid ut til møtevirksomhet.

En forutsetning for gratis leie er at lokalene blir bestilt på forhånd og at de ikke er utleid til andre.

Videre er det en forutsetning at lokalene blir benyttet til møtevirksomhet og annet politisk arbeid som ikke er inntektsgivende.

Kommunen sender ut saksdokumenter og utskrifter av møteprotokoller fra kommunestyret, formannskap, administrasjonsutvalg og faste utvalg til de politiske parti som er representert i kommunestyret. Dette gjelder likevel ikke saker som er unntatt fra offentliggjøring i medhold av Lov om Offentlighet i Forvaltningen.

Økonomisk støtte

Kommunestyret bevilger et kommunalt tilskudd til de lister som er representert i kommunestyret eller har fått mer enn 4 % av stemmene. Tilskuddet fordeles med 10 % som grunnstøtte til alle partier/grupper og 90 % fordeles forholdsmessig ut fra antall stemmer oppnådd ved siste kommunestyrevalg.

Bygdelister som er representert i kommunestyret gis et kommunalt tilskudd etter samme fordelingsnøkkel som til de politiske partiene.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
87/15	Kvæningen formannskap	11.11.2015
89/15	Kvæningen formannskap	25.11.2015
90/15	Kvæningen formannskap	30.11.2015
83/15	Kvæningen kommunestyre	16.12.2015

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 30.11.2015

Behandling:

Til møtet forelå forslag fra Ap/H og fra KP/SV.

Forslag fra Ap/H:

Innledning:

Vårt forslag til budsjett viser store nedtrekk. Årets budsjett dreier seg i stor grad om å få på plass en sunn kommuneøkonomi. Forslaget til budsjett vil være utfordrende for etatene og administrasjonen. Vi har stor tro på at de ansatte ser muligheter og er kreativ for å nå målene.

Vi som politikere skal være lydhøre til hvordan og hvorfor kutt bør gjøres. Vi har stor tillitt til både administrasjonen og hver enkelt ansatt. De er dyktige og klarer å gjennomføre en slik omstillingsprosess. I utgangspunktet skal kommunen gjennomføre kuttene uten oppsigelser, men det er viktig å nå målene om en sunn kommuneøkonomi.

Kvæningen kommune vil i årene som kommer stå overfor store investeringer. Det er helt nødvendig å bygge ny Kvæningen Barne- og ungdomsskole. Det er i budsjettet satt av inntil 60 000 000 over to år. Dette finansieres i utgangspunktet utelukkende av lån.

Utgangspunktet for vårt budsjettforslag er administrasjonssjefens forslag til budsjett. Det er en feilpostering slik at det utgangspunktet er et budsjett med underdekning på 2 198 930.

Det er slik at alle budsjett skal leveres i balanse (i null) eller med et netto driftsresultat (overskudd).

Hva er sunn kommuneøkonomi? Slik Høyre og Arbeiderpartiet skal noen grunnprinsipper som ligge til grunn for å skape en sunn kommuneøkonomi. Dersom vi skal ha sjans å bestå som egen kommune er en sunn kommuneøkonomi viktig. Dette er i vår felles interesse og krever dugnadsånd for å gjennomføre.

For å gjennomføre de planlagte investeringer må vi ta grep.

Grunnprinsippene vi legger til grunn for kommunebudsjettene i kommende periode er:

1. For det første bør man leverer et netto driftsresultat på mellom 2,5 pst av driftsinntektene (alle kommunens inntekter). 2. For det andre at alle investeringer dekkes med tjuefem prosent egenkapital. 3. Og til slutt at man har ti prosent av driftsinntektene avsatt på fond.

Hvordan dette ser ut for Kvæningen synliggjøres videre ut i budsjettet.

For 2014 viser tall i kostra at Kvæningen ligger svært høyt over de andre kommunene. Både i inntekter og utgifter. Vi må hente erfaringer og spørre hvordan våre nabokommuner drifter så mye billigere enn oss. Det skal også sies at kostra-tallene er vanskelig å forholde seg til. De sier f.eks. ingenting om nivået på tjenestene som leveres.

Likevel tror vi det til en viss grad bør være mulig å sammenligne oss med våre naboer.

Vi håper med dette å få orden på økonomien, slik at vi kan nå de mål vi ønsker for framtiden.

Tallene i vårt budsjett er ikke kvalitetssikret og vi må inn mot kommunestyremøtet i 16 desember kvalitetssikre arbeidet.

Utgangspunktet.

Utgangspunktet for vårt budsjett er administrasjonssjefens forslag til budsjett. Dette hadde et merforbruk (underskudd) 2 198 930.

Videre har vi valgt vekk følgende tiltak som administrasjonssjefen hadde valgt:

Ikke valgte tiltak:

- Inndragning ordning med gratis barn nr to: 90 000
- Reduksjon Gargo 2,96 stilling. 21 plasser: 2 038 000
- Stans brøytetilskudd: 100 000
- Kutt svømmehall/vedlikehold : 110 000
- Eiendomsskatt ene-/fritidsboliger: 2 125 000

Totalt driftsunderskudd før våre valgte tiltak:

6 661 930

Drift:

I det videre viser vi hvordan vi skal nå et budsjett med 2,5 pst netto driftsresultat.

Først ser vi på inntektssiden. Deretter ser vi på utgiftssiden.

Økning inntekter:

Fiskemottak til selvkost: 12 500

Fra utlånsfond: 250 000

Kulturskoleandel økning: 50 000

Økt inntekt skoleelev: 250 000

Økning av skjønnsmidler: 300 000

Salg av kommunale tjenester: 2 500 000

Til sammen: 3 362 500

Totalt driftsinntekter: 160 222 075

- Fiskemottakene i Burfjord og Segelvik får en økning i leie slik at byggene drives til selvkost. Det er snakk om ca 6 000 pr år i Segelvik og ca 6 500 pr år i Burfjord.
- Utlånsfondene til kommunen finansieres ved inntekter som kommer inn på lånene. Slik vil de for hvert år fylles opp. Dette vil gi en redusert utlåning på kr 250 000 i løpet av 2016.
- Kulturskoleutgiftene vil stige noe i løpet av 2016. For 2015 var det budsjettert med kr 98.000,- Dette ser ikke ut til å ha blitt fulgt opp. Vi legger oss noe under dette på rundt 85 000 totalt i inntekter.
- Avtalen om skoleelever skal reforhandles med Alta. Vi skal nok noe opp i disse inntekter og legger oss på en forsiktig økning.
- Det interkommunale barnevernet mottar skjønnsmidler fra fylkesmannen. Disse har gått til dekning for Nordreisa. Kvænangen kommune skal også ha si del av rammen fra fylkesmannen.
- Salg av kommunale tjenester er salg av helsetjenester til innbyggere i andre kommuner. I utgangspunktet dreier dette seg om sykehjemsplasser (korttid), og at vi ønsker å opprettholde plassene på sykehjemmet. Vi vet at det er behov for plasser i nabokommuner.

Med de valgte tiltak for å øke kommunens inntekter står vi igjen med et brutto driftsunderskudd på: 3 299 430

Reduksjon i utgifter:

Det legges opp til et nedtrekk på 2,5 prosent for følgende etater.

Administrasjonssjefen kan etter klare prioriteringer velge en annen fordelingsnøkkel mellom etatene. Dette er tiltak som gjøres på organisasjonsnivå. Et nivå vi politikere ikke har detaljkunnskap om. Vi vil være klar på at en slik omstillings- og sparingsrunde må gjøres i nært samarbeid med de ansatte og deres representanter.

Vi ønsker i løpet av perioden å innføre trepartssamsarbeid som forplikter politikere, administrasjon og tillitsvalgte på alle nivåer til ett tett og nært samarbeid. Det er i alles interesse at vi lykkes med en slik omstilling. Vi må sikre at Kvænangen kommunes økonomi har gode rammevilkår i framtiden.

Budsjettet legger opp til en stram budsjett disiplin. Det vil si at alle nedover i Kvænangen kommune må kjenne til egen etats/ avdelings budsjetter og følge disse.

Politisk styringsorgan og sentraladministrasjon

Nedtrekk på 2,5 prosent:
527 018

Oppvekst og kultur:

Nedtrekk på 2,5 pst:
898 664

Helse og omsorg:

Nedtrekk på 2,5 pst
1 638 009

Næring utvikling og teknisk:

Nedtrekk 2,5 pst:

369 622

Bygg og anlegg:

Nedtrekk 2,5 pst:

284 838

Til sammen nedtrekk på 3 778 151.

Etter generelt nedtrekk har kommunen et brutto driftsresultat på kr: 478 721.

I tillegg til den generelle reduksjonen på 2,5 pst gjøres reduksjoner for kommunen som helhet med kutt på utgifter på til sammen: 5 870 300.

Som med det generelle nedtrekket på 2,5 pst vil administrasjonssjefen gis fullmakt til å finne en hensiktsmessig måte å ta ned driften.

Etter en gjennomgang har forslagsstiller sett for seg at innsparingene kan se omentrent slik ut.

- Reduksjon renteutgifter brannbil: - 84 000
- Kaier/moloer: -56 300
- Nedtrekk strømforbruk: - 500 000
- Nedtrekk ytterligere renholdsplan: - 130 000
- 678 Kommuneplan (kjøp av tjenester): - 150 000
- 666 Småkommuneprogram: -50 000
- 650 Tilskudd boligbygging: - 250 000
- Nedtrekk teknisk adm: - 950 000
- Nedtrekk TU: -850 000
- Sykelønn vikarbudsjet: - 1 700 000
- Nedtrekk IKT: -150 000
- Nedtrekk fellesutgifter: -300 000
- Nedtrekk barnevern: -300 000
- Nedtrekk Kvæningen legedistrikt: -400 000

Til sammen: 5 870 300

Det settes av en 2 349 021 til fond for reserverte tilleggsbevilgninger. Reserverte tilleggsbevilgninger senkes ut fra et mål om netto driftsresultat på 2,5 pst.

Brutto driftsresultat: 4 000 000.

Investeringsbudsjettet:

Ikke valgte tiltak:

- Utvidelse av kirkegård Nordstraumen: 300 000 (Flyttes til 2017 i øk plan)
- Renovering av kantine rådhus 80 000 (Flyttes til 2017 i økonomiplanen)
- For perioden 2017-18-19 settes hovedplan vann i bero.

Valgte tiltak:

- Adresseprosjekt: 300 000
- Nytt skolesystem: 350 000
- Ny bru Saltnes Jøkelfjord 2.500.000
- Skolefløy: 30.000.000
- Brannalarmsentral: 200 000
- Ny mannskapsbil brann: 1.250.000
- Sklie Burfjord bhg: 45 900
- Stajordveien: 500 000
- Vannverk: 2 000 000
- Egenandel kai Burfjord: 1 850 000
- **Kunstgressbane 5 500 000**

Investeringer til kunstgressbane er et lån og forutsettes tilbakeført fondet med 4 500 000.

Totalt investeringsbehov 2016:

44 495 900

Investeringene gjøres på følgende måte:

Tilbakebetalt kunstgressbane: 4 500 000

Egenandel: 9 998 975

Låneopptak: 29 996 925

Annet

Forslaget til budsjett fra Høyre og Arbeiderpartiet bygger på prinsipper om sunn kommuneøkonomi. Dette vil gi følgende utslag.

1. 2,5 prosent netto driftsresultat.
 - For 2016 vil dette være 4 005 551
2. Egenkapital for investeringer på 25 prosent.
 - Dette vil gi et behov for egenkapital til investeringer på kr 9 998 975
3. Frie midler tilsvarende 10 prosent av kommunens driftsinntekter.
 - Dette tilsvarer et fond på kr 16 022 207

	2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter	160 222 075	159 500 000	159 000 000	158 500 000
Netto Driftsresultat	4 005 551	3 987 500	3 975 000	3 962 500
Fond	18 000 0000	12 006 975	8 274 475	11 999 475
Investeringer	44 495 900 (- 4 500 000)	30 880 000	1 000 000	
Egenkapital 25%	9 998 975	7 720 000	250 000	
Sum Fond årsslutt	12 006 576	8 274 475	11 999 475	15 961 975
Diff prinsipp 10% fond	(16 022 207) 4 015 631	(15 950 000) 7 675 525	(15 900 000) 3 900 525	(15 850 000) 111 975

Avsluttende bemerkninger:

Dette er et stort nedtrekk. Kvæningen kommune har høye inntekter og bør kunne levere billigere tjenester ut til folket med samme kvalitet.

De kuttene som her foreslås bes konsekvensutredes (enkelt) og kvalitetssikres av administrasjonen. Resultatet legges fram for formannskapet den 09.12.2015

I forbindelse med budsjettet er det klart at en gjennomgang av alle etater er nødvendig. Det må kartlegges hvilke tjenester som er lovpålagt og hvilke tjenester kommunen velger å ta på seg.

Skole og barnehagestrukturen i Kvæningen skal gjennomgås. Det må lages en utredning som bl.a. ser på barnas psykososiale miljø, reiseavstander, økonomi og andre ringvirkninger ved både endring av dagens skolestruktur og beholde den som den er. Resultatet legges fram for kommunestyret i april måned.

Det er ønskelig å dreie mer av helsetjenestene ut av institusjoner og over i hjemmebaserte løsninger. Det skal for budsjettåret 2016 opprettholdes 25 plasser ved Gargo sykehjem.

Teknisk etat bes utrede hvilke konsekvenser det har å ha flat sats på alle eiendommer knyttet til offentlig vann og avløpsanlegg.

Administrasjonen bes gi en ny rapport på IKT-samarbeidet i NordTroms på formannskapsmøtet 09.12.2016.

Signaturer:

Vera Eilertsen-Wassnes

Eirik Losnegaard Mevik

Ronald Jensen

Forslag fra KP/SV:

KP/SV: ENDRINGSFORSLAG TIL FRAMLAGT BUDSJETT/LANGTIDSBUDSJETT
2016/2017-19 FRA ADMINISTRASJONSSJEF.

Følgende økninger foreslås budsjett 2016 og hele økonomiplanperioden:

1. Gratis barnehage fra 2. barn videreføres.	90 000
2. Ingen endringer i åpningstid svømmehall.	30 000
3. Videreføring innleid vakt/vedlikehold Kvbu	80 000
4. Videreføre brøytetilskudd veiløse bygder.	100 000
5. Foreslått eiendomsskatt eneboliger/fritidshus strykes.	2 125 000
6. Ytterligere styrking hjemmebasert omsorg.	250 000

Samlete økninger: 2675000

Underskudd versjon administrasjonssjefens forslag 2 198930

Totalt 4123930

7. Kjækan skole driftes i hele planperioden. Utgift kr. 1 230 900 i 2017 og 3 801 000 fra 2018.

Økte utgifter finansieres med følgende innsparinger:

1. Generelt nedtrekk strøm pga lav pris.	200 000
2. Reduksjon forebyggende tilt. barnehj. (post 1.11260 s. 40)	600 000
3. Generelt nedtrekk IKT.	150 000
4. Ekstra nedtrekk TU.	400 000
5. Generelt nedtrekk adm/kommunehus	500 000
6. Innstramminger bruk av NordNorgepermisjoner legekant.	650 000
7. Økte refusjoner elever fra andre kommuner.	500 000
8. Redusert vikarbruk.	1 700 000
9. Kommunal andel skjønnsmidler barnevern	300 000
10. Innsparte renter brannbil	168 750
Sum innsparinger:	4 418 750

Overskudd/underskudd - 294820

a) På grunn av sterk nedgang i elevtall Langfjord legger vi inn en gradvis årlig reduksjon på 200 000 i forhold til vårt forslag fra 2017.

b) I tillegg fremmes følgende enkeltforslag til budsjett/økonomiplan for å gi ytterligere innsparinger i perioden og sikre gode budsjettprosesser og godt tilbud til innbyggerne.

1. Kvæningen kommunestyre ber administrasjonen sette i gang en prosess som synliggjør samfunnsmessige konsekvenser ved en eventuell endring av dagens barnehage- og skolestruktur. Rapporten leveres kommunestyret senest høsten 2016.
2. Kvæningen K.styre ber administrasjonen gjøre en gjennomgang av totalt brukte ressurser i alle avdelinger og enheter og se dette opp mot ressursbruken i andre sammenlignbare kommuner. K.styret ber også om en egen oversikt over all ressursbruk som er utover lover, sentrale avtaler og minstestandard.
3. Som en fortsettelse av den prosess administrasjonssjefen foreslår innenfor helse (endring av ressursbruk fra institusjonsbasert til hjemmebaserte tjenester), vil kommunestyret foreslå at det i 2016 settes av midler til planlegging/prosjektering/ombygging Gargo med tanke på å flytte alle beboere på et plan, samt gjøre stue 2. etasje til dag-/aktivitetssenter. Målet må være å få ytterligere innsparinger uten at tilbudet forringes. Utgift kr. 1 000 000 belastes fond/tidligere overskudd.
4. Legevakttelefonen er inn til videre tillagt Gargo. Kommunestyret ber administrasjonen evaluere denne ordningen med tanke på billigere og mer kvalitetssikre løsninger. (Kjøpe tjenesten eksternt?)
5. Avgifter vann/avløp skal avpasses til selvkost. Kommunestyret ønsker at alle som er tilknyttet vann og avløp betaler full avgift. (At det ikke gis reduksjon på bakgrunn av at bygg bebos kun deler av året.) Administrasjonen lager sak til første kommunestyremøte 2016 med tanke på å innarbeide dette i vedtektene for vann og avløp.
6. Kommunestyret ber administrasjonen utrede konsekvensene for kommunens drift av nåværende, planlagte og ønskede investeringer. Utredningen må også ha en vurdering hvor et «investeringstak» bør ligge i forhold til driftsbudsjett.
7. Kvæningen kommune ber om at det inngås en forpliktende samarbeidsavtale om IKT mellom kommunene i Nord-Troms. Samarbeidsavtalen utformes i henhold til Kommunelovens § 27. Dersom det ikke er mulig å få til et samarbeid i Nord-Troms innen april 2016, søker Kvæningen samarbeidspartnere i Vest-Finnmark.
8. Følgende innarbeides innafør driftsmidler næringsfond. A) tilskudd Næringshagen kr. 50 000. B) Økning reiselivsprosjekt kr. 25 000. C) Det avsettes kr. 150 000 kr til sommerarbeidsplasser for ungdom. Midlene gis som tilskudd til private aktører som tar ungdom i arbeid. Det utarbeides et regelverk/retningslinjer for bruk av disse midlene.

Investeringer.

1. Kvæningen kommune forplikter seg til å gå inn med kr. 1 000 000 til Stajordveien ved behov. Midlene tas av fond som kommunal egenandel så snart fylket ser mulighet for å igangsette arbeidet med oppgradering og legging av fast dekke.
2. Kvæningen kommunestyre vurderer småbåthavna i Burfjord som viktig både for oppdrett og fiskerinæring. Havna er alt inne i Kystsoneplanen. Kommunestyret bevilget derfor kr. 500 000 for 2015. Disse videreføres inn i 2016 og påplusses kr. 1 000 000. I 2017-budsjettet legges det inn 1 300 000. Dette er kommunens andel av prosjektet som har en foreløpig kostnadsramme på 4 500 000.
3. Kommunestyret ber om at følgende investeringer belastes fond. – forskottering kunstgressbane 5,5 mill., – sklie barnehage 45.900, - sentrumsutvikling 300 000, – kartlegging/foto 150 000, - nytt SAS 350 000. Totalt. 6 350 900.

4. Mannskapsbil brann kjøpes gjennom bruk av tidligere års overskudd kr. 2 500 000. Innsparterenter kr. 168 750

TEKSTDEL

Kystpartiet (KP) og SV legger opp til et budsjett der nødvendige tenkte omstillinger samt videre satsing på næring og tilrettelegging for denne som hovedelementene i forslaget. Dette vil på sikt gi økonomisk gevinst, enda større forutsigbarhet for utvikling av nye og etablerte foretak, som igjen gir bolyst og en videre økning av folketallet. Vi har programfestet nei til eiendomsskatt og vil også i denne perioden si nei til innføring av denne.

Vi ser det som helt nødvendig at en framover satser sterkt på en målrettet omstilling innen helse og omsorg. Derfor vil vi styrke den hjemmebaserte tjenesten med kr. 1000.000 slik at denne omstillingen kan komme i gang og bli prøvd ut. Som et viktig grep i denne omstillingen til en tjeneste med mindre institusjonspreg, foreslår vi at antall sengeplasser på Gargo reduseres fra 25 til 21. Dette vil frigjøre relativt mye midler. Noe av dette vil vi bruke til styrking av tjenesten hjemme hos brukeren. Vi ser det som både bedre for de det gjelder og som mye mindre kostnadskrevende.

I tillegg vil vi foreslå som et ledd i en mer moderne og effektiv drift ved Gargo at en flytter alt av tjenester ned på en flate og bruker andre etasje til møteplass og aktivitetssenter. Vi vil som et ledd i dette foreslå en bevilling på kr 1000.000 i 2016 til prosjektering, planlegging og gjennomføring. En orientering om framdrift og økonomi legges fram for kommunestyret sommeren 2016. En slik endring vil gi en innsparing på kr. 1000.000 i 2017 og videre i planperioden.

IKT har et forbruk som ligger langt over kommuner vi samarbeider med i regionen. Som et eksempel kan nevnes er Skjervøy, som med over dobbelt så mange mennesker som Kvæningen har et budsjett innen IKT langt under vårt. Med det som bakteppe ber vi at administrasjonssjefen gå dette forbruket nærmere i sømmene med sikte på å komme på et nivå helst under det forbruket Skjervøy har. Vi har et forslag på et nedtrekk på kr. 150.000 i 2016, men foreslår et nedtrekk på kr. 2000.0000 i resten av planperioden.

Vi ønsker som et annet element i en framtidig omstilling å sette fram et forslag om at administrasjonssjefen går i gang med en gjennomgang alle etater og enheter med sikte på et en mer effektiv og mindre kostnadskrevende tjenesteproduksjon. Dette må gjøres i godt og tillitsfullt til alle ansatte og arbeidstakerorganisasjonene. Vi ønsker at dette blir gjort innen et tidsperspektiv der en innsparing kan føres i økonomiplanen fra 2017. Vi foreslår derfor at en fører opp kr. 2000.0000 fra da og framover.

Av andre tiltak vil vi innføre full avgift på vann/ avløp på alle hytter og fritidshus i Kvæningen. Dette ser vi på som et viktig bidrag til at flere brukere blir med å finansierer framtidige investeringer innen vann og avløp. Dette gir også en mer rettferdig ordning.

KP og SV ser på skole og barnehage som bærebjelkene i et levedyktig samfunn. Derfor blir det helt feil slik vi ser det, og synliggjøre en tenkt nedlegging av to enheter gjennom linjer i økonomiplanen. Vi ønsker derfor at administrasjonssjefen gjør en gjennomgang som synliggjør de samfunnsmessige konsekvensene av en eventuell nedlegging. Vi støtter forslaget om bevillinger til ny skole fløy i 2016 og 2017 i tråd med det administrasjonssjefen foreslår. I forbindelse med denne utbyggingen viser vi til vedtak i samme om bygging også av en hall. Vi

ønsker at denne tenkte investeringen av hall tas under debatt i kommunestyret under budsjettbehandlingen.

Vi vil understreke betydningen av trivsel for alle innbyggerne i kommunen. Vi går derfor inn å videreføre bassengets åpningstider og de utgifter knyttet opp til dette. Vi ønsker derfor heller ikke en økning av satser i Kulturskolen.

Vi ser som helt nødvendig å gi befolkningen sikkert og godt drikkevann. Vi vil derfor støtte administrasjonssjefens forslag til investeringer til dette formålet. Vi ser det også som viktig å få fullført utvidelse av Nordstraumen kirkegård og støtter også dette forslaget. Videre ønsker vi å avsette fra fond kr. 1000.000 til Stajordveien, dette skal brukes som vår egenandel til fylket. Som en styrking av brannberedskapen vil vi at denne etaten blir tilført ny mannskapsbil/ brann. Vi ønsker at den i sin helhet blir finansiert gjennom bruk av oppsparte midler. Som en viktig del i god næringsutøvelse og bosetting støtter vi forslaget om investeringen ny bru i Jøkelfjord/Saltnes.

En havn for fiskere/ andre næringsrelaterte båter samt andre er sterkt ønsket i kommunesenteret. Det har i forrige periode vært folkemøte, det er opprettet en havnegruppe samt at en del vurderinger er gjort i denne forbindelse. KP og SV ser nødvendigheten av at denne realiseres. Det er avsatt kr. 500.000 i 2015 til dette, samt at Fylkeskommunen gjennom Kystverket har gitt havna et forhåndstilsagn på kr.750.000- Vi foreslår at de bevilgede midler for 2015 videreføres, samt at en i 2016 i tillegg bevilger kr. 1000.000 og i 2017 kr. 1300000. Totalt utgjør dette kr. 2800000 som er vår egenandel i prosjektet.

Som en videre styrking av næringsviden ønsker vi å beholde og styrke virkemiddelordningene for næringsdrivende. Det som økning av tilskudd generert gjennom næringshagen. Som en enda sterkere satsing på sommerarbeidsplasser for ungdom, ønsker vi å øke denne med kr. 150.000. Dette kommer i tillegg til de allerede budsjetterte. De nye midlene skal gå som tilskudd til bedrifter med tanke på å ta inn elever i sommerarbeid. Bruk av disse midlene må bli nedfelt i et reglement som vedas av formannskapet. Vi har i vårt forslag til budsjett satt av kr. 300.000 til distriktsutviklingsmidler. Dette er en ordning vi vil videreføre, basert på blant annet det behovet det viste seg å være for slike midler.

KP og SV ser et stort potensiale i en framtidig omstillingsprosess. For at vi skal få positive uttelling i nær framtid må prosessene settes i gang i starten av denne planperioden. Dette vil være med å gjøre Kvænangen til en sterkere kommune både innen tjenestelevering og økonomi. Dette ser vi på som svært viktige faktorer om vår kommune skal forbli som egen inn i framtiden.

Voteringsorden:

KP/SVs forslag side 1 fremmes som et samlet forslag.

Votering: Forslaget falt med 2 mot 3 stemmer.

Drift. Forslag nr. 2 (fra side 2 i KP/SVs forslag)

Votering: Alle forslag (a, b, 1-8) falt med 2 mot 3 stemmer.

Investeringer. Forslag 1-4

Votering: Alle forslag falt med 2 mot 3 stemmer.

Tekstdel. Fremmes som helhetlig forslag.
Votering: Forslaget falt med 2 mot 3 stemmer.

Forslag fra AP/H:
Eget helhetlig forslag.
Votering: Forslaget ble vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Vedtak:

Innledning:

Vårt forslag til budsjett viser store nedtrekk. Årets budsjett dreier seg i stor grad om å få på plass en sunn kommuneøkonomi. Forslaget til budsjett vil være utfordrende for etatene og administrasjonen. Vi har stor tro på at de ansatte ser muligheter og er kreativ for å nå målene.

Vi som politikere skal være lydhøre til hvordan og hvorfor kutt bør gjøres. Vi har stor tillitt til både administrasjonen og hver enkelt ansatt. De er dyktige og klarer å gjennomføre en slik omstillingsprosess. I utgangspunktet skal kommunen gjennomføre kuttene uten oppsigelser, men det er viktig å nå målene om en sunn kommuneøkonomi.

Kvæningen kommune vil i årene som kommer stå overfor store investeringer. Det er helt nødvendig å bygge ny Kvæningen Barne- og ungdomsskole. Det er i budsjettet satt av inntil 60 000 000 over to år. Dette finansieres i utgangspunktet utelukkende av lån.

Utgangspunktet for vårt budsjettforslag er administrasjonssjefens forslag til budsjett. Det er en feilpostering slik at det utgangspunktet er et budsjett med underdekning på 2 198 930.

Det er slik at alle budsjett skal leveres i balanse (i null) eller med et netto driftsresultat (overskudd).

Hva er sunn kommuneøkonomi? Slik Høyre og Arbeiderpartiet skal noen grunnprinsipper som ligge til grunn for å skape en sunn kommuneøkonomi. Dersom vi skal ha sjans å bestå som egen kommune er en sunn kommuneøkonomi viktig. Dette er i vår felles interesse og krever dugnadsånd for å gjennomføre.

For å gjennomføre de planlagte investeringer må vi ta grep.

Grunnprinsippene vi legger til grunn for kommunebudsjettene i kommende periode er:
1. For det første bør man leverer et netto driftsresultat på mellom 2,5 pst av driftsinntektene (alle kommunens inntekter). 2. For det andre at alle investeringer dekkes med tjuedefem prosent egenkapital. 3. Og til slutt at man har ti prosent av driftsinntektene avsatt på fond.

Hvordan dette ser ut for Kvæningen synliggjøres videre ut i budsjettet.

For 2014 viser tall i kostra at Kvæningen ligger svært høyt over de andre kommunene. Både i inntekter og utgifter. Vi må hente erfaringer og spørre hvordan våre nabokommuner drifter så mye billigere enn oss. Det skal også sies at kostra-tallene er vanskelig å forholde seg til. De sier f.eks. ingenting om nivået på tjenestene som leveres.

Likevel tror vi det til en viss grad bør være mulig å sammenligne oss med våre naboer.

Vi håper med dette å få orden på økonomien, slik at vi kan nå de mål vi ønsker for framtiden.

Tallene i vårt budsjett er ikke kvalitetssikret og vi må inn mot kommunestyremøtet i 16 desember kvalitetssikre arbeidet.

Utgangspunktet.

Utgangspunktet for vårt budsjett er administrasjonssjefens forslag til budsjett. Dette hadde et merforbruk (underskudd) 2 198 930.

Videre har vi valgt vekk følgende tiltak som administrasjonssjefen hadde valgt:

Ikke valgte tiltak:

- Inndragning ordning med gratis barn nr to: 90 000
- Reduksjon Gargo 2,96 stilling. 21 plasser: 2 038 000
- Stans brøytetilskudd: 100 000
- Kutt svømmehall/vedlikehold : 110 000
- Eiendomsskatt ene-/fritidsboliger: 2 125 000

Totalt driftsunderskudd før våre valgte tiltak:

6 661 930

Drift:

I det videre viser vi hvordan vi skal nå et budsjett med 2,5 pst netto driftsresultat.

Først ser vi på inntektssiden. Deretter ser vi på utgiftssiden.

Økning inntekter:

Fiskemottak til selvkost: 12 500

Fra utlånsfond: 250 000

Kulturskoleandel økning: 50 000

Økt inntekt skoleelev: 250 000

Økning av skjønnsmidler: 300 000

Salg av kommunale tjenester: 2 500 000

Til sammen: 3 362 500

Totalt driftsinntekter: 160 222 075

- Fiskemottakene i Burfjord og Segelvik får en økning i leie slik at byggene drives til selvkost. Det er snakk om ca 6 000 pr år i Segelvik og ca 6 500 pr år i Burfjord.
- Utlånsfondene til kommunen finansieres ved inntekter som kommer inn på lånene. Slik vil de for hvert år fylles opp. Dette vil gi en redusert utlåning på kr 250 000 i løpet av 2016.
- Kulturskoleutgiftene vil stige noe i løpet av 2016. For 2015 var det budsjettert med kr 98.000,- Dette ser ikke ut til å ha blitt fulgt opp. Vi legger oss noe under dette på rundt 85 000 totalt i inntekter.
- Avtalen om skoleelever skal reforhandles med Alta. Vi skal nok noe opp i disse inntekter og legger oss på en forsiktig økning.
- Det interkommunale barnevernet mottar skjønnsmidler fra fylkesmannen. Disse har gått til dekning for Nordreisa. Kvæningen kommune skal også ha si del av rammen fra fylkesmannen.

- Salg av kommunale tjenester er salg av helsetjenester til innbyggere i andre kommuner. I utgangspunktet dreier dette seg om sykehjemsplasser (korttid), og at vi ønsker å opprettholde plassene på sykehjemmet. Vi vet at det er behov for plasser i nabokommuner.

Med de valgte tiltak for å øke kommunens inntekter står vi igjen med et brutto driftsunderskudd på: 3 299 430

Reduksjon i utgifter:

Det legges opp til et nedtrekk på 2,5 prosent for følgende etater.

Administrasjonssjefen kan etter klare prioriteringer velge en annen fordelingsnøkkel mellom etatene. Dette er tiltak som gjøres på organisasjonsnivå. Et nivå vi politikere ikke har detaljkunnskap om. Vi vil være klar på at en slik omstillings- og sparingsrunde må gjøres i nært samarbeid med de ansatte og deres representanter.

Vi ønsker i løpet av perioden å innføre trepartssamsarbeid som forplikter politikere, administrasjon og tillitsvalgte på alle nivåer til ett tett og nært samarbeid. Det er i alles interesse at vi lykkes med en slik omstilling. Vi må sikre at Kvæningen kommunes økonomi har gode rammevilkår i framtiden.

Budsjettet legger opp til en stram budsjettdisiplin. Det vil si at alle nedover i Kvæningen kommune må kjenne til egen etats/ avdelings budsjetter og følge disse.

Politisk styringsorgan og sentraladministrasjon

Nedtrekk på 2,5 prosent:

527 018

Oppvekst og kultur:

Nedtrekk på 2,5 pst:

898 664

Helse og omsorg:

Nedtrekk på 2,5 pst

1 638 009

Næring utvikling og teknisk:

Nedtrekk 2,5 pst:

369 622

Bygg og anlegg:

Nedtrekk 2,5 pst:

284 838

Til sammen nedtrekk på 3 778 151.

Etter generelt nedtrekk har kommunen et brutto driftsresultat på kr: 478 721.

I tillegg til den generelle reduksjonen på 2,5 pst gjøres reduksjoner for kommunen som helhet med kutt på utgifter på til sammen: 5 870 300.

Som med det generelle nedtrekket på 2,5 pst vil administrasjonssjefen gis fullmakt til å finne en hensiktsmessig måte å ta ned driften.

Etter en gjennomgang har forslagsstiller sett for seg at innsparingene kan se omentrent slik ut.

- Reduksjon renteutgifter brannbil: - 84 000
- Kaier/moloer: -56 300
- Nedtrekk strømforbruk: - 500 000
- Nedtrekk ytterligere renholdsplan: - 130 000
- 678 Kommuneplan (kjøp av tjenester): - 150 000
- 666 Småkommuneprogram: -50 000
- 650 Tilskudd boligbygging: - 250 000
- Nedtrekk teknisk adm: - 950 000
- Nedtrekk TU: -850 000
- Sykelønn vikarbudsjet: - 1 700 000
- Nedtrekk IKT: -150 000
- Nedtrekk fellesutgifter: -300 000
- Nedtrekk barnevern: -300 000
- Nedtrekk Kvæningen legedistrikt: -400 000

Til sammen: 5 870 300

Det settes av en 2 349 021 til fond for reserverte tilleggsbevilgninger. Reserverte tilleggsbevilgninger senkes ut fra et mål om netto driftsresultat på 2,5 pst.

Brutto driftsresultat: 4 000 000.

Investeringsbudsjettet:

Ikke valgte tiltak:

- Utvidelse av kirkegård Nordstraumen: 300 000 (Flyttes til 2017 i øk plan)
- Renovering av kantine rådhus 80 000 (Flyttes til 2017 i økonomiplanen)
- For perioden 2017-18-19 settes hovedplan vann i bero.

Valgte tiltak:

- Adresseprosjekt: 300 000
- Nytt skolesystem: 350 000
- Ny bru Saltnes Jøkelfjord 2.500.000
- Skolefløy: 30.000.000
- Brannalarmsentral: 200 000
- Ny mannskapsbil brann: 1.250.000
- Sklie Burfjord bhg: 45 900
- Stajordveien: 500 000
- Vannverk: 2 000 000
- Egenandel kai Burfjord: 1 850 000
- **Kunstgressbane 5 500 000**

Investeringer til kunstgressbane er et lån og forutsettes tilbakeført fondet med 4 500 000.

Totalt investeringsbehov 2016:

44 495 900

Investeringene gjøres på følgende måte:

Tilbakebetalt kunstgressbane: 4 500 000

Egenandel: 9 998 975

Låneopptak: 29 996 925

Annet

Forslaget til budsjett fra Høyre og Arbeiderpartiet bygger på prinsipper om sunn kommuneøkonomi. Dette vil gi følgende utslag.

4. 2,5 prosent netto driftsresultat.
 - For 2016 vil dette være 4 005 551
5. Egenkapital for investeringer på 25 prosent.
 - Dette vil gi et behov for egenkapital til investeringer på kr 9 998 975
6. Frie midler tilsvarende 10 prosent av kommunens driftsinntekter.
 - Dette tilsvarer et fond på kr 16 022 207

	2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter	160 222 075	159 500 000	159 000 000	158 500 000
Netto Driftsresultat	4 005 551	3 987 500	3 975 000	3 962 500
Fond	18 000 0000	12 006 975	8 274 475	11 999 475
Investeringer	44 495 900 (- 4 500 000)	30 880 000	1 000 000	
Egenkapital 25%	9 998 975	7 720 000	250 000	
Sum Fond årsslutt	12 006 576	8 274 475	11 999 475	15 961 975
Diff prinsipp 10% fond	(16 022 207) 4 015 631	(15 950 000) 7 675 525	(15 900 000) 3 900 525	(15 850 000) 111 975

Avsluttende bemerkninger:

Dette er et stort nedtrekk. Kvæningen kommune har høye inntekter og bør kunne levere billigere tjenester ut til folket med samme kvalitet.

De kuttene som her foreslås bes konsekvensutredes (enkelt) og kvalitetssikres av administrasjonen. Resultatet legges fram for formannskapet den 09.12.2015

I forbindelse med budsjettet er det klart at en gjennomgang av alle etater er nødvendig. Det må kartlegges hvilke tjenester som er lovpålagt og hvilke tjenester kommunen velger å ta på seg.

Skole og barnehagestrukturen i Kvæningen skal gjennomgås. Det må lages en utredning som bl.a. ser på barnas psykososiale miljø, reiseavstander, økonomi og andre ringvirkninger ved både endring av dagens skolestruktur og beholde den som den er. Resultatet legges fram for kommunestyret i april måned.

Det er ønskelig å dreie mer av helsetjenestene ut av institusjoner og over i hjemmebaserte løsninger. Det skal for budsjettåret 2016 opprettholdes 25 plasser ved Gargo sykehjem.

Teknisk etat bes utrede hvilke konsekvenser det har å ha flat sats på alle eiendommer knyttet til offentlig vann og avløpsanlegg.

Administrasjonen bes gi en ny rapport på IKT-samarbeidet i NordTroms på formannskapsmøtet 09.12.2016.

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 25.11.2015

Behandling:

Det ble lagt fram følgende forslag fra KP/SV:

KP/SV: ENDRINGSFORSLAG TIL FRAMLAGT BUDSJETT/LANGTIDSBUDSJETT 2016/2017-19 FRA ADMINISTRASJONSSJEF.

Følgende økninger foreslås budsjett 2016 og hele økonomiplanperioden:

8. Gratis barnehage fra 2. barn videreføres.	90 000
9. Ingen endringer i åpningstid svømmehall.	30 000
10. Videreføring innleid vakt/vedlikehold Kvbu .	80 000
11. Videreføre brøytetilskudd veiløse bygder.	100 000
12. Foreslått eiendomsskatt eneboliger/fritidshus strykes.	2 125 000
13. Ytterligere styrking hjemmebasert omsorg.	250 000

Samlete økninger: 2675000

Underskudd versjon administrasjonssjefens forslag 2198930

Totalt 4123930

14. Kjækan skole driftes i hele planperioden. Utgift kr. 1 230 900 i 2017 og 3 801 000 fra 2018.

Økte utgifter finansieres med følgende innsparinger:

11. Generelt nedtrekk strøm pga lav pris.	200 000
12. Reduksjon forebyggende tilt. barnehj. (post 1.11260 s. 40)	600 000
13. Generelt nedtrekk IKT.	150 000
14. Ekstra nedtrekk TU.	400 000
15. Generelt nedtrekk adm/kommunehus	500 000
16. Innstramminger bruk av NordNorgepermisjoner legekant.	650 000
17. Økte refusjoner elever fra andre kommuner.	500 000
18. Redusert vikarbruk.	1 700 000
19. Kommunal andel skjønnsmidler barnevern	300 000
20. Innsparte renter brannbil	168 750
Sum innsparinger:	4 418 750

Overskudd/underskudd - 294820

På grunn av sterk nedgang i elevtall Langfjord legger vi inn en gradvis årlig reduksjon på 200 000 i forhold til vårt forslag fra 2017.

I tillegg fremmes følgende enkeltforslag til budsjett/økonomiplan for å gi ytterligere innsparinger i perioden og sikre gode budsjettprosesser og godt tilbud til innbyggerne.

9. Kvæningen kommunestyre ber administrasjonen sette i gang en prosess som synliggjør samfunnsmessige konsekvenser ved en eventuell endring av dagens barnehage- og skolestruktur. Rapporten leveres kommunestyret senest høsten 2016.
10. Kvæningen K.styre ber administrasjonen gjøre en gjennomgang av totalt brukte ressurser i alle avdelinger og enheter og se dette opp mot ressursbruken i andre sammenlignbare kommuner. K.styret ber også om en egen oversikt over all ressursbruk som er utover lover, sentrale avtaler og minstestandard.
11. Som en fortsettelse av den prosess administrasjonssjefen foreslår innenfor helse (endring av ressursbruk fra institusjonsbasert til hjemmebaserte tjenester), vil kommunestyret foreslå at det i 2016 settes av midler til planlegging/prosjektering/ombygging Gargo med tanke på å flytte alle beboere på et plan, samt gjøre stue 2. etasje til dag-/aktivitetscenter. Målet må være å få ytterligere innsparinger uten at tilbudet forringes. Utgift kr. 1 000 000 belastes fond/tidligere overskudd.
12. Legevakttelefonen er inn til videre tillagt Gargo. Kommunestyret ber administrasjonen evaluere denne ordningen med tanke på billigere og mer kvalitetssikre løsninger. (Kjøre tjenesten eksternt?)
13. Avgifter vann/avløp skal avpasses til selvkost. Kommunestyret ønsker at alle som er tilknyttet vann og avløp betaler full avgift. (At det ikke gis reduksjon på bakgrunn av at bygg bebos kun deler av året.) Administrasjonen lager sak til første kommunestyremøte 2016 med tanke på å innarbeide dette i vedtektene for vann og avløp.
14. Kommunestyret ber administrasjonen utrede konsekvensene for kommunens drift av nåværende, planlagte og ønskede investeringer. Utredningen må også ha en vurdering hvor et «investeringstak» bør ligge i forhold til driftsbudsjett.
15. Kvæningen kommune ber om at det inngås en forpliktende samarbeidsavtale om IKT mellom kommunene i Nord-Troms. Samarbeidsavtalen utformes i henhold til Kommunelovens § 27. Dersom det ikke er mulig å få til et samarbeid i Nord-Troms innen april 2016, søker Kvæningen samarbeidspartnere i Vest-Finnmark.
16. Følgende innarbeides innafør driftsmidler næringsfond. A) tilskudd Næringshagen kr. 50 000. B) Økning reiselivsprosjekt kr. 25 000. C) Det avsettes kr. 150 000 kr til sommerarbeidsplasser for ungdom. Midlene gis som tilskudd til private aktører som tar ungdom i arbeid. Det utarbeides et regelverk/retningslinjer for bruk av disse midlene.

Investeringer.

5. Kvæningen kommune forplikter seg til å gå inn med kr. 1 000 000 til Stajordveien ved behov. Midlene tas av fond som kommunal egenandel så snart fylket ser mulighet for å igangsette arbeidet med oppgradering og legging av fast dekke.
6. Kvæningen kommunestyre vurderer småbåthavna i Burfjord som viktig både for oppdrett og fiskerinæring. Havna er alt inne i Kystsoneplanen. Kommunestyret bevilget derfor kr. 500 000 for 2015. Disse videreføres inn i 2016 og påplusses kr. 1 000 000. I 2017-budsjettet

legges det inn 1 300 000. Dette er kommunens andel av prosjektet som har en foreløpig kostnadsramme på 4 500 000.

7. Kommunestyret ber om at følgende investeringer belastes fond. – forskottering kunstgressbane 5, 5 mill., – sklie barnehage 45.900, - sentrumsutvikling 300 000, – kartlegging/foto 150 000, - nytt SAS 350 000. Totalt. 6 350 900.
8. Mannskapsbil brann kjøpes gjennom bruk av tidligere års overskudd kr. 2 500 000. Innsparte renter kr. 168 750

Forslaget ble gjennomgått.

Vedtak:

Det ble vedtatt at møtet fortsetter mandag 30.11.15 kl. 08.00.

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 11.11.2015

Behandling:

Endringsforslag fra formannskapet: Administrasjonssjefens forslag til budsjett 2016 og økonomiplan 2017 – 2019 tatt til orientering.

Endringsforslaget fra formannskapet ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Administrasjonssjefens forslag til budsjett 2016 og økonomiplan 2017 – 2019 tatt til orientering.

Budsjett 2016, økonomiplan 2017 - 2019.

Administrasjonssjefens innstilling

Iht til vedlegg Budsjettversjonsrapport Adm-sjefens driftsbudsjett 2016-2019.

Saksopplysninger

INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Kommunelovens §§ 44 og 45 inneholder bestemmelser om økonomiplan og årsbudsjett. § 45 lyder i sin helhet:

«Årsbudsjettet.

1. Kommunestyret og fylkestinget skal innen årets utgang vedta budsjett for det kommende kalenderår.

2. Kommunestyret og fylkestinget vedtar selv årsbudsjettet og endringer i dette. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet eller fylkesutvalget. Ved parlamentarisk styreform skal rådet avgi innstilling som nevnt.

3. Innstillingen til årsbudsjett, med alle de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret eller fylkestinget. Dette gjelder likevel ikke ved innstilling som gjelder endringer i årsbudsjettet.

4. Kommunestyrets og fylkestingets vedtak om årsbudsjett, samt formannskapets og fylkesutvalgets saksdokumenter, sendes departementet til orientering.»

Etter regjeringens forslag til statsbudsjett er Kvænanngens frie inntekter anslått til å bli redusert med 780 000 kroner fra 2015 til 2016. Det later til å knytte seg større usikkerheter til Stortingets endelige vedtak om statsbudsjett i desember 2015 enn det har vært de siste årene. Endringer kan berøre så vel kommuneøkonomien direkte som overføringer til fylkeskommunene eller statlige ordninger som kommunen omfattes av. Pr 1.7.2015 hadde kommunen 1234 innbyggere. Administrasjonens forslag bygger på at de økonomiske forutsetningene for Kvænanng kommunen de neste fire år blir svakere dersom det ikke gjøres reduksjoner i utgifter eller åpnes for nye inntekter. Frie inntekter ventes ikke å vise noen større økning og andre inntekter som f eks fra salg av konsesjonskraft eller utbytter antas ikke å bli vesentlig høyere.

Det er fortsatt et høyt driftsnivå i kommunen.

For 2016 planlegges det å bruke en betydelig del av disposisjonsfondet, redusere driftsnivået varig og å legge opp til et mindre merforbruk i 2016. Etter et beskjedent positivt netto driftsresultat i 2017, planlegges det med forsvarlige driftsmarginer i 2018 og 2019.

De største endringene er:

- Innføring av generell eiendomsskatt fra 2016.
- Omlegging av virksomheten i Helse og omsorg med styrking av hjemmebasert omsorg
- Reduksjon av driftsnivået i skoler og barnehager og forslag om endret struktur i løpet av økonomiplanperioden
- Finansiering og gjennomføring av byggeprosjekt på Kvænanng barne- og ungdomsskole

Forslaget innebærer drifts- og stillingsreduksjoner der de fleste antas å kunne gjennomføres uten oppsigelse av ansatte i faste stillinger. Kommunens endelige budsjettvedtak vil bli gjenstand for behandling etter vedtatte retningslinjer for omstilling.

DISPOSISJONSFONDET

Fondet består av tidligere års inntekter som ikke er disponert eller brukt i driften og er budsjettet med å være på ca 18 millioner kroner ved utgangen av 2015 forutsatt at kommunen ikke har merforbruk på driften.

Forslaget pr 11.11.2015 legger opp til at om lag 6 millioner kroner av fondet tas inn i driften i 2016.

Administrasjonen har sett fondet som en buffer for framtidige uventede tap av inntekter eller økte utgifter. Samtidig må det konstateres at fondet faktisk har blitt brukt i driften og at det vil fortsette å gjøre det så lenge kommunen ikke driver i budsjettmessig balanse.

Det kan derfor reises spørsmål om det kan gjøres målrettede og tidsavgrensede tiltak som finansieres av fondet forutsatt at tiltakene vil gi lavere driftsnivå på lengre sikt.

Tiltak som kan være av en slik karakter er for eksempel:

- Investering i ikt og effektive rutiner som forbedrer arbeidsprosesser og kan gi gevinster på lengre sikt
- Sikre investeringer i næringstiltak som gir mer sammensatt næringsliv og bedre vekstkraft
- Investeringer i boliger og boligmasse som gir større muligheter for nye innbyggere
- Investeringer i kompetansebygging og menneskelige ressurser
- Kommunens egenandel i prosjekter.

Hvis det gjøres et vedtak om å ta i bruk midler fra fondet, vil administrasjonen særlig vise til behovet for å styrke hjemmebasert omsorg og til sammenhengen mellom hjemmebasert og institusjonsbasert omsorg. Kvæningen er av de institusjonstunge kommunene som i liten grad har utviklet kapasiteten i hjemmebaserte tjenester i tråd med befolkningens behov og ny kunnskap om hvordan egenomsorg og livskvalitet kan bevares i selvstendig bolig.

LÅNEGJELD - RENTER OG AVDRAG

Selv med de senere års forholdsvis høye investeringstakt, har kommunen hatt et moderat nivå for låneopptak og rente- og avdragsbelastning. I økonomiplanen tas det inn forslag om å finansiere prosjektet Kvæningen barne- og ungdomsskole med 60 millioner kroner fordelt på 30 millioner kroner i løpet av 2016 og det samme i 2017.

Tiltaket vil øke gjeldsgraden betydelig.

Det budsjetteres med om lag følgende utgifter til renter og avdrag som følge av nye investeringer i perioden (til skole forutsettes ordningen med rentekompensasjon å bli brukt):

2016: 1.1 millioner kroner

2017: 3.2 millioner kroner

2018: 4.3 millioner kroner

2019: 4.4 millioner kroner.

Administrasjonen ser forslaget om gjennomføring av prosjektene som hensiktsmessig, men det skal samtidig vises til at det blir nødvendig å gjennomføre reduksjoner i driften for å dekke de økte utgiftene. Det foreliggende forslaget gir slik inndekning. Uten inndekning i drift vil det være i ytterkanten av det forsvarlige å tilrå at det settes i gang prosjekt på Kvæningen barne- og ungdomsskole.

FORSLAG TIL REDUKSJONER PÅ DRIFTSBUDSJETTET - EN SKOLE OG EN BARNEHAGE FRA 2017

Forslaget innebærer at det gjennomføres endring i skolestrukturen og at Kjækan skole og Badderens barnehage legges ned fra høsten 2017. Dette er store endringer som kan oppleves som negative for berørte brukere og for de delene av kommunen som mister sine tilbud.

Byggeprosjektet på Kvæningen barne- og ungdomsskole antas å være avsluttet høsten 2017 og skolen vil da ha kapasitet til å motta alle i skolealder i kommunen. Det går 16 elever på Kjækan skole pr november 2015 og det ventes ikke store variasjoner i dette tallet i årene som kommer. Dersom det vedtas å gå videre med planene om bare en skole i kommunen, ses det som vesentlig at en går i dialog med dem som blir berørt tidlig i 2016 slik at alle praktiske forhold og eventuelt avbøtende tiltak kan kartlegges.

Det samme vil gjelde ved en eventuell nedleggelse av Badderens barnehage.

SYKEFRAVÆR

Kvæningen kommune hadde i 2014 et sykefravær på 11.2 pst, en økning fra 10.6 pst året før. Dette ses som høyt og har vært på et høyt nivå også gjennom begynnelsen av 2015 med noe reduksjon i siste målte periode. I tillegg til at fraværet har en kostnad på 3-4 millioner kroner årlig til vikarer og andre tilleggsutgifter og dermed er en økonomistyringsutfordring, vil det ofte være en indikator på utviklingen i arbeidsmiljøet og forhold for de ansatte. Det må antas at også brukerne blir berørt av høyt fravær.

PLANVERK OG STYRING

Kommunen har fortsatt ikke fattet vedtak om kommuneplanens samfunnsdel. Det er stadig færre kommuner som mangler slikt vedtak og det antas at det er hensiktsmessig å få vedtatt en plan som gjør kommunen bedre i stand til å møte kommende utfordringer på en helhetlig måte. Det er ennå ikke etablert en fast og stabil ledelse av etatene og det er mulig at det går en tid ut i 2016 før det administrative topplederteamet er endelig etablert. Mangelen på administrativ

ledelse har virket noe begrensende på dette forslaget og det ses et stort behov for å kunne samordne driften bedre.

PROSJEKT KVÆNANGEN BARNE- OG UNGDOMSSKOLE

For 2015 er det bevilget midler til prosjekt- og byggeledelse for byggeprosjektet på Kvæningen barne- og ungdomsskole. I økonomiplanen er det for 2016 og 2017 ført opp 30 millioner i hvert år til gjennomføring av prosjektet. Det vil bli fremmet egen sak om finansiering og gjennomføring, og pr november 2015 kan det gis en foreløpig rapport og skisseres framdrift slik:

- Skisseprosjekt fram til desember 2015
- 1. kvartal 2016: kvalitetssikret pris fra konsulent/arkitekt
- April/mai 2016: Priser fra entreprenør og klargjort for endelig vedtak. Prosjektet vil bli lagt ut med forbehold om tilstrekkelig finansiering.
- Høst 2016: Oppstart.

Det foreligger en oversikt over innkomne ønsker til skolebygget som overstiger rammen på 60 millioner kroner og dersom det ikke gis andre signaler, vil det bli arbeidet med nedskalering slik at en ramme på 60 millioner kroner er tilstrekkelig. Dette ses som realistisk uten at det vil gå på bekostning av vesentlige kvaliteter, men rammen på 60 millioner kroner vil ikke gi rom for bygging av idrettshall.

ØVRIGE ENDRINGER

Vedlagte budsjettskjema gir fullstendig oversikt over planlagte tiltak og av de største nevnes særskilt:

- Innføring av generell eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger fra 2016. Inntekten er satt lavere i startåret 2016 ettersom det må beregnes at det blir brukt ressurser på takserings- og grunnlagsarbeid.
- Reduksjon med 4.5 årsverk på skolene, fordelt med 4 årsverk på Kvæningen barne- og ungdomsskole og 0.5 årsverk på Kjækan skole. Dette oppfattes som et vesentlig kutt og vil medføre blant annet sammenslåtte klasser.
- Reduksjon av om lag fire stillinger i Helse og omsorg, fordelt på Gargo og Furutoppen. Kapasitetsøkning i hjemmebaserte tjenester.
- Reduksjon i renholdstjenesten og ny renholdsplan for kommunale virksomheter.
- Rammekutt til kirkelig fellelsråd.

IKKE TALLFESTEDE REDUKSJONER/ØKTE INNTEKTER

En del planlagte nedtak er ikke tallfestet fordi virkningstidspunkt og effekt ses som usikre. For de virksomhetene som setter inn vikar ved fravær (mange virksomheter tar ikke inn vikar ved fravær), vil det bli utarbeidet rutiner for hvordan fravær kan håndteres uten at det blir nødvendig å ta inn vikar fra første fraværsdag.

Det vil også bli gjort en gjennomgang av kommunens praksis når det ytes tjenester til andre kommuner. På skoleområdet er dette i en viss grad gjennomført allerede i 2015. Oppgjøret vil oftest være gjenstand for forhandlinger med usikkert utfall, men det antas som sikkert at det vil gi noe økte inntekter.

	Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
	Kvæningen						
	Skatt på inntekt og formue	-21 325 039	-30 393 000	-30 576 000	-30 576 000	-30 576 000	-30 576 000
	Ordinært rammetilskudd	-83 017 557	-75 200 000	-75 000 000	-75 000 000	-75 000 000	-75 000 000
	Skatt på eiendom	-6 540 603	-6 704 692	-9 329 692	-9 329 692	-9 329 692	-9 329 692
	Andre direkte eller indirekte skatter	-919 673	-860 000	-860 000	-860 000	-860 000	-860 000
	Andre generelle statstilskudd	-650 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
	Sum frie disponible inntekter	-112 452 872	-113 317 692	-115 925 692	-115 925 692	-115 925 692	-115 925 692
	Renteinntekter og utbytte	-4 311 345	-4 234 762	-3 059 000	-3 059 000	-3 059 000	-3 059 000
	Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	4 872 924	4 897 984	5 485 634	7 063 256	7 623 833	7 640 063
	Avdrag på lån	5 226 834	4 911 425	5 292 500	6 254 394	6 759 788	6 859 788
	Netto finansinntekter/-utgifter	5 788 413	5 574 647	7 719 134	10 258 650	11 324 621	11 440 851
	Til bundne avsetninger	4 190 960	2 692 000	2 692 000	2 692 000	2 692 000	2 692 000
	Til ubundne avsetninger	1 370 628	0	0	0	0	0
	Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	-3 725 426	-1 400 808	0	0	0	0
	Bruk av ubundne avsetninger	-10 430 143	-6 290 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
	Bruk av bundne avsetninger	-4 940 576	-4 205 500	-4 112 000	-4 112 000	-4 112 000	-4 112 000
	Netto avsetninger	-13 534 557	-9 204 308	-1 770 000	-1 770 000	-1 770 000	-1 770 000
	Overført til investeringsbudsjettet	4 282 441	6 305 000	390 000	390 000	390 000	390 000
	Til fordeling drift	-115 916 575	-110 642 353	-109 586 558	-107 047 042	-105 981 071	-105 864 841
	Sum fordelt til drift fra skjema 1B	115 916 561	110 642 353	110 299 458	106 596 774	101 962 570	102 057 993
	Merforbruk/mindreforbruk	-14	0	712 900	-450 268	-4 018 501	-3 806 848

Budsjettversjonsrapport: Adm sjefens driftsbudsjett 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	7 774 352	7 917 261	7 774 352	7 917 261
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	1 119 150	3 208 666	4 274 637	4 390 867
Valgte driftstiltak	-8 194 572	-11 590 165	-16 081 460	-16 128 946
Over-/underskudd budsjettversjon	698 930	-464 238	-4 032 471	-3 820 818
Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	1 119 150	3 208 666	4 274 637	4 390 867
Adm sjefens Investeringsbudsjett 2016-2019	1 119 150	3 208 666	4 274 637	4 390 867
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	-268 572	-484 023	-697 723	-697 723
<i>Opptopping til selvkost kloakk 2015</i>	<i>-100 000</i>	<i>-200 000</i>	<i>-300 000</i>	<i>-300 000</i>
<i>AVLØP (621)</i>	<i>-100 000</i>	<i>-200 000</i>	<i>-300 000</i>	<i>-300 000</i>
<i>Selvkost vann 2015</i>	<i>-168 572</i>	<i>-284 023</i>	<i>-397 723</i>	<i>-397 723</i>
<i>VANNVERK (620)</i>	<i>-168 572</i>	<i>-284 023</i>	<i>-397 723</i>	<i>-397 723</i>
POLITISK STYRINGSORG OG SENTRALADMINISTRASJON	38 000	38 000	38 000	38 000
<i>Kutt i tilskudd til kirker 10 %</i>	<i>-162 000</i>	<i>-162 000</i>	<i>-162 000</i>	<i>-162 000</i>
<i>KIRKER (145)</i>	<i>-162 000</i>	<i>-162 000</i>	<i>-162 000</i>	<i>-162 000</i>
<i>Reserverte tilleggsbevillinger</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>
<i>RESERVERT TIL TILL.BEV.OG N.B. (190)</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>
OPPVEKST OG KULTUR	-1 308 000	-4 778 142	-8 162 550	-8 153 550
<i>Inndragning av 60 % styrerstilling Badderøen barnehage fra 1. august 2016</i>	<i>-138 000</i>	<i>-322 000</i>	<i>-322 000</i>	<i>-322 000</i>
<i>BADDEREN BARNEHAGE (227)</i>	<i>-138 000</i>	<i>-322 000</i>	<i>-322 000</i>	<i>-322 000</i>
<i>Inndragning ordning med gratis barn nr 2 i barnehage</i>	<i>-90 000</i>	<i>-113 520</i>	<i>-113 520</i>	<i>-113 520</i>
<i>BURFJORD BARNEHAGE (225)</i>	<i>-90 000</i>	<i>-113 520</i>	<i>-113 520</i>	<i>-113 520</i>
<i>Nedleggelse av Kjækan skole fra 1. august 2017</i>	<i>0</i>	<i>-1 230 901</i>	<i>-3 801 709</i>	<i>-3 792 709</i>
<i>KJÆKAN SKOLE (212)</i>	<i>0</i>	<i>-1 230 901</i>	<i>-3 801 709</i>	<i>-3 792 709</i>
<i>Nedlegging av Badderøen barnehage fra 1. august 2017</i>	<i>0</i>	<i>-524 221</i>	<i>-1 337 821</i>	<i>-1 337 821</i>
<i>BADDEREN BARNEHAGE (227)</i>	<i>0</i>	<i>-524 221</i>	<i>-1 337 821</i>	<i>-1 337 821</i>
<i>Reduksjon 4,5 lærerstillinger fra høsten 2015 (4 kv.b&u,sk og 0,5 kjæ.sk)</i>	<i>-1 080 000</i>	<i>-2 587 500</i>	<i>-2 587 500</i>	<i>-2 587 500</i>
<i>KVÆNANGEN BARNE OG UNGD.SKOLE (211)</i>	<i>-960 000</i>	<i>-2 300 000</i>	<i>-2 300 000</i>	<i>-2 300 000</i>
<i>KJÆKAN SKOLE (212)</i>	<i>-120 000</i>	<i>-287 500</i>	<i>-287 500</i>	<i>-287 500</i>
HELSE OG SOSIAL	-3 428 000	-3 238 000	-3 238 000	-3 238 000
<i>HO Reduksjon Gargo 2,96 stilling ved endring til 21 plasser (videreført forslag fra 2015)</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 038 000</i>
<i>SYKEHJEM LANGTIDSPASIENTER (371)</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 038 000</i>	<i>-2 038 000</i>
<i>HO Økning stillingsressurser hjemmebasert omsorg jmf kutt på Gargo (videreført forslag fra 2015)</i>	<i>-750 000</i>	<i>-750 000</i>	<i>-750 000</i>	<i>-750 000</i>
<i>HJEMMESYKEPLEIE (372)</i>	<i>-750 000</i>	<i>-750 000</i>	<i>-750 000</i>	<i>-750 000</i>
<i>Inndragning/vakanse 100 % stilling TU Tjenester for utviklingshemmede</i>	<i>-450 000</i>	<i>-450 000</i>	<i>-450 000</i>	<i>-450 000</i>
<i>TU - TJENESTER FOR UTVIKLINGSHEMMEDE (381)</i>	<i>-450 000</i>	<i>-450 000</i>	<i>-450 000</i>	<i>-450 000</i>
<i>Vakant stilling leder helse og omsorg til 1. april</i>	<i>-190 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>LEDELSE OG STØTTEFUNKSJON - HELSE OG OMSORG (300)</i>	<i>-190 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK	-250 000	-100 000	-100 000	-100 000
<i>NUT Stans i brøyteutskudd velløse bygder (videreført forslag fra 2015)</i>	<i>-100 000</i>	<i>-100 000</i>	<i>-100 000</i>	<i>-100 000</i>
BRØYTETILSKUDD VEILØSE BYGDER (691)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
<i>Vakant stilling avdelingsingenør til 1. april</i>	<i>-150 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
TEKNISK ADMINISTRASJON (600)	-150 000	0	0	0
BYGG OG ANLEGG	-853 000	-853 000	-1 746 187	-1 802 673
<i>EL-kontroll utføres i egenregi</i>	<i>-33 000</i>	<i>-33 000</i>	<i>-33 000</i>	<i>-33 000</i>
KVÆNANGEN RÅDHUS (705)	-6 500	-6 500	-6 500	-6 500
KVÆNANGEN BARNE OG UNGDOMSSK. (710)	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
KJÆKAN SKOLE (711)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
GULLSTIEN (720)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
BURFJORD BARNEHAGE (721)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
BADDEREN BARNEHAGE (724)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
GARGO (733)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
OMSORGSBOLIGER (741)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
<i>Innsparing renhold/renholdsplaner 1 årsverk</i>	<i>-440 000</i>	<i>-440 000</i>	<i>-440 000</i>	<i>-440 000</i>
KVÆNANGEN RÅDHUS (705)	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
KVÆNANGEN BARNE OG UNGDOMSSK. (710)	-176 000	-176 000	-176 000	-176 000
KJÆKAN SKOLE (711)	-88 000	-88 000	-88 000	-88 000
BURFJORD BARNEHAGE (721)	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
GARGO (733)	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
FURUTOPPEN (745)	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
<i>Kortere åpningstid svømmehall</i>	<i>-30 000</i>	<i>-30 000</i>	<i>-30 000</i>	<i>-30 000</i>
KVÆNANGEN BARNE OG UNGDOMSSK. (710)	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
<i>Kutt i innleid vedlikehold</i>	<i>-80 000</i>	<i>-80 000</i>	<i>-80 000</i>	<i>-80 000</i>
KVÆNANGEN RÅDHUS (705)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
KJÆKAN SKOLE (711)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
GARGO (733)	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
OMSORGSBOLIGER (741)	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
<i>Reduserte driftsutgifter til bygg ved salg av Badderen barnehage fra 2018</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-224 488</i>	<i>-280 974</i>
BADDEREN BARNEHAGE (724)	0	0	-224 488	-280 974
<i>Reduserte driftsutgifter til bygg ved salg av Kjækan skole fra 2018</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-668 699</i>	<i>-668 699</i>
KJÆKAN SKOLE (711)	0	0	-668 699	-668 699
<i>Vakant 60 % stilling driftsavdelingen</i>	<i>-270 000</i>	<i>-270 000</i>	<i>-270 000</i>	<i>-270 000</i>
ANDRE UTLEIEBYGG (742)	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
FELLESOMRÅDE	-2 125 000	-2 175 000	-2 175 000	-2 175 000
<i>12. Innføring av generell eiendomsskatt eneboliger og fritidshus (videreført forslag fra 2015)</i>	<i>-2 125 000</i>	<i>-2 625 000</i>	<i>-2 625 000</i>	<i>-2 625 000</i>
EIENDOMSSKATT (810)	-2 125 000	-2 625 000	-2 625 000	-2 625 000
<i>Renteøkning fra 2017 med 0,5 %</i>	<i>0</i>	<i>450 000</i>	<i>450 000</i>	<i>450 000</i>
RENTER M.V. (900)	0	450 000	450 000	450 000
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan				
<i>Naturlig avgang lærere 2016, 2017 og 2018 2015</i>	<i>-263 920</i>	<i>-861 345</i>	<i>-1 741 670</i>	<i>-1 741 670</i>
<i>KVÆNANGEN BARNE OG UNGD.SKOLE (211)</i>	<i>-263 920</i>	<i>-861 345</i>	<i>-1 741 670</i>	<i>-1 741 670</i>
POLITISK STYRINGSORG OG SENTRALADMINISTRASJON				

5. Økning opplæringsmidler fra 450 til 600 tusen (videreført forslag fra 2015)	150 000	150 000	150 000	150 000
FELLESUTGIFTER (185)	150 000	150 000	150 000	150 000
OPPVEKST OG KULTUR				
Omgjøring Kjækan skole til oppvekstsenter BHG, SFO og 1-4 klasse	-1 150 000	-1 725 000	-1 725 000	-1 725 000
KJÆKAN SKOLE (212)	-1 150 000	-1 725 000	-1 725 000	-1 725 000
HELSE OG SOSIAL				
16. Forslag til budsjettposter 2015 Ergoterapien (videreført forslag fra 2015)	234 500	219 500	219 500	219 500
KOMMUNAL ERGOTERAPEUT (378)	234 500	219 500	219 500	219 500
18. Økning av bemanning hjemmehjelpstjenesten (videreført forslag fra 2015)	1 227 515	1 227 515	1 227 515	1 227 515
HJEMMESYKEPLEIE (372)	1 227 515	1 227 515	1 227 515	1 227 515
19. Økt administrasjonstid leder hjemmebasert omsorg	159 830	159 830	159 830	159 830
HJEMMESYKEPLEIE (372)	159 830	159 830	159 830	159 830
27. Oppbygging av forsterket skjernet enhet Gargo (videreført forslag fra 2015)	920 000	920 000	920 000	920 000
SYKEHJEM LANGTIDSPASIENTER (371)	920 000	920 000	920 000	920 000
3. Økning psykiatri stilling fra 75% til 100% (videreført forslag fra 2015)	120 635	0	0	0
PSYKIATRI (374)	120 635	0	0	0
6. Profil/IPLOS/Funnke 60 % stilling systemansvarlig IT (videreført forslag fra 2015)	342 300	342 300	342 300	342 300
Støttefunksjon Pleie og omsorg (373)	342 300	342 300	342 300	342 300
Reduksjon 100 % stilling legesekretær fra 1. juli	-230 000	-460 000	-460 000	-460 000
KVÆNANGEN LEGEDISTRIKT (320)	-230 000	-460 000	-460 000	-460 000
Refusjonskrav fra NAV forvaltning andel av lederkostnader	200 000	200 000	200 000	200 000
SOSIALKONTORETS ADMINISTRASJON (350)	200 000	200 000	200 000	200 000
Økning fra 70 til 100 % leder TU	160 000	160 000	160 000	160 000
TU - TJENESTER FOR UTVIKLINGSHEMMEDE (381)	160 000	160 000	160 000	160 000
NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK				
Videreføring av rent og pent i Kvænanngen	200 000	200 000	200 000	200 000
RENT OG PENT I KVÆNANGEN (635)	200 000	200 000	200 000	200 000
BYGG OG ANLEGG				
15 % av leieinntekter avsettes til vedlikehold	550 000	550 000	550 000	550 000
ANDRE UTLEIEBYGG (742)	550 000	550 000	550 000	550 000

Budsjettversjonsrapport: Adm sjefens investeringsbudsjett 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Netto Investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
Sum investeringer fra nye tiltak	45 425 900	33 100 000	3 030 000	2 000 000
Sum fond	0	0	0	0
Sum bruk av driftsmidler	-6 845 900	-500 000	0	0
Sum lån	-34 080 000	-32 600 000	-3 030 000	-2 000 000
Sum tilskudd	0	0	0	0
Sum annet	-4 500 000	-250 000	0	0
Netto finanslering	0	-250 000	0	0
Sum renter og avdrag	1 119 150	3 208 666	4 274 637	4 390 867
Sum andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Netto driftskonsekvenser	1 119 150	3 208 666	4 274 637	4 390 867
Valgte tiltak				
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	42 125 900	32 500 000	3 000 000	2 000 000
1. Utvidelse av kirkegård Nordstraumen (videreført tiltak fra 2015)	300 000	0	0	0
Renter og avdrag	5 250	18 394	25 874	25 321
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
10. Adresseprosjekt, skilt med gatenavn (videreført tiltak fra 2015)	300 000	0	0	0
Renter og avdrag	20 250	39 713	38 663	37 613
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
13. Ny skolefløy/Idrettshall Kvænanngen barne- og ungdomsskole (videreført tiltak fra 2015)	30 000 000	30 000 000	0	0
Renter og avdrag	750 000	2 383 594	3 242 032	3 193 907
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
18. Utskifting av Brannalarmsentraler kommunale bygg (videreført tiltak fra 2015)	200 000	0	0	0
Renter og avdrag	13 500	26 475	25 775	25 075
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
2. Tankbil med slukkevann for brannberedskap (videreført tiltak fra 2015)	0	0	1 000 000	0
Renter og avdrag	0	0	67 500	132 375
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
20. Renovering av kantine på Rådhuset (videreført tiltak fra 2015)	80 000	0	0	0
Renter og avdrag	5 400	10 590	10 310	10 030
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
22. Ny bru i Jøkelvfjord til Saltnes NBI ny pris (videreført tiltak fra 2015)	2 500 000	0	0	0
Renter og avdrag	75 000	148 359	146 172	143 985
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
24. Skille til barna i Burfjord barnehage (videreført tiltak fra 2015)	45 900	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
29. Kunstgressbane - kommunal andel/forskuttering tippemidler (videreført tiltak fra 2015)	5 500 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0

<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
32. Egenandel Stajordvelen (videreført tiltak fra 2015)	500 000	500 000	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
6. Hovedplan vannverk (videreført tiltak fra 2015)	2 700 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
<i>Renter og avdrag</i>	81 000	220 228	336 554	451 129
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Usorterte tiltak	3 300 000	600 000	30 000	0
FS Sentrumsutvikling/torgutvikling.(videreført forslag fra 2015)	300 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Kartlegging av Ortofoto - ny fotografering. FKB-B kartlegging	150 000	150 000	30 000	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Mannskapsbil (Brannbil)	2 500 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	168 750	330 938	322 188	313 438
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Ny bil til driftsavdelingen, Nissan King Cab	0	450 000	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	30 375	59 569	57 994
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Nytt SAS (skoleadministrativt system) for både skole og barnehage	350 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Salg av Badderen barnehage 250 000,- i 2017	0	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Usorterte tiltak				
17. Universell utforming inngangspartier kommunale bygg/uteleiebygg (videreført forslag fra 2015)	100 000	100 000	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	3 000	8 934	11 781	11 607
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
23. Opprusting av informasjon/rasteplasser (videreført forslag fra 2015)	250 000	100 000	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	16 875	39 844	45 457	44 232
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
26. Innkjøp og montering av takheis og skinner i TU-leilighet (videreført forslag fra 2015)	200 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	13 500	26 475	25 775	25 075
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
27. Nytt avløp fra Stormo øst til Burfjord sentrum (videreført forslag fra 2015)	3 153 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	94 590	187 110	184 351	181 592
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
3. ATV med utstyr for skogbrann/oppgradering av eldre og utrang. utstyr (videreført forslag fra 2015)	0	200 000	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	13 500	26 475	25 775
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
34 Enøk/EPC Fjernvarmeanlegg TU/BHG (videreført forslag fra 2015)	0	1 500 000	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0

Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
4. Vedlikehold kommunale kaier (med delvis egenkapital) (videreført forslag fra 2015)	9 500 000	0	0	0
Renter og avdrag	165 000	326 391	321 579	316 765
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
9. Brannvarsling hovedtavler Gargo, skolen og kommunehus (videreført forslag fra 2015)	90 000	0	0	0
Renter og avdrag	2 700	5 341	5 262	5 184
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0